

Første Afsnit.

Universitetets og den polytekniske Læreanstalts Forhold som Læreanstalter.

I.

Universitetet.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

I. Bestyrelsen.

1. Revisionen af Universitetets Lønningslov.

I 1879 nedsatte Konsistorium et Udvalg til at tage under Overvejelse, hvilke Forandringer i Lov af 25de Marts 1871 om Lønninger for adskillige under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hørende Embeds- og Bestillingsmænd der fra Universitetets og Kommunitetets Side maatte anses for ønskelige. Paa Grundlag af de fra samtlige Fakulteter og Bestyrere af videnskabelige Samlinger modtagne Forslag og Henstillinger blev der af Udvalget udarbejdet en Betænkning, ledsaget af tvende Lovudkast om de Universitet og Kommunitet vedkommende Lønningsforhold og om de ved Universitetet fast ansatte ekstraordinære Docenters Løn og Embedsbetegnelse. Samtidig udarbejdede et Udvalg en Betænkning med tilhørende Forslag til Lov om Universitetets Lærerkrafter. Efterat disse Forslag havde været til Forhandling i Konsistorium og paa Lærersamlingen, indsendtes de til Kirke- og Undervisningsministeriet, der sammenarbejdede det sidstnævnte Forslag med Forslaget til Lov om de Universitet og Kommunitet vedkommende Lønningsforhold i Forbindelse med det fra den polytekniske Læreanstalt fremkomne Lønningsforslag.

Idet der iøvrigt skal henvises til de i Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 1—139 optagne Forhandlinger om Revisionen af Universitetets Lønningslov og Normeringen af Universitetets Lærerkrafter, skal med Hensyn til Forslagets videre Behandling bemærkes Følgende:

Forslaget til Lov om de Universitet, Kommunitet og den polytekniske Læreanstalt vedkommende Lønningsforhold, der findes trykt i Univ. Aarb. for 1881—82, S. 131—135, forelagdes i Rigsdagssamlingen 1880—81 og henvistes efter første Behandling i Folketinget til et Udvalg, jfr. Folketingstidende for 1880—81 Sp. 31—34 og 581—632. Forslaget findes i Tillæg A Sp. 1279.

I Samlingen 1881—82 forelagdes Lovforslaget paany. Det var enslydende med det tidligere, kun med følgende Forandringer:

§ 4. Under litr. d var tilføjet »en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet ofthalmologisk Klinik«, hvorefter i Møtterne var henvist til Anm. til Universitetets Udgiftskonto 7 g paa Finanslovsforslaget for 1882—83, paa hvilken Konto der var søgt en Bevilling af 3000 Kr. til en saadan Docent. Med dette Beløb vare de samlede Summer i Lovforslagets § 9 forhøjede fra 4000 Kr. og 8000 Kr. til henholdsvis 7000 Kr. og 11000 Kr.

§ 12. Den samlede Sum var opført med 76220 Kr. (920 Kr. mere) for at kunne forhøje Lønningerne for de tvende faste Assistenten og Timebetalingen til de to Hjelpeassistenter ved Universitetets kemiske Laboratorium saaledes, at første Assistent erholdt en aarlig Lønning af 1600 Kr., anden Assistent af 1450 Kr., og Timebetalingen til de to assisterende Kandidater beregnedes til 1120 Kr., medens der tidligere var foreslaaet Summer af henholdsvis 1300 Kr., 1150 Kr. og 800 Kr. Forslaget grundede sig paa den stærkt tiltagende Benyttelse af Laboratoriet, jfr. Anm. til Universitetets Udgiftskonto 1 c paa Finanslovsforslaget for 1882—83.

Lovforslaget forelagdes i Folketinget; efter første Behandling nedsattes Udvalg, jfr. Folketingstid. f. 1881—82 Sp. 28 og 214—25. Forslaget findes i Tillæg A. Sp. 1967.

I Samlingen 1882—83 forelagdes Lovforslaget igjen. Det var enslydende med det sidst forelagte Lovforslag, kun med Undtagelse af, at § 13 var delt i 2 Paragrafer, saaledes at dennes første Stykke, hvortil var føjet »af Beløbet afholdes 2600 Kr. til Lærerne ved Pastorseminariet af Statskassen« blev den nye § 13 og dens anden og tredje Stykke, til hvilket sidste i Slutningen var føjet »Udgiften afholdes af Statskassen«, den nye § 14. Herom henviste Ministeriet til Forslag til Finansloven for 1883—84.

Heller ikke i denne Samling kom Lovforslaget videre end til 1ste Behandling i Folketinget og Udvalgs Nedsættelse, jfr. Folketingstid. for 1882—83. Forslaget findes i Tillæg A Sp. 1199.

Endelig blev Lovforslaget i Samlingen 1883—84 atter forelagt. Det var enslydende med det sidst forelagte Forslag, kun med følgende Forandringer:

I § 12 var den samlede Sum forøget med 3860 Kr. fra 76220 Kr. til 80080 Kr., dels som Følge af, at der ved Finansloven for 1883—84 var bevilget en Forhøjelse af den botaniske Haves Medhjælpssum med 3000 Kr. til en Inspektør, dels som Følge af de paa Finanslovsforslaget for 1884—85 søgte Bevilgninger om et yderligere Beløb af 560 Kr. til Hjelpeassistenter, 100 Kr. til Konistoriums Fuldmægtig udover den paa de tidligere Lønningslovsforslag paaregnede Lønning af 1300 Kr. og 200 Kr. til Viceinspektøren paa Regensen udover den for ham foreslaaede Lønning af 600 Kr.

Forslaget forelagdes i Folketinget og henvistes til Udvalg, jfr. Folketingstid. Sp. 522. Forslagets findes i Tillæg A Sp. 1419.

Lønningsforslaget blev derefter ikke forelagt senere, hvorimod der paa Finanslovsforslagene optoges forskellige Forslag til Lønningsforbedringer. De væsentligste af disse bleve bevilgede ved Budgettet for 1887—88, nemlig ved Oprettelsen af 5 nye Professorater, jfr. Univ. Aarb. for 1886—87, S. 13—17, og ved Budgettet for 1888—89, Oprettelsen af 3 nye Professorater, jfr. Univ. Aarb. for 1887—88 S. 271—76, ligesom der paa Budgettet for 1888—89 bevilgedes en Forhøjelse af de tidligere Huslejeportioner og 4 nye Huslejeportioner,

jfr. Univ. Aarb. for 1887—88 S. 276—78. Tillige blev der ved Bevillinger paa de forskjellige Finanslove raadet Bod paa det Misforhold, der for enkelte Professorers Vedkommende fandt Sted med Hensyn til deres Lønningsanciennitet.

Da der i Rigsdagssamlingen 1887—88 blev forelagt Forslag om Lønninger for Lærerpersonalet ved den polytekniske Læreanstalt og Forslag om Lov om Landbohøjskolen, i hvilke Forslag der var optaget en Bestemmelse om, at Lærerne ved disse Institutioner blev at lønne med samme Lønning som Universitetets Professorer, fandt Konsistorium Anledning til paany at tage Lønningssagen op. Konsistorium anmodede derfor under 3. Februar 1888 samtlige Fakulteter og Bestyrere af videnskabelige Anstalter om at indsende Forslag til, hvilke Forandringer der maatte ønskes foretagne i det sidst i Rigsdagssamlingen 1883—84 forelagte Lønningslovforslag, samt nedsatte et Udvalg, bestaaende af Universitetets Rektor, Professor Dr. jur. W. Scharling, og Professorerne Dr. jur. Goos, Referendarius consistorii Dr. jur. Matzen, Dr. med. Reisz, Dr. phil. Holm og Johnstrup til at tage de indkomne Forslag under Overvejelse og tilstille Konsistorium Betænkning derover. De fra Fakulteterne og Samlingsbestyrerne indkomne Skrivelser meddeles nedenfor og derefter Udvalgets Forslag og Betænkning.

1. Skrivelse fra det theologiske Fakultet af 13. Februar 1888.

Fakultetet maatte fastholde det i Skrivelse af 19. November 1879*) fremsatte og udførlig begrundede Ønske om Oprettelsen af et sjette Professorat indenfor Fakultetet. Som det i denne Skrivelse blev gjort gjældende, vare de theologiske Discipliner i Løbet af den sidste Menneskealder tiltagne betydelig i Omfang, og der havde dannet sig forskjellige Discipliner, hvis Optagelse i Forelæsningscyklen maatte anses for at være i høj Grad ønskelig. Dog var det, som tidligere omtalt, ingenlunde Fakultetets Mening at lægge nye Byrder paa dem, der forberedede sig til den theologiske Embedsprøve; men det ønskede at forøge sine Kræfter med en ny sjette Professor, dels for at kunne gjøre sin Undervisning saa alsidig, som de nærværende Tidens Vilkaar krævede, dels for at kunne blive istand til jævnlige at kunne tilbyde de fremmeligere Studerende en videregaaende Vejledning.

Fakultetets Ønske vilde formentlig ogsaa finde tilstrækkelig Forklaring, naar man saa hen til andre protestantiske Universiteter. Man vilde næppe noget Sted i den protestantiske Verden kunne paavise et theologisk Fakultet, der til et tilsvarende Antal Studenter havde saa faa Lærerkrafter. I Lund virkede saaledes 6 theologiske Professorer og 3 theologiske Docenter, i Upsala 8 Professorer og 5 Docenter, og ved Universitetet i Christiania var der for kort siden bevilget Oprettelsen af et nyt theologisk Professorat, saa at der nu fandtes 6 theologiske Professorer, foruden en eller flere Stipendiater.

Støttet paa de Motiver, som tidligere vare gjorte gjældende, maatte Fakultetet atter indtrængende tilraade Oprettelsen af et sjette Professorat. Fakultetet fremsendte tillige nedenanførte Skrivelse fra Pastorseminariet.

2. Skrivelse fra Pastorseminariet af 10. Februar 1888.

Paa Direktionens Vegne udtalte Biskop, Dr. theol. Fog, at medens de øvrige Lønninger til Pastorseminariets Lærere, saaledes som de vare normerede,

*) Jfr. Univ. Aarb. for 1881—82 S. 85—86.

fandtes passende, skjønnedes dette ikke at være Tilfældet, hvad Læreren i Kirkeret angik. Der var kun tillagt denne et Honorar af 400 Kr. aarlig. Der læstes nu kun hvert andet Halvaar over Kirkeret, og efter Honorarets Størrelse kunde der vel heller ikke godt fordres mere. Dette kunde ogsaa gaa an, naar Seminariets Kursus, saaledes som det oprindeligt var bestemt, varede et helt Aar, saa at hvert Sæt Kandidater fik Lejlighed til at høre en Forelæsning over Kirkeret. Men dette havde vist sig ugjennemførligt, saavel tilførn, som i Særdeleshed i de senere Aar, da der maatte gives talrige Dispensationer selv for Forpligtelsen til at deltage i et enkelt Halvaars Kursus. Saaledes skete det, at kun hvert andet Sæt af Kandidater fik Lejlighed til at høre Forelæsninger over Kirkeret. Da dette ikke burde vedblive saaledes, foresloges det, at Honoraret forhøjedes til 800 Kr., men at det samtidigt paalagdes den dertil ansatte Lærer at holde Forelæsninger hvert Halvaar.

3. Skrivelse fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet af 11. Februar 1888.

Fakultetet bemærkede, at det, i Henhold til de i dets Skrivelser af 5. November 1879 om Fakultetets Lærerkræfter i Almindelighed*) og 20. Januar 1886 særlig angaaende en Docent i Retshistorie**) anførte Betragtninger, fremdeles maatte gaa ud fra, at det ikke regelmæssig vilde se sig istand til med de nuværende Kræfter fyldestgjørende at bestride visse særlige Forgørelser af de under Fakultetet hørende Videnskaber, navnlig islandsk Retshistorie og Landboret og visse særlige Grene af de statseconomiske og statistiske Videnskaber. De nuværende Lærere i Statsekonomi og Statistik havde saaledes udtalt, at de under disse Videnskaber hørende Fag, i hvilke for Tiden 3 Professorer vare ansatte, meget vanskelig vilde kunne bestrides af 2 Lærere, hvilket vilde blive Tilfældet, hvis det Professorat, som kunde besættes enten med en Professor i Lovkyndighed eller med en Professor i Statsekonomi og Statistik, ved en eventuel Vacance maatte blive besat med en Professor i Lovkyndighed, hvilket nærmest var forudsat regelmæssig at ville blive Tilfældet, og hvad Fakultetets juridiske Medlemmer næppe vilde kunne undlade at gjøre Krav paa. Fakultetet maatte derfor anse en Forøgelse af Lærerkræfterne, saaledes at der normeredes 9 Lærere, for særdeles ønskelig.

Hertil vilde Fakultetet kunne indskrænke sit i Skrivelsen af 1879 udtalte Ønske, der gik ud paa 10 Lærere, nemlig 8 Professorer og 2 Docenter. Nærmest sluttende sig til Fakultetets tidligere Forslag, vilde det være, naar der ved Siden af de 8 Professorater (5 juridiske, 2 statsvidenskabelige og 1 veksellende) oprettedes en Docentpost, der kunde besættes med en Docent, henholdsvis i Lovkyndighed eller i Statsekonomi og Statistik, eftersom det Professorat, der nu kunde besættes enten med en Professor i Lovkyndighed eller med en Professor i Statsekonomi og Statistik, var besat paa den ene eller den anden Maade. Men af Hensyn til de Betæneligheder, som altid vare forbundne med Oprettelsen af Docentposter paa Grund af Docenternes mindre gunstige Stilling, og de Uretfærdigheder, som derved eventuelt kunde fremkomme,

*) Jfr. Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 86—87.

**) Jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 17—19.

og da Normeringen af den 9de Post som et Professorat ikke vilde udelukke i et givet Tilfælde at benytte Lønningen til en Docent, hvis Beskikkelsen af en saadan maatte findes naturligere, foreslog Fakultetet, som den Ordning, hvorved Fakultets Trængsel paa den naturligste Maade kunde afhjælpes og den Forøgelse af Kræfterne vindes, som Fakultetet allerede i 1879 mente endog i større Udstrækning at maatte gjøre Krav paa, at Fakultetet normeredes med 9 Professorer, nemlig 6 i Lovkyndighed og 3 i Statsekonomi og Statistik.

4. Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet af
22. Februar 1888.

Fakultetet foreslog:

1. at de i det tidligere Lønningsforslag opførte Professorater forøgedes med et Professorat i almindelig Pathologi, derunder medicinsk Bakteriologi;

2. paa Grund af det forøgede Undervisningsarbejde ved de lægevidenskabelige Instituter følgende Forandringer, vedrørende dels den videnskabelige Assistance, dels det underordnede Betjeningspersonale:

a. Forhøjelse af Lønnen for Prosektoren i pathologisk Anatomi til 1200 Kr., og Oprettelsen af en ny Post som Prosektor i pathologisk Anatomi, ligeledes lønnet med 1200 Kr.;

b. Forhøjelse af Lønningerne for de to normal-anatomiske Prosektorer til 1200 Kr. og for Anatomitjeneren til 1100 Kr.;

c. Forhøjelse af Lønnen for Assistenten ved det fysiologiske Laboratorium til 1200 Kr., Oprettelsen af en ny Post som Assistent ved det fysiologiske Laboratorium, ligeledes lønnet med 1200 Kr., og Ansættelsen af en Laboratoriekarl ved Laboratoriet med en aarlig Lønning af 800 Kr.;

3. at Pedellen ved kirurgisk Akademi, der i det tidligere Lønningsforslag var foreslaaet lønnet i Lighed med Portnerne under Universitetet, men foruden egentlige Portnerfunktioner tillige besørgede Pedelforretningerne, blev lønnet med 1200 Kr. foruden fri Bolig.

5. Skrivelse fra Bestyreren af det fysiologiske Laboratorium,
Lektor Dr. Bohr af 4. Marts 1888.

Til nærmere Oplysning om Assistanceforholdene ved fysiologisk Laboratorium oplyste Lektor Bohr Følgende: Af de ved Laboratoriet opførte 4 Poster vare de 2, en Assistent og den tekniske Medhjælper (Mekaniker), allerede eksisterende Pladser. Den videnskabelige Assistents væsentlige Arbejde var at deltage i Undervisningen, der tilbødes de medicinske Studerende i de Dele af den fysiologiske Kemi, der havde særlig Interesse for Lægen, samt at holde Laboratoriets kemiske Afdeling i orden. Medhjælperen renholdt og vedligeholdte Instrument-samlingen, passede Museet (sørgede særligt for Præparaternes stadige Forsyning med Spiritus) og gik Bestyreren tilhaande ved det daglige Arbejde i Laboratoriet. Ved den fuldstændige Udførelse af disse Pligter vilde hans Tid være helt optagen; det havde imidlertid været nødvendigt tillige at paalægge ham endel egentligt Karlearbejde, da der ikke fandtes ansat noget fast Personale til Rengjøring af Laboratoriet. Under disse Forhold havde det, trods al anvendt Iver og Umage fra Medhjælperens Side, ikke været muligt at passe Museet og Instrumentsamlingen paa fuld betryggende Maade, og der var derfor foreslaaet

Oprettelsen af en ny Plads for en Laboratoriekarl, der kunde overtage Rengjøringen og alt egentlig Karlearbejde i Laboratoriet. Medhjælperen vilde da faae den tilstrækkelige Tid til en ordentlig Pasning af de ham paahvilende for Laboratoriets Drift vigtige Pligter. Den foreslaaede nye Plads for en videnskabelig Assistent ønskedes udelukkende i Undervisningens Interesse, for at det kunde blive muligt at tilbyde de medicinske Studenter en tidssvarende praktisk Undervisning i de Dele af Optiken, Akustiken og Respirationslæren, der havde særlig Betydning for Lægen, i Lighed med den praktisk-kemiske Undervisning, der gaves ved Laboratoriet. Oprettelsen af et saadant nyt Kursus, ved Siden af det allerede bestaaende kemiske, vilde kræve Ansættelsen af en ny Assistent ved Laboratoriet.

6. Skrivelse fra det filosofiske Fakultet af 9. Februar 1888.

Fakultet havde anset det for rettest at indskrænke sine Ønsker til det mindst Mulige, og havde derfor vedtaget kun at stille følgende Ændringsforslag til Lønningsforslagets § 4:

Istedenfor et Professorat i germansk Filologi ansaa man det for nødvendigt at sætte to Professorater i germansk Filologi (et i Tydsk og et i Engelsk). Den Betydning, som baade Tydsk og Engelsk havde faaet som Læregjenstande indenfor Fakultetet, efterat de vare blevne optagne som Fag ved Skoleembeds-examen, motiverede tilstrækkelig denne Ændring.

Fakultetet henstillede derhos, at Professoratet i sammenlignende Sprogvidenskab flyttedes hen fra de i bestemte Fag normerede Professorater til de derpaa nævnte Professorater, som kunde besættes efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter. De Vanskeligheder, der let kunde indtræde, naar dette Professorat med Tiden skulde besættes, saavel som det Uvisse i denne Videnskabs fremtidige Stilling, talte efter Fakultetets Mening i høj Grad for ikke at opføre den sammenlignende Sprogvidenskab mellem de specielt normerede Pladser. Som Følge heraf foresloges ændret i sidste Stykke »2 Professorater« til 3 Professorater.

Endelig udtalte Fakultetet det Ønske, at der i Henhold til de Forhandlinger, som i sin Tid vare førte paa det almindelige Lærermøde om Lønningsforslaget, i § 4 sidste Stykke foran »almindelig Literaturhistorie« indsattes »Kunst«.

7. Skrivelse fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet af 13. Februar 1888.

Fakultetet anbefalede følgende Ændringer i den Del af § 4 i det i 1883—84 forelagte Lønningsforslag, som vedrørte det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets normerede Lærerpladser:

1. til de 9 foreslaaede Professorater i bestemte Fag at føje som 10de et Professorat i Plantefysiologi;

2. af Bestemmelsen af det sidste Professorat at udelade Begrænsningen »naturhistoriske«, saaledes at denne Bestemmelse kom til at lyde:

»Et Professorat, der efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter kan besættes med en Lærer i saadanne Forgreninger af de under Fakultetet hørende Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser«;

3. at tilføje Normeringen af et ekstraordinært Professorat (en ordinær Docentur) i Geografi.

Fakultetet bemærkede, at det havde indskrænket sig til de Ændringer i det tidligere forelagte Lønningslovforslag, som senere indtraadte Forhold havde gjort nødvendige, hvilket vilde fremgaa af efterfølgende Motiver:

ad 1. Lønningsforslaget af 1883—84 indeholdt af nye til bestemte Fag bundne Professorater, et i Mathematik og et i Kemi. Det ved Opstillingen af disse udtalte Ønske var alt bleven opfyldt, da der ved Finansloven for 1887—88 blev ansat nye ordinære Professorer. Ved samme Finanslov blev tillige ansat en ordinær Professor i Plantefysiologi, og hans Plads maatte til enhver Tid holdes besat, naar der blev oprettet et særligt plantefysiologisk Laboratorium.

ad 2. Professoratet i Plantefysiologi, der kun kom Botaniken tilgode og tilmed havde en fast Bestemmelse indenfor denne, afhjalp ikke den Trang til et Professorat i en ikke forud bestemt Fagforgrening, som ogsaa var gjort gjældende for de andre naturhistoriske Fags Vedkommende, og som det i 1883—84 forelagte Lønningsforslags 10de, frie Professorat skulde afhjælpe. Fakultetet kunde derfor ikke give Slip paa Forslaget om et saadant. Naar imidlertid Zoologien og Mineralogien ikke mere skulde dele Udsigten til at faae det besat indenfor deres Omraade med Botaniken, mente Fakultetet, at der burde gives større Frihed i dets Anvendelse, saaledes at det, naar saadant engang i Tiden skulde være ønskeligt, ogsaa kunde tildeles andre Forgreninger af de under Fakultetet hørende Videnskaber end de naturhistoriske. Det var ikke urimeligt at vente, at et saadant Behov kunde gjøre sig gjældende, naar der f. Ex. kun var et Professorat i Fysik.

ad 3. Hvad Lærerpladsen i Geografi angik, henviste Fakultetet til sin i 1887 afgivne Betænkning over et Andragende fra Docenten i dette Fag. I Henhold til de deri anførte Grunde maatte Fakultetet, da der ved Besættelserne om Skoleembedsexamen stilledes Krav til Fakultetet om regelmæssig Undervisning i Geografi, holde paa, at der normeredes en fast Lærerplads i dette Fag; men det havde dog ikke ment at burde forlange et ordinært Professorat. Efter det tidligere Lønningsforslags Benævnelser maatte der ønskes en ordinær Docentur; men at vedkommende Docent kaldtes Professor, hvormed der paa det forelagte Finanslovforslag for 1888—89 var optaget en Anmærkning, fandtes fuldkommen stemmende med andre Landes Brug af denne Benævnelse.

Fakultetet fremsendte tillige Udtalelser fra Direktøren for botanisk Have og Bestyrerne af mineralogisk Museum og kemisk Laboratorium samt meddelte, at Bestyreren for astronomisk Observatorium havde henholdt sig til Fakultetets Forslag om at lønne Observator med 2000 Kr., hvorefter dog muligvis ved den første Besættelse de 1000 Kr. kunde holdes udenfor Universitetets Konti, og en Assistent med 1000 Kr., hvilke Beløb altsaa vilde træde istedenfor den tidligere foreslaaede Lønning for Observator i det under § 12 foreslaaede samlede Beløb.

Fakultetet forudsatte, at de under Universitetets Udgiftspost 7 hørende Lønninger og Honorarer ikke faldt ind under Lønningsloven. Var denne Forudsætning urigtig, forventedes det, at der ved Fastsættelsen af den samlede Lønningssum i § 12 toges det fornødne Hensyn til den bestaaende Undervisning, som lønnedes af denne Konto (Botanik for Farmaceuter).

8. Skrivelse fra Bestyreren af Universitetets kemiske Laboratorium, Professor Dr. med. & phil. Jul. Thomsen af 10. Februar 1888.

Lønningerne ved Laboratoriet foresloges optagne med følgende Beløb: 1ste Assistent 1650 Kr., 2den Assistent 1450 Kr., 3die Assistent 1000 Kr., 4de Assistent 1000 Kr., 1ste Betjent (Portner) 1000 Kr. og 2den Betjent 900 Kr., ialt 7000 Kr. Af Laboratoriets Normalsum havde tidligere været afholdt Lønningerne til: 3die Assistent 840 Kr., 4de Assistent 840 Kr. og 2den Betjent 720 Kr., ialt 2400 Kr., og af Universitetets samlede Medhjælpssum Lønningerne til: 1ste Assistent 1512 Kr., 2den Assistent 1368 Kr. og 1ste Betjent 804 Kr., ialt 3684 Kr. Forøgelsen vilde saaledes udgjøre 916 Kr. Lønningen til Portneren var sat højere end den almindelige Portnerløn, da denne Betjent ikke, som Universitetets øvrige Betjente, maatte paatage sig Arbejde udenfor Laboratoriet.

9. Skrivelse fra Bestyreren af Universitetets mineralogiske Museum, Professor Johnstrup af 10. Februar 1888.

Ved det sidst forelagte Lønningsforslag blev der optaget 1400 Kr. til Lønning for en fast Assistent ved Museet og en samlet Medhjælpssum af 1600 Kr. Det var af stor Vigtighed for Museet at kunne knytte dets eneste faste Assistent dertil saalænge som muligt; naar Lønningen var sat saa lav, vilde Følgen blive, at han fristedes til ved første given Lejlighed at søge hen til en anden Virksomhed. Museets 1ste Assistent havde virket i 20 Aar uden at opnaa større Løn end 1104 Kr., og naar han ikke for lang Tid siden havde forladt denne Stilling, skyldes det, næsteften hans levende Interesse for Geognosien, aldeles tilfældige Omstændigheder, der ikke kunde tages med i Betragtning ved Ansættelsen af Lønningen, idet han nemlig havde privat Formue og var ugift.

Naar der hensaaes til, at det var nødvendigt, at der i Fremtiden, naar Museets Samlinger i en eventuel ny Bygning bleve mere tilgængelige, end nu var Tilfældet, saavel som at der under Forberedelserne til Flytningen vilde kræves en betydelig længere Arbejdstid af Assistenten, saaledes at han kunde tage Del i Bearbejdelsen af Museets stadigt voxende Materiale, istedenfor som hidtil kun at udføre de daglige Museumsarbejder (Protokollering, Varetagelse af Museets Bytninger med Ind- og Udlandet, m. m.), laa det i Museets Interesse, at hans Lønning ikke sattes lavere end til 2000 Kr. Den samlede Medhjælpssum antoges der ikke Grund til at forhøje.

I Sammenligning med, hvad der var udredt i de senere Aar til Assistance ved beslægtede Institutioner, kunde det foreslaaede Beløb næppe siges at være for højt, og det var en Betingelse for, at Museet kunde komme ud af den stagnerende Tilstand, hvori mange af dets værdifulde Samlinger havde befundet sig i de senere Aar af Mangel paa Lønningsforhøjelse og Lokaler til Samlingernes Bearbejde og Opstilling.

10. Skrivelse fra Direktøren for Universitetets botaniske Have, Professor Dr. phil. Warming af 11. Februar 1888.

1. Botanisk Museum. I Udvalgets Forslag, jfr. Univ. Aarb. for 1881—82 S. 71 var opført følgende Stillinger, som vare knyttede til Museet: En Assistent og Bibliothekar, Løn 1272 Kr., foreslaaet forøget til 1600 Kr. + personligt Tillæg for Indehaveren (Kjærskou) paa 400 Kr. = 2000 Kr., og som

ny Plads, en fungerende Assistent med Løn 1200 Kr. Siden den Tid vare Forholdene ved Museet meget væsentlig forandrede, og der fandtes nu: a. en Museumsinspektør, Løn 3000 Kr., b. en Assistent og Bibliothekar, Løn 1272 Kr. og c. en Assistent ved Sprit- og Tørsamlingen. Det var meget vanskeligt for Direktøren at bedømme, hvilke Fordringer der vilde stilles til Arbejdskraft ved et Institut, der var i en saa extraordinær Tilstand, som det botaniske Museum for Tiden. Først naar det var kommet til at virke med ordnede Samlinger, og naar Samarbejdet med udenlandske Instituter helt var blevet gjenoptaget og maatte skjønnes at være kommet ind paa regulær Vej, vilde Kravene med større Sikkerhed kunne bedømmes. Direktøren antog dog, at der, naar de forestaaende ekstraordinære Arbejder vare udførte, ikke vilde behøves nogen synderlig større Arbejdskraft, end der nu forefandtes, og foreslog kun følgende mindre Ændringer.

a. Museumsinspektøren var en videnskabelig Medhjælper; ifølge hans Instrux var hans Arbejde dels det samme som de zoologiske Inspektørers, nemlig videnskabelige Bestemmelses- og Ordningsarbejder, dels Tilsyn med Museets Assistenten og de Arbejder, der udførtes ved dette. Det var saaledes en vigtig Stilling, der kun kunde betroes en erfaren Botaniker, og da hans Arbejdstid var 6 Timer daglig, burde hans Løn være saaledes, at en ældre, gift Mand nogenlunde kunde leve af den. Hans Stilling var omtrent den samme ved Museet, som Gartnerens ved Haven i spævrere Forstand, og som de zoologiske Inspektørers; disse sidste havde dog større Selvstændighed, hver over sin Afdeling, og dertil Forelæsningspligt, men paa den anden Side en mindre, eller rettere ingen bestemt Arbejdstid. Direktøren foreslog derfor, at Inspektøren sattes lig disse sidste, altsaa med kgl. Udnævnelse og Begyndelsesgage af 2800 Kr., med 400 Kr. Stigning hvert 5te Aar indtil 4800 Kr. (Gartneren var stillet paa samme Maade dog kun med Stigning til 4400 Kr. efter Lovforslagets § 11., men havde saa tillige Fribolig). Vedtoges dette, burde den nuværende Inspektørs Løn reguleres saaledes, at der af Hensyn til hans 25 Aars Tjenestetid tillagdes ham de 200 Kr., som han oppebar mere end Begyndelseslønnen, som personligt Tillæg, og at hans Anciennitet som Inspektør regnedes fra den Dag, han var bleven ansat som saadan (1883).

b. En Assistent og Bibliothekar. Denne maatte som Bibliothekar varetage alle Bibliothekets Forretninger (Udlaan, Ordning og Regnskabsvæsen) og hertil medgik paa Grund af Bibliothekets stærke Benyttelse 4 Timer daglig 3 Dage om Ugen. Som Assistent maatte han besørge alle Indordninger af benyttede (udlaante) eller nytilkomne Samlinger, al Udtagelse og Udlaan, samt Forsendelse af saadanne, al Ordning af Planter, der skulde opsættes paa Papir, Tilsynet med Samlingernes Konservasjon og endel løbende Arbejder, forsaavidt Inspektøren ikke overtog disse. Overtilsynet med hans Arbejder havde Museumsinspektøren. Den Tid, der under normale Forhold medgik til Museumsarbejder, var ret betydelig. Hans Løn, der nu var 1272 Kr., var foreslaaet forhøjet til 1600 Kr., men den burde næppe være mindre end 2000 Kr., hvortil eventuelt de under c nævnte 400 Kr. vistnok burde lægges. Ved denne Ordning og Lønning af Arbejdskraften ved Museet bortfaldt Lovforslagets nye Plads: »en fungerende Assistent« med Løn 1200 Kr.

c. En Assistent ved Sprit- og Tørsamlingen. Som saadan var for Tiden Cand. pharm. Rützou ansat med en aarlig Løn af 400 Kr. Ved Cand. mag. Samsee Lund Død var Direktøren, der havde tiltraadt sit Embede en Maaned før, blevet stillet overfor den ikke lette Opgave at foretage de ved dette Dødsfald nødvendiggjorte Forandringer i Arbejdsfordelingen ved Museet. Han havde da, navnlig paa Museumsinspektørens Anbefaling, indstillet Kandidat Rützou til denne Plads, dog ikke uden store Betænkeligheder, nemlig, at det ikke var rigtigt at ansætte en Cand. pharm., der ikke var Student, i en Stilling, som de specielle Botanikere, der havde taget Magisterkonferens, med Rette kunde gjøre Krav paa, at det ikke var heldigt at oprette saa smaa Stillinger og formindske de andre iforvejen ringe nok lønnede Pladser, og endelig, at denne Del af Samlingerne ikke var saa omfattende, at den under normale Forhold vilde kræve en hel Assistent, hvilket egentlig var Museumsinspektørens Tanke. Direktøren var senere bleven bestyrket i denne Opfattelse; men Sprit- og Tørsamlingen trængte dengang i høj Grad til Hjælp, ja delvis til en Ordning og Opstilling fra Grunden, og navnlig Spritsamlingen havde han i den nærmeste Fremtid skullet benytte til sine videnskabelige Forelæsninger. Han var derfor gaaet ind paa Kandidat Rützous Ansættelse og maatte indrømme, at denne var fortrinlig skikket til det Arbejde, han havde faaet. Denne var imidlertid imod Direktørens Ønske, da han ikke i sin Indstilling havde gjort dette tilstrækkeligt klart, blevet ansat paa samme Maade som den under b. nævnte Museumsassistent, medens Direktøren havde ment, at Kandidat Rützous Løn skulde være betragtet som Honorar, der udbetaltes efter Arbejdets Udførelse. Direktøren fremdrog dette, fordi han ikke ønskede, at man i denne Ansættelse skulde se et Forsøg paa at indsmugle en ny suksessivt voxende Stilling ved Museet. Saavidt det kunde ses, behøvedes der ved Museet ikke mere end en Assistent, naar denne lønnedes med 2000 Kr. og eventuelt maaske med de nu Kandidat Rützou tillagte 400 Kr., og naar Direktøren, som hidtil, kunde have nogle hundrede Kroner »til Disposition«, der efter den til enhver Tid største Trang kunde anvendes til Extra-Arbejder.

2. Haven (i snævrere Forstand). Hertil vare knyttede:

a. Gartneren. Om hans Stilling henholdt Direktøren sig til Lønningsforslagets § 11.

b. Til en Assistent ved Plantebestemmelserne (de levende Planter) havde der i mange Aar været bevilget Midler, for Tiden 1000 Kr.; Dr. phil. O. G. Petersen havde nu denne Stilling. Denne Plads burde ligesaa godt som f. Ex. Havens Medhjælpere indsættes i Lønningsforslaget.

c. Medhjælperne. Der var for Tiden bevilget Løn til 6 Medhjælpere; den 6te Medhjælperplads foresloges inddraget og de til den bevilgede 780 Kr. anvendte paa følgende Maade. 396 Kr. til Forhøjelse af 2den Medhjælperplads fra den nuværende Løn, 1104 Kr., til 1500 Kr., og Resten, 384 Kr., til Dagløn for Arbejdere til Erstatning for den Kraft, der gik tabt ved Pladsens Inddragning. Direktøren gik herved ud fra, at man vistnok i Regelen stod sig bedst ved at have færre, men godt lønnede Pladser, end flere og ringe lønnede, og dernæst ansaa det for heldigt at foretage andre Forandringer ved Administrationen af Haven, som stod i Forbindelse med denne Lønningsforandring. De to første Medhjælpere skulde have Titel af 1ste og 2den Undergartner, og foruden deres specielle egne Arbejder, tillige have et særligt Tilsyn med de andre

Medhjælpere og Arbejdere i Haven; den ene i Alt, som vedrørte Friland, den anden ved alle Væxthusarbejder. De to Undergartnere skulde endvidere begge have Fribolig for en gift Mand, hvilket ved en ringe Forandring i Medhjælperboligen vilde kunne lade sig udføre. Disse Forandringer lode sig imidlertid kun udføre efterhaanden, naar man frigjordes for de personlige Hensyn, der nu maatte tages, men Lønningsforandringen vilde kunne foretages strax, og Tidspunktet var forsaavidt gunstigt, da 6te Medhjælper havde maattet afskediges.

Medhjælperlønningerne vilde herefter stille sig saaledes:

	Nuværende Løn.	Udvalgets Forslag.	Direktørens Forslag.	
1ste Medhjælper ...	1320 Kr.	1600 Kr.	1600 Kr.	Fribolig for en gift Mand.
2den — ...	1104 -	1200 -	1500 -	Ligeledes.
3die — ...	888 -	1000 -	1000 -	Fribolig for en ugift Mand.
4de — ...	888 -	1000 -	1000 -	Ligeledes.
5te — ...	780 -	800 -	1000 -	Ligeledes.
6te — ...	780 -	800 -	bortfalder.	

Om det for 1ste Medhjælper (Bremer) foreslaaede personlige Tillæg af 100 Kr. henviste Direktøren til den til Ministeriet indsendte Indstilling.

d. Havens to Fyrbødere havde i Virkeligheden aldeles det samme Arbejde at udføre; den ene havde Nattjeneste i den ene Uge, Dagtjeneste i den anden, og den anden omvendt; den ene havde Tilsyn med og Udbedring af Varmerørene i den ene Væxthusafdeling, den anden i den anden. Deres Tjeneste var vistnok strængere end nogen anden Fyrbøders ved Universitetet. Der burde næppe gjøres saa stor Forskjel paa dem som efter Lønningsforslaget, hvor den ene sattes til 1100 Kr. og Fribolig og den anden til 900 Kr. For ældste Fyrbøder foreslog Direktøren Løn 1000 Kr. og Fribolig + personligt Tillæg 100 Kr., for yngste Fyrbøder Løn 900 Kr. + 100 Kr. personligt Tillæg.

e. For Havens Snedkers og Portners Vedkommende henholdt Direktøren sig til Lønningsforslaget.

11. Skrivelse fra Museumsraadet for Universitetets zoologiske Museum af 10. Februar 1888.

Med Hensyn til Inspektorerne ved Museet billigede Museumsraadet ganske, at der ikke ved det senest forelagte Lønningslovforslag var etableret nogen Forskjel paa »første« og »anden« Inspektor; men de Inspektorerne tillagte Lønninger kunde Raadet ikke erkjende for rimelige. Ved en Sammenligning mellem den oprindelige og den nuværende Lønning, turde det allerede fremgaa, at Inspektorerne vare de Universitetsemedsmænd, som i Forhold til de dem paahvilende Forpligtelser vare daarligst lønnede. Inspektorernes oprindelige Lønning var 600 Kr. og for Forelæsninger tillagdes der dem senere et aarligt Honorar af 1000—1200 Kr.; ved Fastsættelsen af Inspektorernes nuværende Lønning var man i det Væsentlige gaaet ud fra de samme Satser, idet den samlede Lønning kun var forøget med nogle faa Hundrede Kroner. Medens altsaa den væsentlige Del af Inspektorgagen maatte betragtes som Forelæsningshonorar, var Forholdet imidlertid det, at Forelæsningspligten kun betragtedes som et lille Tillæg til den egentlige Gjærning, Inspektorgjærningen. Medens en

Forelæsningspligt af det Omfang, som paahvilede Inspektorerne, ellers plejede at lønnes med en Lønning af mindst 2000—2400 Kr., var denne Lønning for Øjeblikket den samlede Inspektorlønning. Da Inspektorgjeringen efter Raadets Opfattelse var af lige saa stor Betydning for Universitetet og krævede lige saa store Kvalifikationer som en Universitetslærers, bleve Inspektorerne tarvelige Lønningsvilkaar saameget mere unaturlige, som der tilmed var paalagt dem en Docentvirksomhed, og der ingen Grund turde være til at antage, at deres Forelæsninger skulde være af ringere Kvalitet eller lettere at udarbejde end de øvrige Universitetslæreres. Om nu end Inspektorlønnen efter Lovforslaget af 1883—84 vilde blive en Del forbedret, saa herskede der dog endnu det samme formentlige Misforhold mellem deres og de øvrige Universitetsembedsmænds Lønningsvilkaar. Til samme Resultat kom man ved at sammenligne de foreslaaede Lønningssatser for Inspektorerne med andre Universitetsembedsmænds; § 11 tillagde dem samme Begyndelsesløn af 2800 Kr., stigende hvert femte Aar med 400 Kr., indtil 4800 Kr., som den botaniske Gartner, der tillige havde Fribolig, en Sammenstilling, som Raadet maatte finde misvisende. Sammenstillingen i Lønningsvilkaar med Underbibliothekaren var ikke saa meget misvisende; men der skulde dog her mindes om, at denne havde en vis Udsigt til Avancement, som for Museumsinspektorerne Vedkommende i Regelen ikke vilde være tilstede, samt at der af disse krævedes en saadan videnskabelig Uddannelse, at de kunde bestyre selvstændigt hver sin Afdeling, og at ifølge § 4 Docentvirksomhed uden særligt Vederlag var dem paalagt. En Begyndelsesløn af 3000 Kr. med Stigning indtil 5000 Kr. var sikkert det laveste Vederlag, der burde ydes Inspektorgjeringen, der ikke nødtvungen burde forenes med lønnet Arbejde udenfor Museet, f. Ex. Undervisning i Skoler eller andre Læreanstalter. Inspektorerne Lønning vilde endda være mindre end Bogholderens (og tildels Kassererens) ved Kvæsturen. Raadet udtalte iøvrigt sin Beklagelse over, at Forslagets § 7 ikke allerede ved de tidligere Forhandlinger var bortfaldet eller i alt Fald undergaaet en passende Indskrænkning. Da denne Bestemmelse i sin Tid blev tagen, skulde den ikke træde i Kraft før ved Vakance, og der var derfor Ingen, hvis Stemme havde Vægt, der fandt sig foranlediget til at modsætte sig en Bestemmelse, der havde til Forudsætning Forhold i Videnskaben, som i alt Fald nu ikke længere vare tilstede. Dens Hensigt havde været at gjøre zoologiske Docenters Ansættelse overflødig, ved at paalægge Inspektorerne en Pligt, som man mente lod sig forene med deres Hovederhverv; dette var imidlertid umuligt, naar Forpligtelsen skulde gaa ud paa en uafbrudt Docentvirksomhed af lignende Karakter og Udstrækning som anden Docentvirksomhed ved Universitetet. Inspektoren kunde behøve al sin Tid og al sin Aandskraft til at varetage sine umiddelbare Pligter ved Museet, og Videnskabens fremadskridende Udvikling, der blandt Andet medførte, at den videnskabelige Literatur voxede efter en uhyre Maalestok, vilde ikke formindske det Krav, der stilledes til Museumsinspektorerne som saadanne i Fremtiden. Det Naturligste vilde uden Tvivl være, at en saadan udtrykkelig Forpligtelse ikke paalaa Inspektorerne, men at disse eo ipso have Ret til at optræde som Docenter, hvis de følte Lyst og Kald dertil, og at de, naar dette var Tilfældet og der var Trang dertil, kunde opmuntres til mod særligt Honorar at holde Forelæsninger eller Øvelser for kortere eller længere Tid, højst hvert andet Halvaar eller

med lignende Begrænsning, i de Grene af Zoologien, som repræsenteredes af de af dem bestyrede Afdelinger i Museet. Paa den anden Side skulde det ikke nægtes, at det var ønskeligt, at Professor zoologiæ paa en saadan Maade kunde finde en nogenlunde stadig Bistand i sin Lærervirksomhed, og at denne Bistand, bortset fra saadanne Discipliner som den dyriske Histologi og Embryologi, der krævede særlig teknisk Uddannelse hos Læreren, helst maatte ydes ham af hans Kolleger i Museumsbestyrelsen. Raadet kunde derfor tiltræde, at Bestemmelsen blev staaende, under den Forudsætning, at der enten i selve Paragrafen eller ved Ministeriets Fortolkning af samme gaves den en hensigtsmæssig Begrænsning. Dette kunde enten ske saaledes, at det enkelte halvaarlige Øvelses- eller Forelæsningskursus ikke behøvede at strække sig ud over 12—16 Timer, eller saaledes, at hver af Inspektorerne ikke vare forpligtet til at holde et slikt Kursus oftere end hvert andet Halvaar. Af Hensyn til de Studerende vilde denne Udvej maaske være at foretrække. Blev Bestemmelsen staaende og at opfatte med størst mulige Udstrækning, vilde Konsekvensen være, at Inspektorstillingen, som krævede de samme Kvalifikationer som Professorater, vilde være mere byrdefuld end mangt et Professorat og derfor burde lønnes lige saa højt, og paa den anden Side, at der maatte ansættes Assisterter for at gjøre de Arbejder, som Inspektorerne ikke kunde overkomme. Det var ikke Raadet bekendt, at der ved noget andet Museum paahvilede Afdelingsbestyrerne Forelæsningspligt end ved Museet i Paris; men der vare Afdelingerne rigelig udstyrede med Assisterter. Intendanterne ved Riksmuseet i Stockholm havde ingen Forelæsningspligt, men vare i visse Sager Regjeringens videnskabelige Konsulenter; deres Løn overgik langt, hvad der her var foreslaaet.

Museets første Assistent vilde kun have meget ringe Udsigt til at avancere til Inspektor, da hans Virksomhed var knyttet til den af Professor zoologiæ styrede Afdeling, og han saaledes under den nuværende Organisation af Museet kun vilde kunde rykke op til Inspektor i det Tilfælde, at en af Inspektorerne blev Professor zoologiæ, hvilken Mulighed næppe vilde indtræde ofte. Der var saaledes al Sandsynlighed for, at han vilde blive i sin Stilling, indtil Alderen gjorde Ende herpaa. Han burde derfor efterhaanden kunne rykke op til en højere Løn end den, hvortil den nuværende Assistent efter den gjældende Lønningslov havde Udsigt. Udvalget havde ogsaa i sin Tid foreslaaet, at den daværende Assistent (nuværende Professor zoologiæ) skulde kunne stige til 3000 Kr. Men der var vistnok ingen Tvivl om, at saavel Assistenten som de 2 Præparatorer (Konservatorer) burde være pensionsberettigede. For Konservatorerne var der aldeles ingen Mulighed for at rykke op til noget Bedre, og de vilde ordentligvis blive i deres Stillinger, indtil Alder, Sygelighed o. s. v. maatte gjøre dette umuligt, og man vilde da ikke kunne undgaa at pensionere dem, hvad enten de havde Ret dertil eller ikke. Raadet foreslog derfor principalt Assistentens Begyndelsesløn sat til 1200 Kr. med Stigning indtil 3000 Kr., Konservatorernes med stadigt Hensyn til, at privat Erhverv udenfor deres Arbejdstid ikke var dem forment, til 1200 Kr. med Stigning til 2000 Kr.; subsidiært, hvis Pensionsret ikke kunde gives, Lønnen for Assistenten ansat fast til 2000 Kr., for Konservatorerne til 1600 Kr. Assistenten burde ikke paa nogen Maade være slettere stillet end Adjunker, der kunde avancere til Overlærere; og paa ringere Betingelser end de anførte vilde det næppe være muligt ved ind-

trædende Vakance at faa dygtige Præparatorer. En anden Sag var det, at hvis man i et sligt Tilfælde ikke strax kunde faa fuldt uddannede Folk, vilde man foreløbig ikke ansætte dem fast, men antage dem med Honorar, indtil de kunde betragtes som fuldt uddannede. Den Fribolig, der for Tiden var overdragen den ældste Konservator, maatte Raadet iøvrigt ønske ved Lejlighed overdragen til Fyrbøderen. Med Hensyn til Konservatoren ved den Westermannske Insektsamling gjentog Raadet sin Indstilling om, at hans personlige Lønnings-tillæg udgik af Afdelingens Annuum og overtoges af den samlede Konto, hvoraf hans øvrige Løn udrededes. Raadet forudsatte som selvfølgelig, at Lønningerne til den midlertidige videnskabelige Medhjælper ved den entomologiske Afdeling og til den konkologiske Medhjælper ved 2den Afdeling fremdeles bleve udredede af den samlede Lønningssum. Derimod henlede Museumsraadet Opmærksomheden paa, at Museets 1ste Afdeling ved disse Ansættelser var stillet forholdsvis mindre heldig, og det vilde være i høj Grad ønskelig, om den ved forøget Arbejdskraft kunde overkomme en hurtigere Afvikling af de fra Museernes Forening hidrørende ufuldførte Arbejder. Naar Museets samlede Medhjælpssum beholdt den i det tidligere Lønningslovforslag givne Størrelse af 4400 Kr., vilde dette kunne opnaaes; Museumsraadet skulde derfor ikke paa dette Punkt foreslaa nogen Forhøjelse af Museets faste Arbejdspersonale.

Museets Fyrbøder var lønnet med 696 Kr. og fik desuden udbetalt 240 Kr. af Museets Brændselskonto. Da han paa denne Maade vistnok var stillet paa lignende Fod som Universitetets Fyrbøder, der havde 796 Kr. og Fribolig, indskrænkede Museumsraadet sig til at foreslaa, at fornævnte 240 Kr. blev en Del af Fyrbøderens faste Løn, saaledes at denne afrundedes til 940 Kr. Ved Vakance burde Lønnen ikke sættes lavere, da det var af stor Vigtighed at have en paalidelig og dygtig Mand i denne Plads, og man ikke var tjent med, at han ved given Lejlighed søgte en mere indbringende Stilling, saasom Fyrbødertjenesten ved botanisk Have eller andetsteds. Portneren var derimod mindre godt stillet end han burde være; hans Indtægt (804 Kr.) var mindre end Bibliotheksbudets, naar hensaaes til dennes Arbejdstid og Extrafortjeneste, og meget mindre end Universitetsportnerens. Det var af Vigtighed at kunde beholde en Mand der udmærkede sig ved Paapasselighed, Orden og Renlighedssands. Lønnen foresloges derfor forhøjet til 1000 Kr. foruden Fribolig.

12. 1ste og 2den Universitetspedels officielle Indtægter:

1883—1887.

1 Pedel.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Fast Løn*)	1008. "	1008. "	1008. "	1008. "	1008. "
Theologisk Embedsexamen.	72. "	88. "	88. "	80. "	124. "
Fuldstændig juridisk Examen	130. "	94. "	88. "	110. "	130. "
Statsvidenskabelig Examen.	14. "	18. "	18. "	26. "	8. "
Overføres...	1224. "	1208. "	1202. "	1224. "	1270. "

*) Herfra Budløn 240 Kr. aarlig.

1. Pedel.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Overført...	1224. "	1208. "	1202. "	1224. "	1270. "
Juridisk Examen for Ustuderede	260. "	180. "	164. "	190. "	220. "
Filologisk-historisk Skoleembedsexamen	6. "	4. "	2. "	" "	2. "
Skoleembedsexamen	" "	4. "	18. "	14. "	20. "
Lægevidenskabelig Forberedelsesexamen	42. "	38. "	46. 50	45. 50	50. 50
Tillægsexamen (efter Anordning 1. Juli 1872) .	22. "	12. "	16. "	16. "	12. "
Alm. filosofisk Examen...	590. "	626. "	676. "	666. "	748. "
Særskilt Prøve i Hebraisk	50. 53	61. 18	57. 19	65. 84	59. 18
Alm. Forberedelsesexamen af lavere Grad	137. "	" "	" "	" "	" "
Almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad.	94. "	" "	" "	" "	" "
Alm. Forberedelsesexamen (efter Anordn. 3. August 1881)	80. "	211. "	266. "	279. "	485. 50
Magisterkonferens	16. "	18. "	16. "	14. "	12. "
Disputatser	218. "	140. "	94. "	124. "	50. "
Immatrikulationer	840. "	969. "	975. "	1044. "	987. "
Testimonia publica	362. 66	447. 67	328. 67	373. 99	379. 67
Dekanats- og Examenspenge (for bortfaldne Sportler)	74. "	74. "	74. "	74. "	74. "
Distributser	19. 32	19. 32	19. 32	19. 32	19. 32
Bestallinger	4. "	" "	" "	2. "	2. "
Stipendieprotokollen	50. "	50. "	50. "	50. "	50. "
I alt...	4089. 51	4062. 17	4004. 68	4201. 65	4441. 17

Gjennemsnitlig aarlig Indtægt: 4159 Kr. 83³/₅ Øre samt Fribolig.

2. Pedel.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Fast Løn*)	1008. "	1008. "	1008. "	1008. "	1008. "
Sportler	2873. 97	2804. 07	2806. 15	2980. 44	3217. 11
I alt...	3881. 97	3812. 07	3814. 15	3988. 44	4225. 11

*) Heraf Budløn 360 Kr. aarlig.

Gjennemsnitlig aarlig Indtægt: 3944 Kr. 34³/₅ Øre.

13. Skrivelse fra Stipendiebestyrelsen af 11 Februar 1888.

Bestyrelsen gjorde opmærksom paa, at de Forudsætninger, paa hvilke Bestemmelserne i Lønningsforslaget af 1883-84 § 12 hvilede, for Kommunitetets Vedkommende vare undergaaede nogle Forandringer, idet der ved forskellige Bestemmelser, jfr. Univ. Aarb. for 1882-83 S. 57, 1884-85 S. 271 og 1881-82 S. 375, 4 b, var blevet bevilget: 1. Den nuværende Viceinspektør et personligt Tillæg udover hans nuværende Løn, saa at han oppebar af Lønningslovens samlede Sum 516 Kr. istedenfor 220 Kr., og derved ialt 800 Kr. istedenfor 504 Kr.,

samt 40 Kr. i Brændselsgodtgjørelse; 2) Nattevagten af den anden 10 % Forhøjelse 124 Kr. istedetfor 28 Kr., hvorved hans samlede Løn var gaaet op fra 528 Kr. til 624 Kr., hvoraf 96 Kr. som personligt Tillæg, og 3) til Stipendiebestyrelsens Skriveri 100 Kr. istedenfor 60 Kr. Ligesom den sidste Forhøjelse vedblivende var nødvendig, saaledes maatte ogsaa Forhøjelsen paa de to førstnævnte Poster anses i Hovedsagen nødvendige ikke blot for de nuværende Indehavere, men ogsaa for deres Efterfølgere, saa at Lønningsudvalgets Forslag for Viceinspektørens Vedkommende maatte forøges med 200 Kr. (fra 600 Kr. til 800 Kr.) foruden med 40 Kr. i Brændselsgodtgjørelse, og for Nattevagtens Vedkommende fra 528 Kr. til 600 Kr., med 24 Kr. som personligt Tillæg for den nuværende Indehaver.

14. Skrivelse fra Universitetets Kvæstor af 15. Februar 1888.

Kvæstor bemærkede, at han for Universitetskvæsturens Vedkommende i det Hele kunde henholde sig til det i sin Tid udarbejdede Lønningslovforslag, saaledes som dette ved Konsistoriums Skrivelse af 16. Februar 1880 blev indsendt til Kirke- og Undervisningsministeriet. Særlig skulde han indtrængende anbefale, at fast Ansættelse søgtes opnaaet ikke blot for Kassereren, men tillige for Kassekontroløren og Forvalteren i Kvæsturen. Til Oplysning om de Forandringer, der siden da gennem Bevillinger ved Finanslov vare indtraadte i Lønninger for Bestillingsmænd under den samlede Medhjælpssum i det Hele, fremsendte Kvæstor derhos en Fortegnelse over de nuværende Lønninger, se nedenfor Bilag III. til det indsendte Lønningsforslag og Forslaget om Lønninger for Kvæsturen. Hvad Kvæsturen angik, skulde han kun foreslaa disse forbedret deri, at den hos Kassereren og Forvalteren ansatte Skriver blev at lønne som Assistent, altsaa med 1400 Kr. istedenfor som hidtil med 1100 Kr., da han til Expeditionens Fremme maatte fungere med en Assistents Ansvar og derfor ogsaa i Virkeligheden allerede i en Aarrække havde fungeret som Assistent.

15. Skrivelse fra Universitetsbibliothekar Birket Smith af 10 Februar 1888.

Paa Universitetets oprindelige Lønningsforslag (jfr. Univ. Aarb. 1881—82 S. 5 og 48—49) var der foreslaaet Oprettelsen af en 4de Assistentplads ved Bibliotheket med en Lønning af 900 Kr. aarlig. Da Forslaget imidlertid ikke blev til Lov, og Mangelen paa tilstrækkelig Arbejdskraft ved Bibliotheket stadig blev mere og mere følelig, havde Bibliothekaren i Skrivelse af 9. Maj 1882 anmodet Konsistorium om, uden Hensyn til, hvorledes det gik med Lønningslovforslaget, at virke hen til, dels at der oprettedes en 4de Assistentplads ved Bibliotheket (med en Lønning af 900 Kr.), dels at Bibliothekets Arbejdstid forlængedes med en Time om Dagen, det sidste dog kun under den bestemte Forudsætning, at Assisterterne fik en tilsvarende Forhøjelse af deres Lønninger, hvilken Forhøjelse efter de daværende Lønninger vilde udgjøre et Beløb af 1160 Kr. (jfr. Univ. Aarb. 1882—83 S. 79 flg.) Et i denne Retning gaaende Forslag var da ogsaa blevet optaget paa Finanslovforslaget for 1883—84, men gik ikke igjennem, hvorimod der paa Finansloven ekstraordinært stilledes et Beløb af 1600 Kr. til Bibliothekarens Raadighed, for at han deraf kunde afholde Udgifterne til den fornødne Medhjælp. Herved, i Forening med en Sum paa 400 Kr., som iforvejen stod til hans Raadighed, blev det ham muligt at honorere 2 yngre

Mænd paa en saadan Maade (resp. med 900 og 800 Kr. aarlig), at de kunde deltage i Bibliothekets Arbejde i hele den daglige Arbejdstid, og endda var der blevet en lille Sum (300 Kr.) tilovers, som kunde bruges til Udførelsen af mere extraordinært Arbejde. Den nævnte Bevilling var i Virkeligheden bleven af den største Betydning for Bibliotheket, idet det havde vist sig, at de 2 unge Medhjælpere i Forening med Underbibliothekaren vare istand til at udføre alt det af Bibliothekets Arbejde, som nærmest paahvilede Læsestuernes Personale (deriblandt ogsaa Indførelsen af hele den ny-erhvervede Literatur, og at som Følge heraf den 1ste Assistent, Dr. Fridericia tildels havde kunnet fritages fra de mere løbende Forretninger og anvendes ved det for Bibliotheket saa vigtige Arbejde ved de nye Kataloger. Hvad angik Resten af den allerede tidligere til Raadighed staaende Medhjælpssum (300 Kr.), var den kommen i høj Grad tilgode ved Udførelsen af forskelligt Arbejde, som kun med Tilsidesættelse af vigtigere Sager vilde have kunnet besørges i Bibliothekets sædvanlige Arbejdstid, men som dog var af Betydning for Bibliotheket. Som Exempel paa saadant kunde nævnes Udarbejdelsen af en alfabetisk Seddelkatalog over Bibliothekets mange tusinde Doktordissertationer, af hvilke der f. Ex. alene fra Frankrig modtoges henimod 1000 om Aaret. Med den Erfaring, der var vundet, siden Bevillingen blev given, troede Bibliothekaren med Sikkerhed at kunne paastaa, at der udførtes mere Arbejde ved Bibliotheket med den nuværende Arbejdsdeling, end der vilde være bleven udført, hvis hans oprindelige Forslag om en Forlængelse af Arbejdstiden var gaaet igjennem, og paa den anden Side kunde Bibliotheket ikke nøjes med en mindre Sum af Arbejde, end der nu præsteredes, da Literaturens stadige Væxt og Publikums tiltagende Benyttelse af Bibliotheket stillede større og større Krav. Ligesom han derfor ansaa det for uheldigt, om der sket nogen Forandring i den nu allerede i flere Aar bestaaende Fordeling af Arbejdet, saaledes ønskede han ogsaa i Fremtiden at beholde den omtalte extraordinære Bevilling ubeskaaret, om han end naturligvis ikke kunde have Noget imod, men tværtimod vilde sætte Pris paa, om den Del af Bevillingen, der brugtes til Lønning af den ældste af de extraordinære Medhjælpere (900 Kr.), anvendtes til Lønning af en fast 4de Assistent, og om hele Bevillingen tilstodes Bibliotheket under en fastere Form.

Hermed var det imidlertid tillige udtalt, at ligesom de 3 hidtilværende faste Assistenters Kaar ikke vare blevene i nogen Maade berørte af den omtalte extraordinære Bevilling, saaledes vilde de, — hvis Konsistorium bifaldt hans Standpunkt i denne Sag — heller ikke blive det i Fremtiden. Og dog ar en Forbedring af disse Medarbejderes Stilling i højeste Grad paatrængende. Naar deres Lønninger, allerede da det ældste Lønningsforslag forelagdes, med Rette bleve ansete for altfor smaa, fulgte det af sig selv, at de efter Forløbet af saa mange Aar — i hvilke de Paagjældende ifølge deres mere fremrykkede Alder vare blevene berettigede til at stille noget større Krav til Livet, og en Enkelt af dem endog havde giftet sig, — maatte være endnu langt mere utilstrækkelige. Dette viste sig da ogsaa derved, at alle Assistenterne bestræbte sig for at supplere det Manglende med et meget betydeligt Arbejde udenfor Bibliotheket. Og jo mere dette Arbejde ofte var af en særlig trættende og opslidende Art (Undervisning i Skoler og Lign.), desto beklageligere var det, at de Paagjældende, der Alle vare Videnskabsmænd, og af hvilke en Enkelt — Dr. Fridericia — endog

nød stor Anerkjendelse som saadan, skulde være henviste til at erhverve deres Udkomme paa en saadan Maade, hvortil kom, at det naturligtvis ikke var heldigt for Bibliotheket, at der lagdes saa meget Beslag paa deres Tid og Kræfter andetsteds. Naar det allerede i 1879 var blevet anset for rigtigt og billigt at forhøje Assistenternes Lønninger paa den i det ældste Lønningsforslag angivne Maade, maatte ikke blot en saadan Lønningsforhøjelse nu stille sig som paatrængende nødvendig; men Bibliothekaren mente sig endog paa Grund af den virkelige Forringelse, de paagjældende Stillinger vare undergaaede ved i saa mange Aar at være blevne uforandrede, forpligtet til at andrage paa, at der til den i Lovforslaget foreslaaede Lønning føjedes for hver af dem et personligt Tillæg, til hvilket de dels ved deres lange Tjenestetid, dels ved deres Nidkjerhed i Bibliothekets Tjeneste, dels ved begge Dele i høj Grad havde gjort sig fortjente. Han foreslog derfor, at Dr. Fridericia, som var bleven ansat ved Bibliotheket i 1874, og som for Tiden havde en Lønning fra Universitetet af 1750 Kr. (han havde ligesom hver af de 2 andre Assisterter, desuden 240 Kr. fra det Classenske Fideikommis), foruden den for ham foreslaaede Lønning af 2100 Kr. fik et personligt Tillæg af 300 Kr. om Aaret, at Kandidat Gjellerup, som var bleven ansat i 1878 og iaar fyldte 50 Aar, foruden den for ham foreslaaede Lønning af 1500 Kr. (han havde for Tiden af Universitetet 1150 Kr.) fik et personligt Tillæg af 200 Kr., og at endelig Kandidat Larsen, som var foreslaaet til en Lønning af 1100 Kr. (han havde for Tiden 840 Kr.) paa samme Maade fik et personligt Tillæg af 100 Kroner.

En af Bibliothekets Funktionærer, som ligeledes var meget uheldigt stillet, var Bibliothekbudet Marcussen. Han var i høj Grad paalidelig og nidkjer i sin Tjeneste; men hans pekuniære Forhold vare kun daarlige, da han med sin lille Løn maa underholde en stor Familie (han havde nu 6 Børn). Dette var naturligtvis dobbelt uheldigt for en Mand, hvem der i mange Henseender var overmaade meget betroet, og skjønt han ikke havde været særdeles længe ansat (fra 1. April 1882), vilde der være megen Anledning til ogsaa at indstille ham til et personligt Tillæg, da den Lønningsforhøjelse, hvortil han var foreslaaet, kun var yderst ringe (64 Kr.). Da Bibliothekaren imidlertid ikke var tilstrækkelig kjendt med, hvorledes hans nærmeste Ligeordnede ved Universitetet vare stillede, turde han ikke gjøre det, men henstillede til Konsistorium selv at tage Initiativet her til, hvis det fandt det passende.

Bibliothekaren anmodede derfor Konsistorium om at virke hen til: 1) at den til hans Raadighed staaende ekstraordinære Sum paa 2000 Kr. bevaredes uformindsket for Bibliotheket, dog helst under en fastere Form og saaledes, at den Del af den (900 Kr.), som nu anvendtes til Honorar for den ældste af de ekstraordinære Medhjælpere, blev bevilget som Lønning for en 4de fast Assistent; og 2) at der tillagdes Assisterterne Dr. Fridericia, Gjellerup og Larsen et aarligt personligt Tillæg paa henholdsvis 300 Kr., 200 Kr. og 100 Kr. foruden den for dem paa Lønningsforslaget foreslaaede Lønning.

Efterat det af Udvalget udarbejdede Forslag med Motiver havde været forhandlet i Konsistorium og Lærerforsamlingen, og der efter Samraad med Kvæ-

stor var truffet den Ordning, at der udarbejdedes et særligt Forslag til Lønningsregler for Kvæsturens Embeds- og Bestillingsmænd, indsendte Konsistorium ved Skrivelse af 1. Juni 1888 det nedenfor meddelte Forslag med Motiver.

Forslag til Lov

om

de Universitetet og Kommunitet vedkommende Lønningsforhold.

1. Universitetet og Kommunitet.

§ 1.

Ved Universitetet normeres 57 Professorater efter de i § 2 nærmere indeholdte Regler.

Adgangen til Professoraterne og til andre Lærerpladser ved Universitetet skal ikke være indskrænket ved nogen Examen.

§ 2.

Det theologiske Fakultet normeres med 6 Professorater.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet normeres med 9 Professorater, nemlig 6 i Lovkyndighed samt 3 i Statsøkonomi og Statistik.

Det lægevidenskabelige Fakultet normeres med 12 Professorater. Desuden medvirke under dette Fakultet som ordinære Docenter:

a) eventuelt Overlægerne ved den ene medicinske og den ene kirurgiske Afdeling ved Frederiks Hospital, naar disse Poster ikke maatte være besatte med Professorer i det lægevidenskabelige Fakultet;

b) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Syfilis og Hudsygdomme;

c) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Børneklinik.

Det filosofiske Fakultet normeres med 15 Professorater i bestemte Fag; nemlig:

2 i Filosofi,

3 i Historie,

3 i klassisk Filologi,

2 i nordisk —

1 i romansk —

2 i germansk —

1 i semitisk —

1 i indisk —

samt 3 Professorater, der efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter kunne besættes med Lærere i saadanne filosofiske, historiske og sproglige Fag, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet normeres med 11 Professorater i bestemte Fag, nemlig:

2 i Matematik,

1 i Fysik,

2 i Kemi,

- 1 i Astronomi,
- 1 i Zoologi,
- 1 i Botanik,
- 1 i Mineralogi,
- 1 i Plantefysiologi,
- 1 i Geografi,

samt 1 Professorat, der efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter kan besættes med en Lærer i saadanne Forgreninger af de under Fakultetet henhørende Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

§ 3.

De Universitetslærere, som ere ansatte efter 1ste April 1871, saavel som de tidligere ansatte, der efter deres Bestallingers Indhold maa finde sig i de Forandringer, som maatte blive gjorte med Hensyn til Forelæsningshonorarer, ere pligtige til, uden noget yderligere Vederlag, at holde alle Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser, der udgjøre en Del af de fastsatte Planer for Embedsstudierne.

Fremdeles ere alle Universitetslærere, som ere ansatte siden 1ste April 1858, forpligtede til at holde alle de Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser i den polytekniske Lærestalt, som henhøre under deres Fag.

Den fortrinlige Adgang til kongelig Fritagelse for at holde Forelæsninger, som ved Universitets-Fundatsen af 7de Mai 1788 C. I. § 16 er tillagt Universitetets Senior, er bortfalden.

§ 4.

De ved Universitetets forenede naturhistoriske Museer ansatte Inspektorer ere forpligtede til at holde offentlige Forelæsninger om deres specielle Afdelinger uden særligt Vederlag.

§ 5.

De ved polyteknisk Lærestalt fast ansatte Lærere ere forpligtede til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet.

§ 6.

Samtlige Professorer ved Universitetet lønnes med 4400 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaaes et Tillæg af 600 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 6800 Kr.

Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Ansættelse regnes, hvor ikke Andet særligt er bestemt, fra Vedkommendes første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet.

Foruden Lønning efter ovenstaaende Regler tillægges der de ældste af Professorerne, efter deres Embedsalder ved Universitetet, enten Fribolig i de endnu tilbageværende Professorgaarde eller en af de 12, istedenfor Bolig i de tidligere Professorgaarde, oprettede Huslejeportioner. De Professorer, med hvis Embede der er forbundet Bestyrelse af videnskabelige Samlinger eller Anstalter, tilstaaes der Benyttelse af de Friboliger, som af denne Grund følge med Embederne.

Med Hensyn til Adgang til at optere Friboliger eller Huslejhjælp samt til at indtræde i Konsistorium forbeholdes der de nu ansatte normerede Pro-

fessorer den Plads i Aldersrækken, som de vilde have, bortset fra Ansættelser i de ved denne Lov oprettede nye Professorater.

§ 7.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 4000 Kr. eller, naar og saalænge som den i § 2, tredje Stykke, Lit. a. omtalte Eventualitet maatte foreligge, 8000 Kr. til Honorarer for de ordinære Docenter.

§ 8.

Gartneren ved Universitetets botaniske Have lønnes med 3000 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4600 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig.

To Inspektorer ved Universitetets zoologiske Museum lønnes hver med 3000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr., indtil 5000 Kr.

1 Inspektør ved botanisk Have, 1 Inspektør ved mineralogisk Museum, 1 Inspektør ved kemisk Laboratorium og 1 Viceinspektør ved zoologisk Museum samt Observatoren ved astronomisk Observatorium lønnes hver med 2000 Kr., stigende hvert 5 Aar med 400 Kr., indtil 3600 Kr.

§ 9.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 63268 Kr. *) for dermed at lønne samtlige øvrige ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Bestillingsmænd og Betjente samt til Medhjælp ved de med begge Stiftelser forbundne særlige Instituter og Samlinger med Undtagelse af Universitetsbibliotheket og Universitetskvæsturen.

§ 10.

Som Honorar fastsættes en samlet Sum af 7300 Kr. til inspec- tores quæsturæ, referendarius consistorii, Universitetets Arkivar, Lærerne ved Pastoralseminariet, Medlemmerne af Stipendiebestyrelsen, Regensprovsten samt Lægen ved Regensen og Kollegierne; af Beløbet afholdes 3000 Kr. til Pastoralseminariet af Statskassen.

§ 11.

Til Afholdelse af den theologiske, den retsvidenskabelige og den statsvidenskabelige Embedsprøve ved Examenskommissioner fastsættes en Sum af indtil 18000 Kr. aarlig.

Indtil Examenskommissioner kunne indrettes, kan der anvendes indtil 16800 Kr. aarlig til at lønne de faste Censorer ved Universitetets Embedsexamina. Censorerne deltage i Bestemmelsen af de skriftlige Opgaver, og Karakteren for hvert enkelt Fag ved den mundtlige Prøve gives af 2 Censorer og den examinerende Professor. Til Vederlag for Censorer ved Skoleembedsexamen og Tillægs-examen efter Adg. 25. Oktober 1883 anslaaes et Beløb af 3000 Kr. Udgifterne afholdes af Statskassen.

II. Universitetsbibliotheket.

§ 12.

Bibliothekaren lønnes med 4000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tilstaaes et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 6000 Kr. 2 Underbibliothekarere lønnes hver med 3000 Kr. aarlig,

*) Herunder er fejlagtig indbefattet det i § 13 nævnte Beløb til Medhjælp ved Universitetsbibliotheket.

hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaaes et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4200 Kr.

§ 13.

Til den fornødne Medhjælp ved Besørgelsen af Forretningerne stilles 5700 Kr. aarlig til Ministeriets Raadighed.

§ 14.

For de af de i nærværende Lov omhandlede Medhjælpssummer lønnede gifte Bestillingsmænd afkortes 5 pCt. i deres Lønninger for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan imidlertid finde Sted, forsaavidt det for Finansministeren godtgjøres, at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelserente i vedkommende af Staten garanterede Livsforsikringsanstalt, skal Tegningen af saadan Overlevelserente finde Sted under samme Vilkaar, som ifølge Loven af 5te Januar 1851 gjælder med Hensyn til de af Embedsmænd for deres Enker tegnede Overlevelserefter.

Af det paagjældende Instituts Kasse godskrives Bestillingmanden et til 5 pCt. af hans Lønning svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse for vedkommende Bestillingsmand selv. Det saaledes opsparede Beløb bliver imidlertid inddraget til Fordel for det paagjældende Institut, naar Bestillingsmanden opnaar pensionsberettiget Ansættelse, naar han afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Statstjenesten samt naar han dør; dog kan der i sidste Tilfælde, forsaavidt han maatte efterlade sig umyndige Børn, deraf tilstaaes disse Understøttelse til deres fyldte 18de Aar.

Indtil anderledes ved Lov bestemmes, fastsættes de nærmere Regler med Hensyn til Gjennemførelsen af de ovenstaaende Bestemmelser angaaende det i Lønningen afkortede og det af det paagjældende Instituts Kasse tilskudte Beløb af Finansministeren.

Midlertidig Bestemmelse.

§ 15.

Indtil Lønningerne for de under Universitetskvæsturen ansatte Embeds- og Bestillingsmænd nærmere ved Lov ere fastsatte, lønnes Kvæstor og Bogholderen ved Universitetskvæsturen efter de i Loven af 25. Marts 1871 § 6 indeholdte Regler.

Indtil samme Tidspunkt stilles en samlet Sum af 19516 Kr. til Ministeriets Raadighed for dermed at lønne de under Kvæsturen ansatte Bestillingsmænd.

§ 16.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1889.

Motiver til foranstaaende Lovforslag.

Det foreliggende Forslag indeholder — ligesom de tidligere Rigsdagen forelagte — paa en Gang Bestemmelser om Normeringen af Universitetets Lærerkrafter og om Lønningerne for disse. I førstnævnte Henseende ere de fremkaldte Forandringer fra den nu bestaaende Ordning ikke ret store, idet Universitetets Lærerkrafter efterhaanden i Aarenes Løb have modtaget en ikke ringe Forstærkning gennem Bestemmelser paa de særlige Finanslove. Istedenfor de ved Lov 25. Marts 1871 normerede 39 Professorer, 3 Lektorer og 3 Docenter, er der fra 1. April d. A. kommet 46 normerede Professorer, 1 Lektor, 1 normeret Docent og 3 ekstraordinære Professorer. Disse 51 Lærerpladser foreslaaes nu alle tillige med den midlertidig med en Docent besatte Lærerplads i klassisk Filologi normerede som Professorater. Af egentlig nye Professorater foreslaaes saaledes kun normeret 5, et for hvert Fakultet. Det maa dog strax tilføjes, at det ikke er Meningen, at disse fem Professorater strax og ubetinget skulle søges besatte, idet nogle af dem kun bør besættes, saafremt man netop har dertil kvalificerede Personer, som ønskes knyttede til og bevarede for Universitetet, hvorfor der ogsaa er tillagt dem en mere ubestemt Karakter, saa at de efter Omstændighederne kunne besættes med Repræsentanter for forskellige Forgreninger af de under det paagjældende Fakultet henhørende Videnskaber, efter den Trang, som til enhver Tid maatte være tilstede i saa Henseende, saavelsom de forhaanden værende Krafter. Derimod gjør det i de senere Aar saa stærkt tiltagne Antal af Studerende det i høj Grad ønskeligt, at saavel det theologiske som det juridiske Fakultet erholde en Forstærkning, hver med en sjette Professor, hvorved Antallet af Professorer i disse Fakulteter ikke vil overstige, tildels ikke engang naa op til det Antal af Lærerkrafter, som ved de andre nordiske Universiteter findes endog for et ringere Antal af Studerende. Der findes saaledes ved Christiania Universitet 6 theologiske og 6 juridiske Professorer, ved Upsala Universitet i det theologiske Fakultet 5 ordinære og 3 ekstraordinære, i det juridiske Fakultet 5 ordinære og 2 ekstraordinære Professorer, og selv ved Lunds Universitet med et langt ringere Antal Studenter findes i det theologiske Fakultet 4 ordinære og 2 ekstraordinære Professorer.

Men medens det saaledes kun er en forholdsvis mindre Forøgelse af Lærerkrafterne, hvortil der i Øjeblikket er en bestemt Trang, er der ved Universitet en særdeles stærk og følelig Trang til en Forbedring af Lønningsvilkaarene. Det maa i saa Henseende erindres, at de nugjældende Lønninger ere normerede for 30 Aar siden ved Lov af 12. Jan. 1858, idet derhos de ved Lovene af 26. Marts 1870 og 25. Marts 1871 foretagne Forandringer faktisk have forringet de i 1858 normerede Lønninger. Ved Loven af 1870 blev saaledes det tidligere Sædtillæg afløst af et fast Lønningstillæg af 216 Kr.; i enkelte Aar har dette vel været mere fordelagtigt end det tidligere Sædtillæg, men for den hele Aarrække 1871—88 vilde dette gennemsnitlig have udgjort ca. 320 Kr. aarlig for en Begyndelseslønning, der saaledes gennemsnitlig vilde have udgjort ca. 3320 Kr. aarlig istedenfor den ved Lov af 25. Marts 1871 i Henhold til Loven af 1870 — med Bortkastelse af de overskydende 16 Kr. — normerede Begyndelseslønning af 3200 Kr. Endnu føleligere var dog det Tab, som i 1871 tilføjedes Universitetslærerne ved Forandring af de tre-aarige Alderstillæg

(à 400 Kr.) til fem-aarige (à 600 Kr.). Ved denne Forandring er der yderligere for hver Professor i de første 20 Aar af hans Ansættelsestid tabt 4000 Kr. eller i aarligt Gjennemsnit 200 Kr.*). Hvor stort Tabet har været, vil fremgaa t. Ex. deraf, at en den 1. Januar 1870 ansat Professor efter Lov af 1858 fra 1. Januar 1873 vilde være bleven lønnet med ca. 3860 Kr., medens han nu kun fik 3200 Kr. og selv efter 5 Aars Tjeneste kun 3800 Kr. indtil 1880, medens han efter den tidligere Lov vilde allerede d. 1. Januar 1876 — efter de daværende Sædpriser — være steget til ca. 4250 Kr. Og selv om man lader Sædtillæget ude af Betragtning og tager den ved Loven af 1870 foretagne Omskrivning af dette til Udgangspunkt, vilde Universitetslærernes Stilling dog, dersom man var bleven staaende ved denne Lov, — som det t. Ex. blev Tilfældet med Overretsassessorerne —, have været bedre, end den blev ved Loven af 1871, som det tilstrækkelig fremgaaer af den foran givne Sammenligning imellem Alderstillægene efter Loven af 1858 og dem af 1871. Det tør saaledes med Bestemthed paastaaes, at Universitetslærernes Løn nu er normeret lavere, end den blev det for 30 Aar siden ved Loven af 1858. Og siden den Tid er der ikke sket nogen Forbedring i Universitetslærernes Kaar, førend der paa det nu vedtagne Finanslovforslag er bleven bevilget en Forhøjelse af den Erstatning, der i sin Tid tillagdes de ældste Professorer for de til Brug i Universitetsøjemed indtagne Optionsboliger, og derhos en Forøgelse af disses Antal indrømmet af Hensyn til det forøgede Antal Lærere, der nu findes ansat. Men hvor stor en Betydning der end tillægges denne Bevilling for det samlede Lærerkorps som Helhed, er det dog klart, at den ikke har medført nogen aktuel Forbedring af de yngre Professorers Vilkaar, og det er desværre en Kjendsgjerning, at de fleste af disse føle sig særdeles trykkede i økonomisk Henseende med den nu norme-

*) Professorernes Løn.

	naar de ældste Stigningsreg- ler vare blev- ne bibeholdte.	efter Regler- ne i Lov 25 Marts 1871 § 3.	mere.	mindre.
Begyndelsesløn	3200 Kr.	3200 Kr.		
efter 1 Aars Forløb	3200 —	3200 —	"	"
— 2 —	3200 —	3200 —	"	"
— 3 —	3600 —	3200 —	"	400 Kr.
— 4 —	3600 —	3200 —	"	400 —
— 5 —	3600 —	3800 —	200 Kr.	"
— 6 —	4000 —	3800 —	"	200 —
— 7 —	4000 —	3800 —	"	200 —
— 8 —	4000 —	3800 —	"	200 —
— 9 —	4400 —	3800 —	"	600 —
— 10 —	4400 —	4400 —	"	"
— 11 —	4400 —	4400 —	"	"
— 12 —	4800 —	4400 —	"	400 —
— 13 —	4800 —	4400 —	"	400 —
— 14 —	4800 —	4400 —	"	400 —
— 15 —	5200 —	5000 —	"	200 —
— 16 —	5200 —	5000 —	"	200 —
— 17 —	5200 —	5000 —	"	200 —
— 18 —	5200 —	5000 —	"	200 —
— 19 —	5200 —	5000 —	"	200 —
— 20 —	5600 —	5600 —	"	"
			200 Kr.	4200 Kr.
			÷	200 —

Ved Udløbet af det 20de Aar tabt... 4000 Kr.

rede Løn, der langt fra svarer til Stillingens hele Betydning og de Krav, hvortil den maa siges at berettigede. Hvor lidet dette er Tilfældet, vil tilstrækkeligt fremgaa deraf, at Begyndelseslønnen for en Universitetsprofessor er lavere end for en Retsbetjent af 4de Klasse, og at der ved den af Rigsdagen sidst vedtagne Lønningslov er fastsat en næsten lige saa høj Løn (3000 Kr.) for Toldforvaltere i saadanne Smaabyer som Skive, Skjelskør, Vordingborg m. fl., medens Lønnen for Toldforvaltere i lidt større Byer som Fredericia, Vejle og Horsens m. fl. er 800 Kr. højere (4000 Kr.).

I det her foreliggende Forslag er Begyndelseslønnen ligesom i alle de siden 1879 forelagte Forslag ansat til 4400 Kr. At denne Lønning, der i den i 1879 udarbejdede Betænkning, der som Bilag ledsagede det Rigsdagen i 1880 forelagte Lovforslag, var omhyggeligt og udførligt motiveret, ikke bør sættes lavere, vil formentlig allerede fremgaa af det sidst Anførte, hvortil kan føjes, at 4 400 Kr. er Lønnen for Retsbetjente af tredje Klasse. En Sammenligning med Lønningerne ved de norske og svenske Universiteter, hvor Begyndelseslønnen for Professores ordinarii er henholdsvis 4500 og 6000 Kr., vil yderligere bekræfte den Formening, som Konsistorium gjorde gjældende i 1879, at 4 400 Kr. er et Minimum, hvorpaa der Intet er at slaa af, naar det Formaal, der bør være det ledende ved denne Sags Ordning, nemlig Hensynet ikke blot til Personernes, men ogsaa til hele Samfundets Interesse i Videnskabens frodige Udvikling i vort Fædreland, ikke skal udsættes for at blive i mere eller mindre væsentlig Grad forfejlet.

Med Hensyn til de her foreslaaede Lønninger for de ved de til Universitetet knyttede Samlinger og videnskabelige Instituter ansatte Embeds- og Bestillingsmænd henvises til, hvad nedenfor vil blive bemærket ved hver af Lovforslagets enkelte Paragrafer.

Til § 1.

Medens den gjældende Lønningslov endnu bevarer en Forskel indenfor de normerede Universitetslæreres Kreds mellem Professorer, Lektorer og Docenter, gaaer nærværende Forslag ud paa at ophæve denne Forskel og normere alle de Lærere, der have at udføre en Gjerning af samme Art og Betydning for Universitetet, med samme Navn og samme Berettigelse. Det Retfærdighedshensyn, der kræver denne Ligestilling, er ogsaa i den siden Lønningslovens Udstedelse forløbne Aarrække blevet anerkjendt af den bevilgende Myndighed, idet den har forvandlet Lektoratet i Kemi til et Professorat og Docenturen i Fransk til et Professorat i romansk Filologi, medens yderligere i Henhold til Ministeriets Budget for indeværende Finansaar det ene lægevidenskabelige Lektorat og Docenturerne i Ophthalmologi samt i tysk Sprog og Literatur ere gaaede over til at blive Professorater. Forslaget tilsigter forsaavidt kun en følgerigtig Gjennemførelse af en i og for sig ubestridelig rigtig og ved Finanslovbevillinger godkjendt Tanke, der heller ikke vel kan forliges med en Sondring mellem forskellige Slags Professorer, henholdsvis ordentlige og overordentlige. Forslaget er derfor bleven staaende ved den fælles Benævnelse: Professorer. Denne Ordning vil derhos være saa meget mere fyldestgjørende, som den ingenlunde udelukker Muligheden af, i et givet Tilfælde istedenfor en Professor at beskikke en Docent, f. Ex. fordi der til en given Tid ikke findes nogen Ansøger, der allerede har lagt de fornødne

Kvalifikationen som Universitetslærer for Dagen, eller fordi der findes en saadan, hvis Dygtighed nærmest kun har vist sig i specielle Forgørelser af et Videnskabsfag.

I Overensstemmelse med denne Tankegang er Udtrykket Docent kun blevet bevaret i Forslaget som Betegnelse for saadanne ved den akademiske Undervisning regelmæssig medvirkende Lærere, hvis Embedsgjerning det ikke er at foredrage et eller flere videnskabelige Hovedfag, men som kun i Medfølge af deres praktiske Livsvirksomhed have at vejlede de Studerende i specielle Forgørelser af Videnskaben. Exempler derpaa frembyde de nedenfor i § 2 opførte Docenter ved det lægevidenskabelige Fakultet.

Foruden paa den anførte Maade at gennemføre Ligestillingen af Universitetslærerne gaaer Forslaget dernæst, som foran bemærket, ud paa at forhøje deres Antal fra de nu normerede og bevilgede 52 til 57. Denne Forøgelse vil blive yderligere begrundet i de efterfølgende Bemærkninger for de enkelte Fakulteters Vedkommende.

Til § 2.

Naar det theologiske Fakultet er foreslaaet normeret med 6 Professorer, er dette en Forøgelse af 1 ud over det normerede Antal af 5, som ikke er blevet forøget siden 1844, skjønt Fakultetet Gang efter Gang med stigende Styrke har fremhævet Nødvendigheden af en Forøgelse. Bortset fra andre tidligere fremførte Grunde ville de stigende Krav, som det uforholdsmæssig store Antal theologiske Studerende stiller til de theologiske Examensforelæsninger, indeholde en uafviselig Grund til at efterkomme Fakultetets Forlangende.

Naar dernæst det samlede Antal Professorer i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet ligeledes er foreslaaet forhøjet fra 8 til 9, da er Grunden dertil fortrinsvis den, at ingen af Fakultetets Bestanddele mener at kunne undvære det ene af de 8 Professorater, der ifølge kgl. Resolution 2. Maj 1855 er normeret som et saadant, der efter Omstændighederne kan besættes med en Lærer i Retsvidenskab eller med en Statsøkonom. Det forudsattes under Forhandlingerne, at Embedet regelmæssig skulde besættes med en Retslærd; men ligesom der for Tiden i Fakultetet findes tre statsvidenskabelige Professorer, saaledes have disse ogsaa udtalt, at fremtidig de under Statsøkonomi og Statistik henhørende Fag paa Grund af deres stigende Betydning og Omfang vanskelig ville kunne bestrides af to Lærere, hvilket dog maatte blive Tilfældet, hvis nogensinde dets ubestemte Professorat igjen blev besat med en Retslærd. Men med al Anerkjendelse af den nævnte Paastands Berettigelse kan den retsvidenskabelige Bestanddel af Fakultetet fra sin Side ikke give Afkald paa endnu et Professorat under særligt Hensyn til det uforholdsmæssig større Antal Studerende, som den tæller, og en i alle Retninger fyldestgørende Ordning vil derfor kun kunne tilvejebringes ved den i Forslag bragte Normering, hvorved særligt endnu erindres, hvad der ovenfor er fremhævet om, at den ikke udelukker Muligheden af, under givne Forhold istedenfor en Professor at ansætte en Docent i en speciellere Forgørelse af et Hovedfag.

Det lægevidenskabelige Fakultet er i Henhold til Ministeriets Budget for 1888—89 normeret med 10 Professorer og 1 Lektor og, naar ogsaa denne sidste tilbageværende Lektor beskikkes til Professor, med 11 Professorater.

Naar dette Tal foreslaaes forøget med 1, saa er det en uundgaaelig Følge af denne Videnskabs ved nye Undersøgelser og Opdagelser altid voxende Fylde og Omfang. Nye Forgreninger vise sig at være af en saadan mere udstrakt Betydning, at de maa indordnes som Bestanddele i det almindelige Studium. Rigsdagen har selv anerkjendt dette ved at vedtage et Forslag om et nyt Professorat i Øjenlægevidenskaben. Men i uadskillelig Sammenhæng hermed gjælder det netop ogsaa om at fastholde Studiets almindelige Grundlag og yde de Studerende den sammenfattende og overskuende Vejledning gennem Sygdomstilstandenes Mangfoldigheder, som er det nødvendige Udgangspunkt for enhver videnskabelig Tilegnelse. Naar hertil føjes, at der i den nyeste Tid er tilføjet den almindelige Granskning af Sygdomstilstandene et saa omfattende og betydningsfuldt Stof, som Bakteriologien indeholder, saaledes at der allerede under Universitetets Udgiftspost til videnskabelige Formaals Fremme udredes Honorar til en midlertidig Docent heri, har Forslaget i Henhold til det lægevidenskabelige Fakultets Indstilling optaget et Professorat i almindelig Pathologi, derunder indbefattet medicinsk Bakteriologi, altsaa et Professorat, hvorved en allerede bestaaende midlertidig Docentur omdannes til at kunne gjøre sin fulde Nytte.

De i Forslaget optagne ordinære Docenturer ere i Overensstemmelse med den nu bestaaende Ordning, idet der i Henhold til den paa Ministeriets Budget for 1888—89 optagne Bevilling er tilføjet — eventuelt — en ordinær Docent, der bestyrer en for Undervisning egnet Klinik for Sindssygdomme.

Af de i det filosofiske Fakultet foreslaaede 15 Professorater i bestemte Fag findes allerede de 11 for Tiden normerede; nemlig 2 Professorer i Filosofi, 3 i Historie, 2 i klassisk, 1 i nordisk, 1 i romansk, 1 i semitisk og 1 i indisk Filologi.

Naar der dernæst er foreslaaet endnu et Professorat i klassisk Filologi, erindres, at dette er et af selve Fagets Omfang og Betydning flydende Krav, der har ført til, at det f. Ex. ved de fleste tyske Universiteter er normeret med et ulige større Antal Professorer. Ogsaa hos os har saa godt som til Stadighed en Docent virket ved Siden af de to Professorer, saaledes som det ogsaa for Tiden er Tilfældet, og Forslaget gaaer derfor i Virkeligheden kun ud paa at give den forlængst erkjendte Trang et korrekt Udtryk ved at normere den overtallige Docent som Professor.

Paa tilsvarende Maade stiller Forholdet sig i Henseende til det andet Professorat, som er foreslaaet i nordisk Filologi; og desuden maa her ikke overses det forøgede Krav i Henseende til Examsforelæsninger, som er en Følge af den ved Adg. 25de Oktbr. 1883 indførte Skoleembedsexamen.

Naar Forslaget endvidere har optaget to Professorater i germansk Filologi, skulle disse kun af det ovenfor ad § 1 fremhævede Hensyn træde istedenfor de nu normerede Docenter i Engelsk og Tydsk, hvilken sidste derhos ifølge det nu behandlede Finanslovforslag vil gaa over til at blive ordinær Professor ved Universitetet. Naar de begge ere foreslaaede ansatte i germansk istedenfor henholdsvis i engelsk og tydsk Filologi, da er Grunden den, at der i førstnævnte Fald vil være Mulighed for at udstrække deres Lærervirksomhed til begge Sprog, forsaavidt de magte dem, hvad der efter Omstændighederne nok kan forudsættes at være Tilfældet.

Det nævnte Antal af 15 Professorer formenes at burde normeres i bestemte Fag, saavel af Hensyn til disse Fags Betydning i og for sig som af Hensyn til deres Betydning for Examensstudierne.

Ved Siden deraf er der for Tiden endnu normeret et Professorat i sammenlignende Sprogvidenskab. Dette Fag er af særlig Vigtighed, fordi der ved Skoleembedsexamen i Sprog kræves Kjendskab til den sammenlignende Sprogvidenskabs Methode og kan derfor, forsaavidt en til Foredraget deraf kvalificeret Lærer haves, ventes regelmæssig at ville optage et af de 3 Professorater i ubestemte Fag, der efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter kunne besættes med Lærere i saadanne filosofiske, historiske og sproglige Fag, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser. Ifølge den i Rigsdagssamlingen 1887—88 vedtagne Ordning findes der foruden den normerede Professor i sammenlignende Sprogvidenskab endnu extraordinære Professorer i slavisk Sprog og i Kunsthistorie, hvortil kommer, at der af den ledige Lønning for en Professor i Æsthetik udredes Honorar til en midlertidig Docent i dansk Literaturhistorie. I Betragtning af, at alle disse Fag, sammenlignende Sprogvidenskab, slaviske Sprog, almindelig Literaturhistorie og Æsthetik, Kunsthistorie m. fl., konkurrere om de 3 Professorater, kan dette Antal efter Omstændighederne forventes at ville blive utilstrækkelig til Universitetets Behov. Men da der dog ikke foreligger en i selve den akademiske Undervisnings planmæssige Krav begrundet Nødvendighed for at have et større Antal, og de fornødne Kræfter til Besættelse af dem heller ikke til enhver Tid tør paaregnes at være tilstede i større Maal, har Forslaget indskrænket sig til det nævnte Antal i Forventning af, at der i givne Tilfælde, f. Ex. hvor der er Mulighed for at knytte en betydeligere Kraft til Universitetet, fremdeles ligesom hidtil vil kunne hjælpes paa mulige Savn ved Ansættelse af overtallige Professorer.

I det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet ere samtlige de i Forslag bragte Professorater i bestemte Fag allerede nu normerede blot med Undtagelse af Professoratet i Geografi, der kun er bevilget som ekstraordinært. Men i Betragtning af den større Betydning, der efterhaanden er bleven tillagt dette Fag ved den akademiske Undervisning, og med særligt Hensyn til, at der i Medfør af Adg. 25de Oktbr. 1883 til Stadighed bør kunne holdes Examensforelæsninger i Geografi, er der formentlig aldeles tilstrækkelig Grund til ogsaa at optage dette Fag som normeret Lærefag. Det ene ubestemte Professorat, som derefter endnu er foreslaaet medtaget, finder sin naturlige Forklaring i den lange Række af meget omfattende og betydningsfulde Videnskaber, som dette Fakultet repræsenterer, hvilke Videnskaber tilmed have vist at kunne brede sig i nye Forgreninger, som f. Ex. Botaniken i Plantefysiologien. Selv bortset fra en slig Mulighed vil der imidlertid let i en saadan Række Lærefag ved Universitet forekomme et Savn, medens udenfor Universitetet den fornødne Kraft til at afhjælpe dette er til Raadighed. For denne Mulighed er da ogsaa her det ubestemte Professorat føjet til, der følgelig, ligesom de tilsvarende Professorater i det filosofiske Fakultet, kun tænkes besat, naar de fornødne videnskabelige Dygtigheder, der ellers maatte gaa ledige, haves til Raadighed.

Til § 3.

Som Lønningsloven 25de Marts 1871 § 4.

Til § 4.

Forslaget har bevaret den hidtilværende Forpligtelse for Inspektorerne ved Universitetets forenede zoologiske Museer til at holde offentlige Forelæsninger over deres specielle Afdelinger uden særligt Vederlag. Naar der i et akademisk Lærefag af en saadan Udstrækning og af en saadan Betydning i forskellige Retninger som Zoologien kun er normeret en eneste Professor, er det i høj Grad ønskeligt, at han kan finde en stadig Bistand i sin Lærervirksomhed, og denne kan under de givne Forhold bedst ydes ham af hans Kolleger i Museumsbestyrelsen. Paa den anden Side er det imidlertid en Selvfølge, at denne Forelæsningspligt, som er knyttet til den i og for sig betydningsfulde Inspektorgjerning, og de deraf flydende Fordringer til Inspektorerens videnskabelige Undervisningsevne maa afføde et billigt Krav paa, at de nyde en saadan Lønning, som sætter dem istand til helt at hengive sig til deres Embeds-Hverv uden at være nødsagede til at forøge det derfor bevilgede Vederlag ved andet Erhverv udenfor Museet. Hertil er der ogsaa taget Hensyn ved Lønningsfastsættelsen i § 8, 2det Stykke.

Til § 5.

Ifølge den gjældende Lønningslov ere kun 3 af de ved polyteknisk Læreanstalt ansatte Lærere — i Matematik, Maskinlære og geometrisk Tegning, i Vand-, Vej- og Jernbanebygning — forpligtede til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet. Disse Lærere lønnes ifølge Loven som de normerede Docenter ved Universitetet. Men da nu ifølge det forelagte Forslag til Lov om Lærerpersonalet ved den polytekniske Læreanstalt samtlige de ved Anstalten fast ansatte Lærere lønnes med de ved den gjældende Lønningslovs § 3 bestemte Lønninger for Professorer og Lektorer ved Universitetet, er der i Forslaget efter forudgaaet Samraad med Direktøren for den polytekniske Læreanstalt optaget den Bestemmelse, at samtlige ved Læreanstalten fast ansatte Lærere skulle være forpligtede til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet.

Til § 6.

Angaaende den her foreslaaede Lønning og Alderstillæget for Professorerne, der er ganske overensstemmende med tidligere forelagte Forslag, henvises til de ovenfor S. 623—25 fremsatte Bemærkninger. Ligesom i Forslaget angaaende Landbohøjskolen og angaaende Lærerpersonalet ved den polytekniske Læreanstalt er dernæst ogsaa i det foreliggende Forslag, overensstemmende med, hvad et af Konsistorium nedsat Udvalg alt tidligere har foreslaaet, Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse beregnet fra Vedkommendes første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet, hvilken Beregning af Lønningsanciennetet ogsaa allerede er bragt til Anvendelse paa Finansloven for 1887—88 i Henseende til forskellige Professorer, som Professor Jørgensen, Professor Zeuthen, Professor Jul. Petersen, og for Professor R. Pedersen er hans Lønning endog beregnet fra hans første midlertidige Ansættelse ved Universitetet. Til denne Beregningsmaade turde der være saa meget større Grund, som denne Regel er i naturlig Overensstemmelse med den ovenfor omtalte Jævnstilling af Universitetslærerne. Om end den, der ifølge Forslaget rykker op i normeret Professorplads, ikke tidligere har været ansat som normeret Professor, men som normeret Lektor eller Docent eller som overtallig Professor, maa han dog forud-

sættes at have rogtet en Lærergjerning af samme Omfang og Betydning som en normeret Professors, og har han ikke i den forløbne Aarrække nydt samme Stilling og oppebaaret samme Vederlag, er der ingenlunde noget Ubilligt i, at hans tidligere Tjenestetid i alt Fald regnes ham tilgode i Henseende til Beregningen af det fremtidige Lønningstillæg. Forsaavidt det ved Finanslove er bevilget forskjellige Professorer, at deres Embedsalders i Henseende til Lønningstillæg skal regnes fra et tidligere Tidspunkt, end Ansættelsen virkelig har fundet Sted, er der i § 6, andet Stykke gjort det fornødne Forbehold i saa Henseende.

Til § 7.

Den her optagne Bestemmelse er overensstemmende med den nu gjældende Lønningssats for de lægevidenskabelige Docenter af 2000 Kr. aarlig.

Til § 8.

Gartneren ved Universitetets botaniske Have lønnes efter Lov 25. Marts 1871 § 6 med 2400 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig indtil 3600 Kr.

I Betragtning af de forøgede Krav, som den botaniske Haves omfattende Udvidelse vedblivende stiller til Gartnerens Virksomhed, og i Betragtning af denne Virksomheds indgribende Betydning for Havens gode Udvikling, er der for Gartneren foreslaaet en Begyndelseslønning af 3000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig til 4600 Kr.

Desuden nyder Gartneren som hidtil sin Fribolig.

I Lov 25. Marts 1871 § 6 er der gjort en Forskjel mellem første og anden Inspektør ved Universitetets zoologiske Museum, saaledes at den første nyder en Begyndelseslønning af 2400 Kr., den anden af 2000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig indtil henholdsvis 3600 og 3200 Kr.

Forslaget gaaer ud paa at ophæve Forskjellen ved at jævnstille begge Inspektorer i Henseende til Lønning, ligesom de ere jævnstillede i Henseende til Arbejde. Og naar man dernæst erindrer, at de foruden at skulle bestyre en Museumsafdeling tillige skulle holde Forelæsninger over de dertil hørende Dyreklasser, kan det vel ikke betvivles, at deres nuværende Lønning er uforholdsmæssig ringe, og at der kun vil blive tilvejebragt et nogenlunde rimeligt Forhold mellem Arbejdet og Vederlaget, naar der, som nu i Forslaget sket, fastsættes en Begyndelseslønning for Inspektorerne paa 3000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig til 5000 Kr.

I § 8, 3. Stykke, er der dernæst foreslaaet Lønninger for en Flerhed af Embedsmænd, som ikke findes opførte paa den gjældende Lønningslov, idet de for Tiden lønnes af den samlede Medhjælpssum.

Naar de imidlertid ere blevne udsøndrede fra Mængden og opførte særskilt, er dette sket, fordi Stillingens Beskaffenhed og Betydning formentlig afgiver en fyldestgørende Grund dertil.

Ingen kan miskjende Naturvidenskabernes indgribende Betydning i Nutiden, og ogsaa for den praktiske Erhvervsvirksomheds Skyld er det derfor ønskeligt, at Studiet af dem saavidt muligt fremmes, særlig i et lille Land som vort med

et eneste Universitet. Dertil vil det imidlertid bidrage, naar den, der vil gjøre Studiet til sin Livsgjerning, ikke er indskrænket til at haabe paa Opnaaelse af en enkelt Plads, men har Udsigt til en Flerhed af Stillinger som et efter Omstændighederne tilfredsstillende Endemaal for en videnskabelig Stræben; og ikke mindre er det af Vigtighed for Universitetet, at det paa denne Maade har bedre Udsigt til varig at knytte en Flerhed af videnskabelige Kræfter til sig. Selvfølgelig maa dog Forudsætningen være, at den videnskabelige Virksomhed, som Stillingen medfører, er af forholdsvis større Omfang og Betydning baade for Videnskaben og for Undervisningen; thi kun i saa Fald, men ogsaa da, er der gyldig Grund til at anvise Indehaveren en særlig Plads udenfor de almindelige Medhjælperes Kreds.

Spørger man nu, om der findes akademiske Stillinger, som fyldestgjøre de anførte Forudsætninger, henvendes Tanken paa visse Assisterter ved de naturvidenskabelige Anstalter: den faste Assistent ved zoologisk Museum og den første Assistent henholdsvis ved mineralogisk-geognostisk Museum og kemisk Laboratorium. Det er givet, at Indehavelsen af disse Bestillinger jævnlig vil være varig, endog livsvarig, medens dog hverken Benævnelsen eller Lønningen vil være tilfredsstillende for Indehaveren, naar han bliver ældre, og dette Misforhold vil kunne øve en mindre heldig Indflydelse i forskellige Retninger. For at raade Bod herpaa har Forslaget udsondret de paagældende Assisterter fra Medhjælperne og tillagt dem en anden Benævnelse, der formentlig bedre stemmer med Beskaffenheden af deres Virksomhed, og som allerede er anvendt paa en tilsvarende Bestillingmand ved den botaniske Haves Museum, som derfor ogsaa er medtaget paa dette Sted. Naar Assistenten ved zoologisk Museum er benævnet Viceinspektør, er dette selvfølgelig sket for at markere Forskjellen overfor de to Inspektorer. At endelig ogsaa Observator ved det astronomiske Observatorium er bleven fremhævet særlig i denne Sammenhæng, turde ikke trænge til videre Begrundelse.

Naar Embederne ere foreslaaede til en Begyndelseslønning af 2000 Kr., da er dette sket med den Mulighed for Øje, at de kunne ventes opnaaede i en forholdsvis yngre Alder. Ansættelsen vil vel medføre nogen Forhøjelse for de nuværende Indehavere — jfr. Bilag 1 — undtagen for Inspektøren i botanisk Have, der for Tiden lønnes med 3000 Kr. Men Ændringens største Betydning er den lovbestemte Adgang til Opnaaelse af Lønningstillæg, som ogsaa fra Lovgivningens eget Synspunkt burde tilkomme Indehaverne af disse Stillinger, men som hidtil kun er tillagt Assistenten ved zoologisk Museum, der nu lønnes med 1200 Kr., stigende med 200 Kr. hvert tredje Aar til 2000 Kr. foruden Andel i de finanslovbestemte Forhøjelser af den samlede Lønningssum. Den følgerigtige Gjennemførelse af Tanken vil imidlertid være at anerkjende Stillingerne som medførende Pensionsberettigelse, hvilken Anerkjendelse frembyder saa meget mindre Betænkelighed, som der altid plejer at bevilges Indehaverne og deres Efterladte en Understøttelse, anslaaet paa Grundlag af Reglerne om Pensionsansættelse.

Til § 9.

Den Del af den i Lønningslovens § 8 fastsatte samlede Medhjælpssum*), der for Tiden medgaaer til Lønning af de ved Universitetet og Kommunitetet ansatte

*) Jfr. Noten Side 621.

Bestillingsmænd og Betjente, udgjør	60672 Kr.
Det i Forslag bragte Beløb er	63268 —
Altsaa en Foregelse med	2596 Kr.
Hertil maa imidlertid føjes, at der fra Medhjælpssummen til andre	
Konti er foreslaaet overført et Beløb af	10044 —
saa at den virkelige Merudgift bliver	12640 Kr.

Begrundelsen af dens Fremkomst vil findes i den efterfølgende Redegjørelse for de ved de enkelte akademiske Anstalter i Forslag bragte Ændringer, som iøvrigt, foruden at Lønningerne delvis ere forhøjede, tillige paa forskellige Steder tilsigte at afhjælpe den Uregelmæssighed, at Beløb nu udredes af vedkommende Anstalts Konto, som i Virkeligheden bør optages under Medhjælpssummen.

Lægevidenskabelige Anstalter.

1. I det fysiologiske Laboratorium arbejder for Tiden kun en Assistent, men der foreslaaes tilføjet endnu en i Undervisningens Interesse for at kunne yde de medicinske Studerende en tilsvarende praktisk Undervisning i de Dele af Optiken, Akustiken og Respirationslæren, der har særlig Betydning for Lægen. Da den Lønning af 696 Kr., som den nuværende Assistent nyder, derhos ikke staaer i nogetsomhelst Forhold til det betydelige Medhjælps- og Undervisningsarbejde, som bør udføres af en Assistent, har Fakultetet ment, at burde foreslaa Vederlaget for hver Assistent ansat til 1200 Kr., idet den ene tillige beholder den Fribolig, som han tidligere har nydt.

Dernæst findes der ved Laboratoriet en teknisk Medhjælper, som har at renholde og vedligeholde Instrumentsamlingen, passe Museet, isærdeleshed ved at sørge for Præparaternes stadige Forsyning med Spiritus samt gaa Bestyreren tilhaande ved det daglige Arbejde i Laboratoriet. Han nyder derfor et Vederlag af 1020 Kr., som er foreslaaet forøget til 1100 Kr. Da der imidlertid for Tiden ikke findes anden Betjening i Laboratoriet, har Medhjælperen tillige maattet udføre egentligt Karlearbejde i Laboratoriet, og har derfor trods al anvendt Umage ikke været istand til at passe Museet og Instrumentsamlingen paa fuldt betryggende Maade. For at afhjælpe denne Mangel har det været nødvendigt at foreslaa Ansættelsen af en Laboratoriekarl, som skulde overtage Rengjøringsarbejdet og alt andet grovere Arbejde i Laboratoriet. Vederlaget derfor menes passende at kunne sættes til 800 Kr. aarlig.

Den aarlige Udgift til Assistance ved det fysiologiske Laboratorium vil herefter forøges med 2584 Kr.

2. Det normal-anatomiske Museum. Her er ikke foreslaaet nogen Forøgelse af den videnskabelige Medhjælp, men i Lighed med, hvad der er bemærket om de fysiologiske Assisterter og af ganske samme Grund, er den nuværende Løn paa 1104 Kr. for hver af de to Prosektorer ved Museet foreslaaet forøget til 1200 Kr.

3. Det vilde være i høj Grad tjenligt for Undervisningen, om der ogsaa fandtes to Prosektorer ved det patologiske Museum. Imidlertid har man dog foreløbig ment at kunne give Afkald herpaa, naar Lønningen for den nuværende Prosektor forøges saaledes, at det bliver muligt at kræve et noget forøget Arbejde af ham. Den nuværende Lønning foreslaaes derfor forøget fra 696 Kr. til 1200 Kr.

4. En ny Post som kemisk-klinisk Assistent ved den klinisk-medicinske Undervisning paa Frederiks Hospital er allerede for lang Tid siden bragt i Forslag af Fakultetet. I en Række Aar har man nemlig paa Hospitalet savnet en Mand, som havde det Hverv i Undervisningens Interesse at undersøge de mange forskjellige syge Stoffer, som Urin, Blod, Exsudat m. fl., hvilken Undersøgelse forudsætter en speciel Kyndighed og Øvelse, som i Regelen ikke findes i tilstrækkelig Grad hos de paa Afdelingerne ansatte Læger. Posten er derfor foreslaaet lønnet med 600 Kr. aarlig.

5. Da Pedellen ved det kirurgiske Akademi er baade Pedel og Portner og da den almindelige Portnerlønning, der ogsaa er opført for den anden Portner ved kirurgisk Akademi paa Ministeriets Budget for 1888—89, er ansat til 900 Kr., er dette Beløb af Hensyn til det med Portnerstillingen forbundne betydelige Arbejde som Pedel foreslaaet forøget til 1200 Kr.

Anstalter under det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

1. Det kemiske Laboratorium.

Da første Assistent, der hidtil er lønnet med 1512 Kr., er foreslaaet udnævnt til Inspektør ved Laboratoriet, udgaaer han, og de tilbageblivende 3 Assistenters lønnes da efter Bestyrerens Indstilling lønnede med henholdsvis 1500, 1000 og 1000 Kr. De 840 Kr. af hver af de sidstnævnte to Lønninger, som hidtil ere blevne udredede af Laboratoriets Konto, foreslaaes derhos for den bekvemmere Ordningsskyld overførte til den samlede Medhjælpssum. Portneren, der tillige er første Betjent ved Laboratoriet, foreslaaes lønnet med 1000 Kr. foruden fri Bolig og Brændsel, og en anden Betjent med 900 Kr., saaledes at denne Lønning bevilges istedenfor det tidligere af Laboratoriets Indtægter udredede Beløb til Betjening af 720 Kr.

2. Det mineralogisk-geognostiske Museum.

Museet har hidtil kun havt en eneste fast Assistent, der efter 20 Aars Tjeneste kun har opnaaet en Løn af 1104 Kr. Under disse Forhold er en Mand, der ikke er saa heldig situeret udelukkende at kunne tage Hensyn til sin Interesse for Anstalten, fristet til ved første givne Lejlighed at forlade den, medens det dog vil være af største Vigtighed for Museet at kunne fastholde Dygtigheder hos sig saa længe som muligt, hvilket nødvendigvis forudsætter, at der bydes dem antagelige Livsvilkkaar. Af denne Grund er ogsaa den første Assistent ved Museet foreslaaet ombyttet med en Inspektør. Iøvrigt er der foreslaaet en Medhjælpssum af 1600 Kr., derunder 200 Kr. til Budhjælp.

Det bemærkes, at der herved er bortset fra de Ændringer, som Museets Overførelse til den nye Bygning kan forventes at ville medføre.

3. Det astronomiske Observatorium.

Medens Observatorlønningen er foreslaaet overført til § 8, er der derimod under Medhjælpssummen opført en Lønning til en Assistent ved Observatoriet paa 1000 Kr. Udredelsen af denne Assistents Lønning er allerede muliggjort under de øjeblikkelige Forhold, fordi Observator, der oppebærer et aarligt Beløb af Statskassen, ikke nyder Lønning som saadan, og 1000 Kr. af Observators Lønning, 1068 Kr., derfor ere til Raadighed. Men Observatoriets Interesse kræver, at det normeres med en Assistent, da en Forøgelse af Arbejdskraften ved

samme har vist sig i høj Grad ønskelig, hvorved erindres, at ogsaa Almanakkens Redaktion og Forretningerne ved Tidssignalet ere satte i Forbindelse med Observatoriet.

Løvrigt er der kun foreslaaet en Forøgelse af det ved Observatoriet ansatte Buds Lønning fra 500 til 600 Kr., og et alt bevilget Beløb af 200 Kr. til Assistance ved Observationer og Beregninger er foreslaaet overført fra Observatoriets Konto til den samlede Medhjælpssum. De øvrige Bevillinger ere optagne uforandrede.

4. Den botaniske Have.

Medhjælpen i denne grupperer sig dels om botanisk Museum, dels om Haven i snævrere Forstand.

Ved Museet er nu ansat en Inspektør med 3000 Kr.s Løn. Havens Direktør har foreslaaet ham lønnet nærmest i Analogi med Inspektorerne ved zoologisk Museum med en pensionsberettiget Løn af 2800 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 4800 Kr. Da de sidstnævnte Inspektorer imidlertid have den selvstændige Styrelse af visse Afdelinger af Museet og desuden en Forelæsningspligt, som ikke paahviler den botaniske Inspektør, bør han formentlig rettere jævnføres med de ovenfor Side 631 i Forslag bragte Inspektører og Viceinspektører ved zoologisk Museum. Derefter er ogsaa hans Løn anslaaet.

Foruden Inspektøren ved Museet findes for Tiden en Assistent og Bibliothekar, lønnet med 1272 Kr. Direktøren har foreslaaet ham lønnet med 2000 Kr.; men i Betragtning af den nuværende Løn, sammenholdt med Lønningen for tilsvarende Stillinger, er Forslaget dog blevet staaende ved de 1600 Kr.

Der findes dernæst for Tiden en Assistent ved Undervisningen i Planteanatomien og ved Undervisningen af de lægevidenskabelige Studerende, som lønnes med et Beløb af 800 Kr. paa Havens Konto. Denne Assistent foreslaaes bibeholdt med den nuværende Lønning, overført paa den samlede Medhjælpssum.

Endelig findes der for Tiden ansat en Assistent ved Sprit- og Tørsamlingen, som oppebærer en Løn af 400 Kr. aarlig paa Havens Konto. Denne Plads ønsker Direktøren ikke bevaret, men foreslaaer de 400 Kr. eventuelt henlagte til Forbedring af den fornævnte Assistents Løn. Forslaget har imidlertid foretrukket ikke at binde Direktøren i Anvendelsen af det nævnte Beløb, men under den samlede Medhjælpssum stille det til Raadighed for ham tilligemed et Beløb af 300 Kr., som haves iforvejen til Bistand ved videnskabelige Arbejder i Museet.

Endvidere har der i en Aarrække været ansat en Assistent ved Bestemmelsen af de levende Planter, som derfor oppebærer et Vederlag af 1000 Kr. aarlig paa Havens Konto. Denne Post foreslaaes bevaret med den nuværende Løn, overført paa den samlede Medhjælpssum.

Hvad Haven i snævrere Forstand angaaer, findes der ved samme til Bistand for Gartneren antaget 6 Medhjælpere, som lønnes:

1ste Medhjælper med	1700	Kr.
2den — — —	1104	—
3die — — —	888	—
4de — — —	888	—
5te — — —	780	—
6te — — —	780	—

Desuden nyder den første Fribolig og de 5 følgende hver en Fribolig for en Ugift.

Forslaget gaaer nu i Overensstemmelse med Direktørens Indstilling ud paa, at den 6te Medhjælperplads inddrages, og at af den derved friblevne Sum anvendes 384 Kr. til Dagløn paa Havens Konto; men Resten 396 Kr. til Forøgelse af anden Medhjælperes Løn, som derved vil naa op til 1500 Kr., hvorhos hans Bolig med ringe Udgift ændres til Bolig for en Gift.

1ste og 2den Medhjælper benævnes derefter henholdsvis 1ste og 2den Undergartner og føre Tilsyn med Arbejdet hver i sin Del af Haven, den ene i Væxthusene, den anden i Friluft. 3die, 4de og 5te Medhjælper bevares med Fribolig for en Ugift og en Løn af henholdsvis 1000, 1000 og 800 Kr., som opføres helt paa den samlede Medhjælpssum, medens nu henholdsvis 110, 165 og 770 Kr. udredes paa Havens Konto.

Den første Fyrbøder ved Haven, som nu lønnes med 888 Kr. og Fribolig, foreslaaes dernæst normeret med 1100 Kr. og Fribolig; anden, som nu nyder 880 Kr. paa Havens Konto, med 1000 Kr., opførte paa den samlede Medhjælpssums Konto. Materialsnedkerens Løn, som for Tiden kun er 888 Kr., hvoraf 143 Kr. paa Havens Konto, foreslaaes ansat med samme Beløb, posteret paa samme Maade som anden Fyrbøders Løn; og Portner og Bud ved Haven foreslaaes normeret med den Fribolig, som nu er tillagt ham, og den almindelige Portnerløn af 900 Kr., opførte under den samlede Medhjælpssum, istedenfor de 880 Kr., som nu udredes af Havens Konto.

Det zoologiske Museum.

Angaaende den faste Assistent ved Museet er det Fornødne bemærket ovenfor til § 8. I Henseende til den videnskabelige Medhjælp ved Museet bemærkes iøvrigt, at det nu bevilgede Honorar af 1000 Kr. til en konkologisk Medarbejder forudsættes bevaret, og den samlede Medhjælpssum, der nu udgjør 3200 Kr., foreslaaes ligesom tidligere forøjet med 1200 Kr., da Museets 1ste Afdeling er stillet forholdsvis mindre heldigt og det derfor vilde være højst ønskeligt, om den ved en forøget Arbejdskraft kunde overkomme en hurtigere Afvikling af de fra Museernes Forening vedrørende ufuldførte Arbejder; hvorimod den personlige Bevilling af 2000 Kr. til en videnskabelig Medhjælper ved Ledighed udgaaer.

En væsentlig Forbedring bør dernæst søges gennemført i Henseende til de to ved Museet ansatte Konservatorers eller Præparatorers Stilling. Den gode Udførelse af deres Gjerning er af største Betydning for Museet, hvorfor det er ønskeligt, at det kan gjøre Regning paa at beholde Konservatorer, som have vist sig dygtige og erhvervet Øvelse. Men for at kunne dette, maa Museet byde dem rimelige Lønningsvilkaar. Dette bør dernæst ogsaa gjøres for Konservatorernes egen Skyld, da de, der ofre sig til denne Gjerning, i Regelen ikke ville have Ud-sigt til at gaa over i andre Stillinger. Og endelig maa det ikke overses, at deres Virksomhed paa Grund af de Stoffer, som derved benyttes, ikke er fri for at være skadelig for Sundheden.

Af disse Aarsager maa den nuværende Lønning for Konservatorerne, stigende fra 600 til 1400 Kr. foruden Andel i de finanslovbestemte Forhøjelser af den samlede Lønningssum, anses for at være for altfor lavt ansat. Det mindste Beløb af Løn, som bør ydes dem, er formentlig, som foreslaaet, 1600 Kr.

I Henseende til Konservatoren ved den til Museet knyttede Westermannske Samling forudsættes det at have sit Forblivende ved den hidtilværende Ordning.

Den Fribolig, som nu tilkommer den ene af Konservatorerne i Museets Kjølder, paatænkes ved Ledighed overdragen Fyrbøderen. Dennes Lønning, som nu er 696 Kr., foreslaaes sat til 700 Kr., medens Vederlaget for det Arbejde, han i anden Egenskab udfører for Museet, maa udredes af dettes Konto. Portneren, der nu oppebærer 804 Kr., foreslaaes lønnet med 900 Kr. foruden Fribolig.

Universitetets Bestillingsmænd.

Konsistoriums Fuldmægtig er for Tiden lønnet med 804 Kr., men denne Lønning viser sig mere og mere at være uforholdsmæssig ringe i Forhold til den raske Væxt af Sagernes Antal.

Til Oplysning herom skal blot henvises til Antallet af indgaaende Expeditioner. Medens der i 1871—72 indkom 363 Sager, udgjorde Antallet i 1881—82 553 og i 1886—87 664. En tilsvarende Væxt finder Sted i Antallet af udgaaende Expeditioner, ved hvilke Fuldmægtigen tillige har at udføre Skriverforretningerne, da ingen Skriver er normeret ved Konsistoriums Kontor.

Naar hertil kommer, at Fuldmægtigen bestandig benyttes i en Mængde andre Sager, f. Ex. ved Undersøgelser og Udarbejdelse af Sager til Konsistorium, ved Udarbejdelse af Tilhørerlister m. fl., er Trangen til en Lønningsforhøjelse uimodsigelig. I 1884 indkom Konsistorium med et dertil sigtende Forslag; men der bevilgedes kun den daværende Fuldmægtig et personligt Tillæg. Efter hans Befordring er Ubilligheden overfor den nuværende, som ikke nyder dette Tillæg, lige stor.

Naar Fuldmægtige i Almindelighed ere foreslaaede til en pensionsberettiget Løn af fra 2000 til 3000 à 3400 Kr., altsaa i Gjennemsnit circa 2600 Kr. hvortil kommer et Honorar af 600 Kr. for dem, der i Lighed med Konsistoriums Fuldmægtig fungere som Expeditionsssekretær, og man saa blot regner, at Konsistoriums Fuldmægtig udfører halvt Arbejde mod en ministeriel Fuldmægtig, saa bør Lønnen ansættes til mindst 1600 Kr.

Naar der tidligere kun findes foreslaaet et Beløb af 1200 Kr., er der derfor formentlig god Grund til yderligere at foreslaa en Forhøjelse af Lønnen til det nævnte Beløb, som i fornødent Fald kan udredes ved, at til Gjengjæld den nedenfor foreslaaede Forhøjelse af Honoraret for Referendarius consistorii bortfalder.

Pedellernes Lønning foreslaaes dernæst ligesom tidligere forhøjet fra 1008 til 1200 Kr., og Universitetsportnerens Løn menes i Betragtning af det uforholdsmæssig store Arbejde, der er forbundet med Portnertjenesten ved selve Universitetets Hovedbygning, at burde normeres med 100 Kr. udover den almindelige Portnerløn eller med 1000 Kr.

Endelig er Universitetsfyrbøderens Løn foreslaaet forhøjet fra 532 til 600 Kr., hvilket Beløb udfyldes med 264 Kr., han oppebærer i sin Egenskab af Fyrbøder ved Universitetetsbibliotheket.

Hvad Kommunitetets Bestillingsmænd angaaer, foreslaaes Lønningen for Stipendiebestyrelsens Bud forhøjet fra 156 Kr. til 200 Kr., Viceinspektøren paa Regensen, ligesom for Tiden, lønnet med 800 Kr. foruden fri Bolig samt 2 Favne Brænde og 40 Kr. i Brændselsgodtgørelse, medens Regensportnerens Lønning formenes at burde forhøjes fra 710 til 800 Kr. Nattevagten, som for

Tiden oppebærer 624 Kr., hvoraf 96 Kr. som personligt Tillæg, foreslaaes normeret med 600 Kr.

Til § 10.

Naar Honorarsummen i nærværende Forslag er sat til 7300 Kr. istedenfor, som i Lov 25de Marts 1871 § 9, til 4600 Kr., da skyldes Forhøjelsen i første Række den Omstændighed, at en Flerhed af Honorarer, som nu findes opførte paa anden Konto, ere overførte til denne, paa hvilken de formentlig have deres naturlige Plads. Naar saaledes de nuværende Honorarer for Regensprovsten 600 Kr. og for Stipendiebestyrelsens Medlemmer 600 Kr. samt for Universitets Arkivar 400 Kr. lægges til den i Lovens § 9 opførte Sum, vil denne udgjøre 6200 Kr. Resten er fremkommen ved de i Forslag bragte Forhøjelser for Regensprovsten, der nu kun nyder et Honorar af 600 Kr. aarlig foruden fri Bolig og Brændsel. Da han imidlertid ved Overtagelsen af Provstiet maa renoncere paa at have eller faae en Huslejeportion, der nu udgjør 1200 Kr., vil Vederlaget for den byrdefulde Bestilling blive saa ringe, at man er udsat for, at ingen lidt ældre Professor vil findes villig til at overtage den. Derfor er Regensprovstens Honorar foreslaaet forhøjet til 1000 Kr. Stipendiebestyrelsens 3 Medlemmer nyde nu hver et Honorar af 200 Kr. Da det uforholdsmæssig stigende Antal Studerende i Forbindelse med det forøgede Antal Kommunitetsstipendier har forøget deres Arbejde i en ikke ringe Grad, foreslaaes Honoraret forhøjet med 100 Kr. for hver.

Det tidligere i Forslag bragte Tillæg til Honorar for Referendarius consistorii, der staaer i Spidsen for Konsistoriums Kontor, og hvis Arbejde følgerig er voxet i tilsvarende Grad som Fuldmægtigens, er udeladt af nærværende Forslag i Haab om, at det tidligere omtalte højst nødvendige Tillæg til Lønnen for Kontorets Fuldmægtig maatte kunne opnaaes, da Referendarius vil opnaa en Lettelse, naar Fuldmægtigen ved det større Vederlag sættes istand til at overtage en en større Del af Arbejdet. Skulde dette ikke ske, maa Konsistorium fastholde Forslaget om et Honorar af 1000 Kr. for Referendarius.

Honoraret til Lærerne i Pastorseminariet er forhøjet fra 2600 til 3000 Kr.

Grunden hertil er den, at der hidtil kun har været anvendt 400 Kr. til Honorar for Forelæsninger over Kirkeret, som derfor kun ere blevne holdte i det ene Semester. Paa denne Maade har imidlertid kun det ene Hold Kandidater paa Seminariet kunnet nyde godt af dem. Men da denne Ordning er i høj Grad unaturlig, idet ethvert Hold bør kunne nyde Undervisningen i samtlige Seminariets planmæssige Lærefag, er det til Forelæsninger i Kirkeret bevilgede Beløb efter Direktionens Indstilling foreslaaet forhøjet fra 400 til 800 Kr.

Til § 11.

Til Afholdelse af den theologiske og den rets- og statsvidenskabelige Embedsprøve ved Examenskommissioner er der ved Lønningslov 25de Marts 1871 § 9 bevilget en Sum af 1800 Kr. I Forbindelse dermed er det bestemt, at der, indtil disse Examenskommissioner kunne indrettes, kan anvendes indtil 14000 Kr. aarlig til at lønne faste Censorer ved Universitetets forskellige Embedsexamina. Paa Finansloven ere disse Bevillinger dog slaaede sammen, saaledes at der til Honorarer til faste Censorer eller Examenskommissioner ved Universitetets forskellige Embedsexamina er bevilget 20000 Kr.

Forslaget har dog ment at burde fastholde Lønningslovens Sondring og er, da der ikke ad Erfaringsvejen er indvundet noget Kjendskab til Udgifterne ved Examenskommissioner, blevet staaende ved den dertil tidligere anslaaede Sum af 18000 Kr. Til faste Censorer haves der for Tiden en Sum af 16000 Kr. Denne Sum foreslaaes forhojet med 800 Kr. som Følge af, at Antallet af Studerende og Examinerede ved den fuldstændige juridiske Embedsexamen og juridisk Examen for Ustuderede i Forening er saa uforholdsmæssig stort, at det nuværende Beløb af 600 Kr. aarlig ikke udgjør et rimeligt Vederlag for det med Censorhvervet forbundne vidtløftige og besværlige Arbejde. Ved den foreslaaede Forhojelse forventes Vederlaget at kunne naa nogenlunde op til den oprindelige bestemte Størrelse af 800 Kr. aarlig for hver fast Censor.

Af ovennævnte Konto paa 20000 Kr. anvendes dernæst yderligere et Beløb til Vederlag for Censorer ved Skoleembedsexamen og Tillægsexamen efter Adg. 25de Oktober 1883, jfr. Bkj. 21de April 1884. Disse Censorer ere imidlertid ikke faste, da de beskikkes ifølge Bkj. 21de April 1884 for hver Termin i de Fag, i hvilke Examen afholdes. Den derved foranledigede Udgift har for Finaansaaet 1887—88 udgjort henved 2000 Kr. og der er derfor paa nærværende Forslag anslaaet en Sum af 3000 Kr. til disse Censorer.

Til § 12 og 13.

Medens Bibliothekarens Lønning er foreslaaet ligesom tidligere, har nuværende Lovforslag indført den Ændring i det forrige, at det har føjet endnu en Underbibliothekar til den, som findes. Ligesom der endnu findes to Underbibliothekarere ved det kongelige Bibliothek, og tidligere fandtes to saadanne ved Universitetsbibliotheket, bør dette formentlig ogsaa fremtidig være normeret med dem, idet den ene da vil kunne have Udlaanet, den anden Læsestuen under sig, medens Bibliothekaren har den samlede overordnede Ledelse. Denne Ordning vil være stemmende med, hvad Bibliothekets voxende Udvidelse og Afbenyttelse naturligen udkræver; og den vil desuden medføre betydelige Fordele i andre Retninger. Saaledes vil der haves større Frihed i Valget af en Bibliothekar, naar der findes to Underbibliothekarere at vælge imellem, som begge ere prøvede ad Erfaringsvejen, og af hvilke den dygtigere kan foretrækkes, uden at dette kan fremkalde en Følelse af Tilsidesættelse.

Underbibliothekarerne foreslaaes ligestillede i Lønning, og i Betragtning af, at de først kunne forudsættes at være avancerede til deres Stillinger efter en længere Tids dygtig Tjeneste i Bibliotheket, og at der bør være en rimelig Udsigt for dem, som have varetaget denne Tjeneste, til i en mere fremrykket Alder at naa en passende Embedstilling og Embedsløn istedenfor at graanes som Assistent med et forholdsvis ringe Honorar, saa er Underbibliothekarernes Løn foreslaaet til 3000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig indtil 4200 Kr.

Naar en anden Underbibliothekar haves, kan den bedst lønnede Assistentplads ved Bibliotheket opgives. For de tilbageværende to Assistentpladser, som for Tiden lønnes med 1150 Kr. og 840 Kr., foreslaaes da Lønnen forhojet til 1500 Kr. og 1200 Kr. Naar man betænker, at f. Ex. de 1150 Kr. oppebæres af en Assistent paa 50 Aar, der i 10 Aar har været i Bibliothekets Tjeneste, turde dette tjene til Bevis paa, at den foreslaaede Lønning af 1500 Kr. ingenlunde er for høj. Indrømmes den ikke, vil det uheldige Forhold finde Sted, at Bibliothekets

Assisterter nødes til i altfor høj Grad at søge deres ringe Løn suppleret ved Undervisning og anden anstrengende Gjerning udenfor Bibliotheket, hvilket dette uundgaelig vil være udsat for at lide under.

Ved Finansloven for 1883—84 stilledes dernæst extraordinært et Beløb af 1600 Kr. aarlig til Bibliothekarens Raadighed for tilligemed et til Raadighed værende Beløb af 400 Kr. at anvendes til Arbejder i Bibliothekets Tjeneste. Denne Bevilling, der i højeste Grad har været til Gavn for Bibliotheket, er anvendt saaledes, at henholdsvis 900 Kr. og 800 Kr. ere anvendte til Lønning for to yngre Mænd i Bibliothekets Tjeneste, medens Resten er anvendt til Vederlag for andet Arbejde.

Bibliothekaren ønsker derfor i høj Grad denne Sum bevaret som en regelmæssig Bevilling til Bibliotheket, saaledes at de 900 Kr. normeres som Lønning til en Assistent og Resten 1100 Kr. til Medhjælp.

I Overensstemmelse hermed er Medhjælpssummen beregnet.

For Bibliothekets Bud, som nu foruden fri Bolig nyder en Løn af 636 Kr., er denne foreslaaet forøjet til 700 Kr., medens Fyrbøderens Løn fra Bibliotheket, der nu er 264 Kr., foreslaaes forøjet til 300 Kr. Derefter udgjør den samlede Medhjælpssum til Bibliotheket det i § 13 foreslaaede Beløb af 5700 Kr.

Til § 14.

Intet at bemærke.

Til § 15.

Da Kvæsturen ikke blot har den umiddelbare Forvaltning af Universitetets og Kommunitetets Midler, men ogsaa det Sorøske Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen samt Hovedregnskaberne for den polytekniske Lærestalt, den almindelige Skolefond, Seminariefonden og de kongelige Dødstummeinstituter ere henlagte derunder, er det formentlig urigtigt at optage Lønningsbestemmelser for Kvæsturens Embeds- og Bestillingsmænd i en Lønningslov alene for Universitetets og Kommunitetets Embeds- og Bestillingsmænd. Efter Samraad med Kvæstor er derfor den Ordning truffet, at der vil blive udarbejdet et særligt Forslag til Lønningslov for den sidstnævnte Institution og kun, indtil dette Forslag er blevet til Lov, gjælder den i § 15 optagne midlertidige Bestemmelse, der ogsaa i Henseende til Medhjælpssummens Størrelse er i Overensstemmelse med, hvad der nu er bevilget.

Bilag I. Sammenligning mellem Lønningerne for Finansaaret 1889—90
for Universitetets normerede Professorer, Lektorer og Docenter (Univ. Udgiftspost 1. a.) efter Lønningsloven af
25. Marts 1871 og senere Love samt efter Udvalgets Forslag.

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90:		Nuværende Lønning beregnet efter Tjenestetid som Professor fra	Den foreslaaede Løn- ning beregnet efter første faste Ansættelse fra	Fødselsdag.	Alder den 1. April 1889.
	efter L. ^{25/3} 1871 og senere Love.	efter Udvalgets Forslag.				
Professor Ussing	Kr. 6000.	Kr. 6800.	30. Juli 1849.	23. Okt. 1847.	10. April 1820.	68
Professor Mehren	6000.	6800.	20. Marts 1854.	13. April 1851.	6. April 1822.	66
Professor Saxtorph	6000.	6800.	Udnævnt som Professor 1. Juli 1862, Professorlønning at beregne fra 14. Jan. 1860.	14. Jan. 1855.	26. Okt. 1822.	66
Professor Johnstrup	6000.	6800.	Udnævnt som Professor 10. Febr. 1866, Lønning at beregne fra 10. Febr. 1860, jfr. Finansl. f. 1866—67.	10. Febr. 1860, jfr. foreg. Rubrik.	12. Marts 1818.	71
Professor Goos	6000.	6800.	27. Dec. 1862.	31. Okt. 1861.	3. Jan. 1835.	54
Professor With	5600.	6800.	21. Nov. 1864.	23. Juni 1862.	14. Dec. 1826.	62
Professor Jul. Thomsen	5600.	6800.	22. Dec. 1866.	12 Aug. 1865.	16. Febr. 1826.	63
Professor Holm	5600.	6800.	13. Dec. 1867.	17. Marts 1865.	26. Jan. 1833.	56
Professor Reisz	5600.	6800.	Udnævnt som Professor 1. Aug. 1868, Professorlønning at be- regne fra 1. Sept. 1868.	20 Jan. 1865.	6. Febr. 1829.	60
Professor Fausbøll	5600.	6800.	Udnævnt som Professor fra 13. Dec. 1878, Professorlønningen at be- regne fra 1 Jan 1869 jfr. Bud-	1. Jan. 1869, jfr. foreg. Rubrik.	22. Sept. 1821.	67

for Maj 1889 —Marts 1890 à 5600 Kr... 5133. 33	5550.				
for April 1889—Marts 1890....	6800.				
Professor W. Scharling: Kr. Ø. for April 1889—Okt. 1889 à 5000 Kr... 2916. 67 for Nov. 1889 - Marts 1890 à 5600 Kr... 2333. 33	5250.		31. Okt. 1869.	31. Okt. 1869.	22. Sept. 1837. 51
for April 1889 Oktbr. 1889 à 6200 Kr... 3616. 67 for Nov. 1889 - Marts 1890 à 6800 Kr... 2833. 33	6450.				
Professor H. Scharling	5000.	6200.	16 April 1870.	16. April 1870.	3. Maj 1836. 52
Professor Matzen	5000.	6200.	29 April 1870.	29. April 1870.	28. Dec. 1840. 48
Professor Zeuthen.....	5000.	6200.	Udnævnt som Professor 29 Septbr. 1886, Professorlønning at beregne fra 1. Apr. 1871, jfr. Budget f. 1887—88.	1. April 1871, jfr. foreg. Rubrik.	15. Febr. 1839. 50
Professor S. M. Jørgensen, ...	5000.	6200.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1887, Professorlønning at beregne fra 1. Apr. 1871, jfr. Budget f. 1887 - 88.	1. April 1871.	4 Juli 1837. 51
Professor Jul. Petersen	5000.	6200.	Udnævnt som Professor fra 1 April 1887, Professorlønning at beregne fra 18. Sept. 1871, jfr. Budget 1887—88.	18. Sept. 1871 (ved polyt. Læreanst.), jfr. foreg. Rubrik.	16. Juni 1839. 49
Professor Warneke	5000.	6800.	29. April 1872.	12 Decbr. 1863.	21. April 1820. 68
Lateris...	98800.	119050.			

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90:		Nuværende Lønning beregnet efter Tjenestetid som Professor fra	Den foreslaaede Løn- ning beregnet efter første faste Ansættelse fra	Fødselsdag.	Alder den 1. April 1889.
	efter L. 2 ¹ / ₂ 1871 og senere Love.	efter Udvalgets Forslag.				
	Kr.	Kr.				
Transport...	98800.	119050.				
Professor Deuntzer	5000.	6200.	30. Nov. 1872.	30. Nov. 1872.	20. Maj 1845.	43
Professor Warming ..	5000.	6200.	Udnævnt som Professor fra 1 Nov. 1885, Professorlønning at beregne fra 1. Jan. 1873, jfr. Budget f. 1886—87.	1. Jan. 1873, jfr. foreg. Rubrik.	3. Nov. 1841.	47
Professor Falbe Hansen	5000.	6200.	Udnævnt som Professor 22. Sept. 1877, Professorlønning at beregne fra 1. Apr. 1873, jfr. L. 26. Marts 1870 § 4.	1. April 1873, jfr. foreg. Rubrik.	24. Sept. 1841.	47
Professor Gædeken: Kr. Ø.			Udnævnt som Professor 26. Aug. 1874, Professorlønning at beregne fra 3. April 1874.	3 April 1869.	10. Okt. 1832.	56
for April 1889 à 4400						
Kr. 366. 67						
for Maj 1889—Marts						
1890 à 5000 Kr. . 4583. 33						
	4950.					
for April 1889 à 6200						
Kr. 516. 67						
for Maj 1889—Marts						
1890 à 6800 Kr. . 6233. 33						
Professor Lütken	4400.	6750. 5600.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1885, Professorlønning at beregne fra 1. April 1875, jfr. Budget for 1887—88.	1. April 1875, jfr. foreg. Rubrik.	4. Okt. 1827.	61

Professor Wimmer	4400.	5600	Udnævnt som Professor fra 1. Sept. 1886, Professorlønning at beregne fra 1. April 1876, jfr. Budget f. 1887—88.	31. Marts 1876.	7. Febr. 1839.	50
Professor Christiansen	4400.	5600.	Udnævnt som Professor fra 1. Sept. 1886, Professorlønning at beregne fra 1. April 1876, jfr. Budget f. 1887—88.	1. April 1876, jfr. foreg. Rubrik.	9. Okt. 1843.	45
Professor V. Thomsen	4400.	5600.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1887, Professorlønning at beregne fra 1. Juni 1876, jfr. Budget f. 1887—88.	1. April 1875.	25. Jan. 1842.	47
Professor F. Nielsen	4400.	5600.	27. Marts 1877.	27. Marts 1877.	30. Okt. 1846.	42
Professor Plum ..	4400.	6200.	Udnævnt som Professor 31. Dec. 1880, Professorlønning at beregne fra 8 Juli 1877.	8. Juli 1872.	19. Maj 1829.	59
Professor Sundby ..	4400.	5600.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1887, Professorlønning at beregne fra 1. April 1878, jfr. Budget f. 1887—88.	1. April 1878, jfr. foreg. Rubrik.	26. Maj 1830.	58
Professor R. Pedersen: Kr. Ø. for April 1889—Maj 1889 à 3800 Kr... 633. 33 for Juni 1889—Marts 1890 à 4400 Kr... 3666. 67	4300.		Udnævnt som Professor fra 1. April 1887, Professorlønning at beregne fra 1. Juni 1879, jfr. Budget f. 1887—88.	1. Juni 1879, jfr. foreg. Rubrik.	29. Maj 1840.	48
for April 1889—Maj 1889 à 5000 Kr. . . 833. 33 for Juni 1889—Marts 1890 à 5600 Kr... 4666. 67	5500.					
Lateris...	162650.	200900.				

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90.		Nuværende Lønning beregnet efter Tjenestetid som Professor fra	Den foreslaaede Løn- ning beregnet efter første faste Ansættelse fra	Fødselsdag.	Alder den 1. April 1889.
	efter L. ^{25/3} 1871 og senere Love.	efter Udvalgets Forslag.				
	Kr.	Kr.				
Transport...	162650.	200900.				
Professor Gertz: for April 1889—Dec. 1889 à 3800 Kr... 2850 Kr. for Jan. 1890—Marts 1890 à 4400 Kr... 1100 -	3950.		Udnævnt som Professor fra 1. Jan. 1880, Professorlønning at beregne fra s. D.	1. Jan. 1880.	14. Dec. 1844.	44
for April 1889—Dec. 1889 à 5000 Kr... 3750 Kr. for Jan. 1890—Marts 1890 à 5600 Kr... 1400 -	.....	5150.				
Professor Lassen.....	3800.	5000.	22. Febr. 1881.	22. Febr. 1881.	4. Juli 1847.	41
Professor C. Lange.....	3800.	5600.	Udnævnt som Professor 29. Juni 1885, Professorlønning at beregne fra 16 Febr. 1882.	16. Febr. 1877.	4. Dec. 1834.	54
Professor Buhl.....	3800.	5000.	Udnævnt som Professor fra 1. Sept. 1882, Professorlønning at beregne fra s. D.	1. Sept. 1882.	6. Sept. 1850.	38
Professor Joh. Steenstrup.....	3800.	5000.	23. Sept. 1882.	23. Sept. 1882.	5. Dec. 1844.	44
Professor Erslev.....	3800.	5000.	28. Febr. 1883.	28 Febr. 1883.	28. Dec. 1852.	36
Professor Høffding.....	3800.	5000.	Udnævnt som Professor fra 1. Sept. 1883 Professorlønning at beregne	1. Sept. 1883.	11. Marts 1843.	46

VL Kr	266. 67					
for Maj 1889—Marts 1890 à 3800 Kr...	3483. 33					
		3750.				
for April 1889 à 4400 Kr.....	366. 67					
for Maj 1889—Marts 1890 à 5000 Kr...	4583. 33					
Professor Torp	3200.	4950. 4400.	23. Febr. 1886.	23. Febr. 1886.	8. Juni 1855.	33
Professor Westergaard	3200.	4400.	30. April 1886.	30. April 1886.	19. April 1853.	35
Professor Schat Petersen	3200.	4400.	14 Juli 1887.	14. Juli 1887.	27. Febr. 1851.	38
Docent, Prof. Stephens.....	6000.	6800.	Professorlønning at beregne fra 13. April 1856.	13. April 1851.	13. Dec. 1813.	75
Professor Chievitz.....	3200.	5000.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1888, Professorlønning at beregne fra 1. Jan. 1887, jfr. Budget f. 1888—89.	20. Dec. 1881.	16. Okt. 1850.	38
Professor H. Møller	3200.	5000.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1888, jfr. Budget f. 1888—89.	20. Dec. 1883.	13. Jan. 1850.	39
Professor Edm. Hansen Grut	3200.	4400.	Udnævnt som Professor fra 1. April 1888, jfr. Budget f. 1888—89.	1. April 1888.	15 Jan. 1831.	58
Lektor Bohr	2400.	4400.	23. Febr. 1886.	23. Febr. 1886.	14 Febr. 1855.	34
Et ledigt Professorat i det filoso- fiske Fakultet (nu Æsthetik)...	3200.	4400.				
	223950.	284800.				
Forøgelse...	60850	Kr.				
Hertil 8 nye Professorater à 4400 Kr., nemlig: Kr.						
1 i det theologiske Fakultet	4400.					
1 - - rets- og statsv. do..	4400.					
1 - - lægev. do.....	4400.					
3 - - flos. do.....	13200.					
2 - - math-nat. do.....	8800.					
	35200	—				
Samlet Forøgelse....	96050	Kr.				

Bilag. II.

Fortegnelse

over Lønninger under Universitetets Udgiftspost 1 b., bortset fra Lønninger
under Universitetskvæsturen.

Navn.	Efter Lov 25. Marts 1871.	Efter Udval- gets Forslag.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	
1. Universitetsbibliothekar Birket Smith	4000.	4600.	
2. Underbibliothekar Hannover ..	3200.	3800.	
3. — Fridericia (Begyndelseslønning)	.....	3000.	Foreslaaes overført hertil fra Univer- sitets Udgiftspost 1 c. med Begynd- seslønning 3000 Kr., stigende hvvd 5te Aar med 400 Kr. til 4200 Kr.
4. Gartner ved botanisk Have Fri- derichsen	3600.	4200.	Fribolig.
5. Inspektør ved botanisk Haves Museum Kjærskou	.....	3000.	Forslaaes overført hertil fra Universi- tetets Udgiftspost 1 c. med Begynd- seslønning 2000 Kr., stigende m 400 Kr. hvert 5te Aar til 3600 Kr.
6. Inspektør ved zoologisk Museum Meinert	2400.	3000.	Foreslaaes med Begyndelseslønning 3000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. til 5000 Kr.
7. Inspektør ved do. Levinsen . .	2000.	3000.	
8. Viceinspektør ved do. Winge .. (Begyndelseslønning)	.....	2000.	Foreslaaes overført hertil fra Univer- sitets Udgiftspost 1 c. med Begynd- seslønning 2000 Kr. stigende hvert 5 Aar med 400 Kr. til 3600 Kr.
9. Inspektør ved mineralogisk Mu- seum Steenstrup (Begyndelses- lønning)	.....	2000.	Ligeledes.
10. Inspektør ved det kemiske Labo- ratorium Steenbuch (Begyndel- seslønning)	.....	2000.	Ligeledes.
11. Observator ved astronom. Obser- vatorium (Begyndelseslønning) .	.....	2000.	Ligeledes.
Dyrtidstillæg for Nr. 6 og 7	15200. 292.	32600	
Forøgelse	15492.	32600.	
	17108 Kr.		
Men deraf vil komme til Afgang paa den samlede Lønningssum for Nr. 3, 5, 8, 9, 10 og 11	10044 —		
Virkelig Forøgelse...	7064 Kr.		

Bilag III.

	Nuværende Lønning.	Totalsum.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	
I. Universitetsbibliotheket.			
Bibliothekassistent Fridericia.....	1750	.....	.....
Do. Gjellerup	1150	.....	.....
Do. Larsen	840	.....	.....
En Bibliotheksassistent	.....	.....	.....
Til extraordinær Medhjælp	2000	.....	.....
Bud A. Marcussen	636	.....	Desuden af polyt. Lærestalts samlede Lønningssum 204 Kr.
Fyrbøder Güthler	264	.....	Desuden Lønning som Fyrbøder ved Universitetet 532 Kr.
		6640	
II. Den botaniske Have.			
Inspektør ved Havens Museum Kjærskov	3000	.....	jfr. Rigsd. Tid. f. 1882—83 Till. B. Sp. 1411—12 og 1219—20.
Bibliothekar og Museumsassistent Kolde- rup Rosenvinge.....	1272	.....	.....
Assistent ved Undervisningen i Plante- anatomy og af de lægevidenskabelige Studerende, Cand. mag. V. A. Poulsen.	.....	.....	.....
Til Assistance ved videnskabelige Ar- bejder i Museet	.....	.....	.....
Assistent ved Plantebestemmelserne, Dr. phil. O. G. Petersen	.....	.....	.....
1ste Medhjælper Bremer .	1700	.....	Heraf 220 Kr. fra Havens Konto, og som foreslaaes overført hertil. Af Lønningen er 380 Kr. pers. og Tillæg, jfr. Min. Budget f. 1888 og —89.
2den Do.	1104	.....	Heraf 220 Kr. fra Havens Konto, og som foreslaaes overført hertil.
Lateris...	7076	6640	

Udvalgets Forslag.	Totalsum.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
Kr.	Kr.	Kr.	
.....	.....	.....	Foreslaaes ansat som Underbibliothekar (Udgiftspost 1 b.)
1500	.....	.....	Do
1200	.....	.....	Do
900	.....	.....	Foreslaaet ny Post.
1100	.....	.....	Do
700	.....	.....	Fribolig.
300	.....	.....	Fribolig som Fyrbøder ved Universitetet.
5700	.....	.....	Do
.....	.....	.....	Foreslaaes henført under Universitetets Udgiftspost 1 b.
1600	.....	.....	Do
800	.....	.....	Foreslaaes overført hertil fra Havens Konto.
700	.....	.....	Ligeledes.
.....	.....	.....	Af disse 700 Kr. oppebærer for Tiden cand. pharm. Rützou 400 Kr.
1000	.....	.....	Foreslaaes overført hertil fra Havens Konto.
1700	.....	.....	Lille Fribolig for en Gift.
.....	.....	.....	Foreslaaes benævnet Undergartner. Se foran.
1500	.....	.....	Fribolig for en Ugift.
.....	.....	.....	Ligeledes. Se foran.
7300	5700	.....	.....

	Nuværende Lønning.	Totalsum.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	
Transport...	7076	6640	
3die Medhjælper	888	.....	Heraf 110 Kr. af Havens Konto, som foreslaaes overført hertil.
4de Do.	888	.....	165 Kr. ligeledes.
5te Do.	780	.....	770 Kr. ligeledes.
6te Do.	780	.....	770 Kr. udredes nu af Havens Konto. Af den samlede Løn- ning foreslaaes 384 Kr. henlagt til Havens Konto til Dagløn for Arbejdere.
1ste Fyrbøder Svend Jensen	888	.....	
2den Do. Søren Jensen	888	.....	Heraf 880 Kr. fra Havens Konto, som foreslaaes overført hertil.
Materialsnedker Hansen	888	.....	143 Kr. ligeledes.
Portner og Bud I. M. Jørgensen	888	.....	880 Kr. ligeledes.
		13964	
III. Det zoologiske Museum.			
Assistent, Cand. mag. A. H. Winge ...	1610	.. ..	Lønningen stiger hvert 3die Aar med 200 Kr. til 2000 Kr. for- uden Andel i 10% Tillæg, jfr. Min. Budget f. 1888—89.
Honorar for en konkologisk Medhjælper.	1000	.....	
Medhjælpssum for Museumsraadet	3200	.....	
Videnskabelig Medhjælper, Dr. phil. H. J. Hansen	2000	.. ..	
Konservator Hamburger	924	.....	Lønningen stiger indtil 1400 Kr. foruden Andel i 10% Tillæg, jfr. Min. Budget f. 1888—89.
Do. Hansen	1700	.....	Begyndelseslønning 696 Kr., sti- gende til 1400 Kr. foruden An- del i 10% Tillæg.
Lateris ...	10434	20604	

Udvalgets Forslag.	Totalsum.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
Kr.	Kr.	Kr.	
7300	5700		
1000	.....	Fribolig for en Ugift.	
1000	.....	Ligeledes.	
800	.....	Ligeledes.	
1100	.....	Fribolig.	Se foran.
1000	.....		
1000	.....		
900	.....	Fribolig.	
	14100		
1000	.....		
4400	.....		
2000	.....		Foreslaaes henført under Universitetets Udgiftspost 1 b.
1600	.....		
1700	.....	Fribolig i Museets Kjælderetage med dertil knyttede særlige Forpligtelser. Tænkes ved Ledighed overdraget Fyrbøderen.	Ved Ledighed 1600 Kr.
10700	19800		

	Nuværende Lønning.	Totalsum.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	
Transport...	10434	20604	
Konservator Løvendal	468	.....	Desuden 400 Kr. pers. Tillæg, 2 som hidtil er udredet af Mu- seets Konto.
Fyrbøder P. Olsen	696	.....	Desuden 240 Kr. af Museets Kontoo for Extraarbejde.
Portner J. C. Larsen	804	.....	.....
		12402	.....
IV. Det mineralogisk- geognostiske Museum.			
Assistent Steenstrup	1104	.....	.....
Do. Ussing	696	.....	.....
Medhjælpssum for Bestyreren	.....	.....	.....
Bud L. Andersen	204	.....	Desuden Lønning som Bud i Kvæsturen 1200 Kr.
		2004	.....
V. Det kemiske Laboratorium.			
1ste Assistent Steenbuch	1512	.....	jfr. Rigsd. Tid. for 1880—81 18 Till. B. Sp. 389—92.
2den Do. Krenchel	1368	.....	ibidem.
3die Do.	.....	.....	.....
4de Do.	.....	.....	.....
Portner og Karl N. Petersen	804	.....	.....
En Betjent	.....	.....	.....
		3684	.....
Lateris	.....	38694	.....

Udvalgets Forslag.	Totalsum.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
Kr.	Kr.		
10700	19800		
468	.....	.....	Fremdeles 400 Kr. personligt Tillæg af Museets Konto.
700	.....	.....	Fremdeles et Tillæg for Extraarbejde af Museets Konto.
900	.....	Fribolig.	
	12768		
1600			
200			
	1800		
			Foreslaaes henført under Universitetets Udgiftspost 1 b.
1500			
1000	.....	.....	Foreslaaes henført under Universitetets Udgiftspost 1 b.
1000	.....	.....	Foreslaaet ny Post. Fra Laboratoriets Konto foreslaaes overført 840 Kr.
1000	.....	.....	Foreslaaet ny Post. Ligeledes 840 Kr.
900	.....	Fribolig og Brændsel.	
	5400		
	39768		

	Nuværende Lønning.	Totalsum.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	Kr.
Transport.....	1068	38694	10700
VI. Det astronomiske Observa- torium.			
Observator.....	1068		10700
En Assistent.....			
Til Assistance ved Observationer og Beregninger.....			300
For Forretninger ved Tidssignalet (Observator).....	444		
For Forretninger ved Tidssignalet (Hassel og Teudt) ..	150		
For Tilsyn med Instrumentsamlingen...	400		
Bud Hansen	500		
		2562	
VII. Instituter under det læge- videnskabelige Fakultet.			
a. Det fysiologiske Laboratorium.			
Assistent Mørk Hansen	696		
En Assistent.....			
Medhjælper Kjær	1020		
En Laboratoriekarl.....			
b. Det normal-anatomiske Museum.			
Prosektor Hamburger.....	1104		
Do. Slomann	1104		
			2400
Lateris....	3924	41256	39768

Udvalgets Forslag.	Totalsum.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
Kr.	Kr.		
.....	39768		
1000	.....	Fribolig. Til Brændsel og Belysning 80 Kr.	Foreslaaes henført under Universitetets Udgiftspost 1 b. Foreslaaet ny Post.
200	.....	.....	Foreslaaes overført hertil fra Observatoriets Konto.
450	.....	.....	.....
150	.....	.....	.....
400	.....	.....	.....
600	.....	Fribolig. Til Brændsel og Belysning 80 Kr.	.....
2800	.....	.....	.....
1200	.....	Fribolig for en Ugift.	.....
1200	.....	.....	Foreslaaet ny Post
1100	.....	.....	.....
800	.....	.....	Foreslaaet ny Post
1200	.....	.....	.....
1200	.....	.....	.....
6700	42568	.....	.....

	Nuværende Lønning.	Totalsum.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	
Transport...	3924	41256	
c. Det pathologiske Museum.			
Prosektor Dahl	696	.....	.....
Assistent i Klinik ved Fødselsstiftelsen.	600	.....	.....
Kemisk-klinisk Assistent	"	.....	.....
Prosektor hos Læreren i operativ Ki- rurgi	600	.....	.....
Anatomitjener Tikjøb	696	.....	.....
Konst. Bud ved det lægevidenskabelige Fakultet Tikjøb (samme) ..	132	.....	.....
Pedel ved det kirurgiske Akademi Iversen	1000*)	.....	*) Herunder 100 Kr. pers. Tillæg.
Portner ved det kirurgiske Akademi...	900	.....	Optaget paa Ministeriets Budget for 1888—89.
		8548	
VIII. Konsistorium m. m.			
Fuldmægtig Clausen	804	.....	.....
Bud Widrichsen	700*)	.....	*) Heraf 100 Kr. istedenfor Fri- bolig med Forpligtelse til at bo nær ved Universitetet
Universitetspedel Mule	1008	.....	Desuden akademiske Sportler.
Do. Sahlertz	1008	.....	Ligeledes.
Til Budhjælp for Pedellerne	600	.....	.....
Lateris ...	4120	49804	.....

Udvalgets Forslag.	Totalsum.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
Kr.	Kr.	Kr.	
6700	42568		
1200			
600	.....	Fribolig paa Fødselsstiftelsen for en Ugift samt Brændsel.	
600	.....	Bolig, Brændsel og Lys af Hospitalet.	Foreslaaet ny Post.
600			
1100	.....	.....	Foreningen af disse Poster er bestemt at skulle ophøre.
200	.....	.....	
1200	.....	Fribolig.	
900	.....	Fribolig	
	13100		
1600			
800			
1200	.....	Fribolig.	
1200			
600			
5400	55668		

	Nuværende Lønning.	Totalsum.	Anmærkninger.
	Kr.	Kr.	
Transport...	4120	49804	
Universitetsportner Jensen.	900	.....	.....
Universitetsfyrbøder Gühler	532	.....	Desuden som Fyrbøder ved Univ. v Bibl. 264 Kr.
		5552	
XI. Den Arna Magnæanske Stiftelse		600	.....
		55956	
Fra andre Konti haves		4716	
nemlig:			
Botanisk Have: 1000			
Kr. + 800 Kr. + 700			
Kr. .... = 2500 Kr.			
Kemisk Laboratorium			
840 Kr. + 840 Kr. +			
720 Kr. .... = 2400 —			
Astronomisk Observa-			
torium	200 —		
	5100 Kr,		
hvorimod der foreslaaes			
afgivet til botanisk			
Haves Konto	384 --		
	4716 Kr.		
Ialt til Disposition		60672	

Forøgelse. 92

Da der imidlertid til andre Konti foreslaaes overført Lønninger til et samlet Beløb af. 12

er den virkelige Forøgelse. 92

Udvalgets Forslag	Totalsum.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
Kr. 5400 1000 600	Kr. 55668	Fribolig. Til Brænde 50 Kr. af Universitetets Udgiftspost 9 b 2.	
.....	7000 600		
	63268		
9996 Kr.			
1444 -			
0440 Kr.			

Bilag IV.

Fortegnelse

over Honorarer af Universitetets og Kommunitetets samlede Honorarsum
(L. 25. Marts 1871 § 9).

Navn.	Nuværende Honorar.	Af hvilken Kasse.	Efter Udvalgets Forslag.	Anmærkninger.
	Kr.		Kr.	
Inspector qvæsturæ, Prof. Goos ...	400.	} Universitetet $1\frac{1}{2}$ } Kommunitetet $1\frac{1}{2}$	400.	
— — — Scharling	400.		400.	
Referendarius consistorii, Professor Matzen.....	600.	Universitetet.	600.	
Universitetets Arkivar ..	400.	—	400.	Foreslaaes overført herfra fra Universitetets I giftspost 5 a.
Lærer ved Pastorseminariet, Stiftsprovst Rothe	800.	—	800.	
For Forelæsninger over Kirkeret .	400.	—	800.	
Lærer ved Pastorseminariet, Konfessionarius Paulli	1200.	—	1200.	
Lærer ved Pastorseminariet, Kantor Sanne	200.	—	200.	
Medlem af Stipendiebestyrelsen, Prof. Goos	200.	Kommunitetet.	300.	} Foreslaaes overførte herfra fra Kommunitetets U giftspost 4 b. } Fribolig og 10 Farsø Brænde. Beløbet foreslaaes overført herfra fra Kommunitetets U giftspost 4 b.
Medlem af do., Prof. H. Scharling	200.		300.	
Medlem af do., Prof. Reisz	200.		300.	
Regensprovst, Prof. Ussing	600.		1000.	
Lægen ved Regensen og Kollegierne, Prof. Warneke.....	600.	—	600.	
	6200.		7300.	
Nemlig:	Forøgelse 1100 Kr.			at afholde af Universitetet med..... 4400 I af Kommunitetet med 2900 - 7300 I
Efter Lov 25de Marts 1871 § 9	4600 Kr.			
Foreslaaes overført fra Universitetets Udgiftspost 5 a.....	400			
fra Kommunitetets Udgiftspost 4 b.....	1200 —			
	6200 Kr.			

Bilag V.

Fortegnelse
over Lønninger, der udredes af Kommunitetets Udgiftspost 4 b.

	Nuværende Lønning.	Anmærkning.	Udvalgets Forslag.	Emolumenter som hidtil.	Anmærkninger til Udvalgets Forslag.
	Kr.		Kr.		
1. Stipendie- bestyrelsen.					
Professor Goos.....	200	.....	.....	.....	Foreslaaes over- førte til Kommu- nitetets Hono- rarium.
— Reisz.....	200	.....	.....	.....	
— H. Scharling....	200	.....	.....	.....	
2 Skriveri.....	100	.....	100	.....	
Nielsen.....	156	.....	200	.....	
2. Regensen.					
Rektorsprovt, Prof. Ussing.	600	.....	.....	Fribolig og 10 Favne Brænde.	Foreslaaes over- ført til Kommu- nitetets Honorar- sum.
Rektorsinspektør Jonsson.....	800	.....	800	Fribolig, 2 Favne Brænde og 40 Kr. i Brændselsgodt- gjørelse.	
Rektorsportner L. Andersen.	710	.....	800	Fribolig og 2 Fv. Brænde.	
Summe for en Karls Kost ..	250	.....	250		
Rektorskarlen	240	.....	240		
Rektørgenskoner à 480 Kr....	2400	.....	2400		
Rektørevagten.....	624*)	*) Heraf 96 Kr. pers. Tillæg.	624†)		†) Ved Ledighed 600 Kr.
	6480		5414		
Af disse..	6480				
Foreslaaes overførte til anden konto	1200				
Til Rest...	5280				
Forøgelse...		134 Kr.			

Rekapitulation.

Bilag I.	Forøgelse paa Universitetets Udgiftspost 1 a.	96 050 Kr.
— II.	— — — — — 1 b.	7 064 —
— III.	— — — — — 1 c.	12 640 —
— IV.	— Universitetets og Kommunitetets samlede Honorar- sum.....	1 100 —
— V.	— Kommunitetets Udgiftspost 4 b..	134 —
		<hr/> 116 988 Kr.

Da Universitetets Kvæstor ikke havde været Medlem af det af Konsistorium nedsatte Udvalg, begjærede Ministeriet under 29. Juni 1888 Kvæstors Udtalelser over Forslaget. I den af Kvæstor under 24. November s. A. afgivne Erklæring bemærkede han, at da det indsendte Forslag hvilede paa det Lønningsforslag, der senest den 3. Oktober 1883 var blevet fremsat i Rigsdagen, dog saaledes at dette sidste Forslag ifølge Konsistoriums Udtalelser var undergivet en Revision efter de siden da indtraadte Forandringer ved Universitetet, havde det ogsaa fra Kvæsturens Side maatte anses for rettest at lade Lønningslovforslaget af 1883 henstaa som det afsluttede Resultat af forudgaaende udførlige Forhandlinger, altsaa uden fornyet Overvejelse af, hvad der i sin Tid under disse var fremkommet. Det, som der derimod fra Kvæsturens Side kunde være at bemærke i Henseende til de af Konsistorium foretagne Forandringer i det nævnte Forslag af 1883, henførtes i det Efterfølgende til de enkelte Paragrafer i det nu af Konsistorium indsendte Forslag.

Til § 1.

I Lønningslovforslaget af 1883 var der optaget 50 normerede Professorater, medens der nu foresloges 57, saaledes at der var tilkommet 1 Professorat i det theologiske Fakultet, 1 i det rets- og statsvidenskabelige, 2 i det lægevidenskabelige Fakultet, nemlig i Ofthalmologi og i almindelig Pathologi, 1 i det filosofiske Fakultet, nemlig i saadanne filosofiske, historiske og sproglige Fag, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser, og endelig 2 i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, nemlig i Plantefysiologi og i Geografi. Af de herefter i Sammenligning med Forslaget af 1883 tilkomne 7 normerede Professorater vare imidlertid Professoraterne i Ofthalmologi og Plantefysiologi allerede blevne normerede ved Budgetterne, henholdsvis for 1888—89 og 1887—88, saaledes at de allerede i Forslaget af 1883 optagne nye Professorater nu ikkun foresloges forøgede med 5 i Virkeligheden nye Professorater. En Sammenligning mellem Konsistoriums nu forelagte Forslag og Finanslovforslaget for 1889—90, saaledes som dette var opgjort paa Grundlag af de nu bestaaende 47 normerede Professorater — bortset fra, at 2 af disse, nemlig Professoraterne i Æsthetik og i sammenlignende Sprogvidenskab, i Konsistoriums Forslag vare gaaede over til at være Professorater i det filosofiske Fakultet efter frit Valg — viste, at der i Konsistoriums Forslag var optaget 10 nye Professorater, nemlig 1 i det theologiske Fakultet, 1 i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, 2 i det lægevidenskabelige Fakultet, 4 i det filosofiske Fakultet, nemlig 1 i klassisk Filologi, 1 i nordisk Filologi, 1 i germansk Filologi og 1 efter frit Valg, samt endelig 2 i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, nemlig 1 i Geografi og 1 efter frit Valg. Af disse 10 nye Professorater vilde imidlertid kun 3 kunne siges at være nye Lærerpladser, nemlig 1 Professorat i det theologiske, 1 i det rets- og statsvidenskabelige og 1 — det til frit Valg overladte — i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, medens 7 foreslaaede Professorater maatte være bestemte til, i alt Fald med Tiden, at optage i sig ligesaa mange allerede bestaaende Lærerpladser, nemlig et Lektorat i det lægevidenskabelige Fakultet, 3 Pladser med Honorar for ekstraordinære Docenter i medicinsk Bakteriologi, klassisk Filologi og nordisk Filologi, en normeret Docentplads i engelsk Sprog og Literatur, en af de to ekstraordinære Profes-

sorpladser i slaviske Sprog og Kunsthistorie samt endelig den extraordinære Professorplads i Geografi. Ogsaa det 3die af de bestaaende 3 extraordinære Professorater vilde ifølge Konsistoriums Forslag muligvis kunne gaa over til at være normeret, dersom det nemlig fandtes rigtigt at indsætte det i det Professorat efter frit Valg, som tænktes at opstaa istedenfor det hidtilværende Professorat i Æsthetik, og som derfor ikke var medtaget i den foranførte Opgjørelse af de tilkomne nye Professorater. Det var formentlig under Hensyn hertil, at der i de indledende Motiver til Konsistoriums nuværende Forslag kun var regnet med 46 bestaaende normerede Professorater, medens dog det rette Antal af disse var 47, herunder indbefattet det for Tiden ubesatte Professorat i Æsthetik.

Til § 2.

Medens Forslaget af 1883 fordelte de for det rets- og statsvidenskabelige Fakultet opførte 8 Professorater som 5 i Lovkyndighed, 2 i Statsøkonomi og Statistik og 1, som kunde besættes enten med en Professor i Lovkyndighed eller med en Professor i Statsøkonomi og Statistik, vare de for dette Fakultet nu foreslaaede 9 Professorater fordelte som 6 i Lovkyndighed og 3 i Statsøkonomi samt Statistik.

Professoratet i Æsthetik var nu som i 1883 tænkt at gaa over til at være et Professorat efter frit Valg i det filosofiske Fakultet, og der var nu, ligesom i 1883, for dette Fakultet opført et Antal af 15 Professorater i bestemte Fag, men dog med den Forskjel, at Konsistorium nu herunder havde 2 Professorater i germansk Filologi, altsaa et mere end i Forslaget af 1883, og derimod ikke havde noget Professorat i sammenlignende Sprogvidenskab som bestemt Fag. Dette maatte atter have til Følge, at medens det ene af de i Forslaget af 1883 opførte 2 Professorater efter frit Valg i dette Fakultet dengang tænktes for Tiden besat med en Lærer i germansk Filologi, jfr. Bemærkningerne til §§ 3 og 4 i Ministeriets Lønningsforslag af 10. November 1880, var det nu Professoratet i sammenlignende Sprogvidenskab, der maatte tænkes for Tiden at ville optage et af de foreslaaede 3 Professorater efter frit Valg i dette Fakultet. Naar paa denne Maade et af disse 3 Professorater var det bestaaende Professorat i Æsthetik i forandret Form, medens et andet var det ligeledes bestaaende Professorat i sammenlignende Sprogvidenskab, kun i forandret Form, søgtes der i Virkeligheden gennem Optagelsen i dette Fakultet af 3 Professorater efter frit Valg kun opnaaet Normeringen af et nyt Professorat. Hvad Redaktionen angik, saaes det, at Forslaget af 1883 udtrykkelig nævnte almindelig Literaturhistorie og Æsthetik som Fag, der maatte kunne blive repræsenterede udenfor de specielt normerede Pladser, medens en saadan Henvisning ikke var optagen i det foreliggende Forslag.

Med Hensyn til de under det lægevidenskabelige Fakultet foreslaaede ordinære Docenter, udviste Motiverne til § 2 i Konsistoriums Forslag, at det kun var ved urigtig Redaktion, naar der i Texten til § 2 var udeladt en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Sindssygdomme og Sygdomme i Hjernen og Nervesystemet, og naar der i Forbindelse dermed i § 7 ikke var paaregnet det ved Budgettet for 1888—89 for en saadan Docent tilkomne Honorar.

Det i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet foreslaaede Professorat efter frit Valg var i Forslaget af 1883 ligesom i Konsistoriums oprindelige Forslag af 16. Februar 1880 kun knyttet til saadanne Forgreninger af de naturhistoriske

Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser, medens derimod Konsistoriums nu foreliggende Forslag i denne Henseende nævnede Forgreninger af de under Fakultetet henhørende Videnskaber overhovedet. Under Henvisning til de herom i Motiverne til § 2 i dette Forslag indeholdte Bemærkninger skulde Opmærksomheden henledes paa, at der i det af Ministeriet den 13. Februar 1888 fremsatte Forslag til Lov om Lærerpersonalet ved den polytekniske Læreanstalt var opført et Professorat i Matematik istedenfor en hidtilværende fast Lærerplads i dette Fag, fremdeles et Professorat i deskriptiv Geometri, istedetfor en hidtilværende Lærerplads i dette Fag med Honorar, og et Professorat i Fysik, ligeledes istedenfor en hidtilværende Lærerplads med Honorar, endvidere som helt nye Lærerpladser et Lektorat i Kemi og et Lektorat i Mineralogi, Geognosi og Jordbundslære. Ad denne Vej, altsaa gennem Normeringen af faste Lærere ved Læreanstalten med Forpligtelse til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger ved Universitetet, var der da allerede gjort et betydeligt Skridt til i det Hele at afhjælpe Trangen til forøgede Lærerpladser under Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet; endog blot for de naturhistoriske Videnskaber, tagne for sig, vilde det have Betydning, om der ved Læreanstalten oprettedes et Lektorat i Mineralogi, Geognosi og Jordbundslære. Af de under dette Fakultet henhørende Videnskaber overhovedet syntes det derfor at maatte blive, ikke engang de naturhistoriske Videnskaber i det Hele, men særlig Zoologi og Botanik, paa hvilke en Bestemmelse om et Professorat efter frit Valg under de nu foreliggende Forhold maatte kunne finde Anvendelse. I saa Henseende vilde der vistnok for Zoologiens Vedkommende ikke kunne bortses fra, at Inspektorerne ved det zoologiske Museum vare forpligtede til at holde de til deres Fag hørende Forelæsninger, saaledes som det iøvrigt var blevet fremhævet allerede under Universitetets Forhandlinger forud for dets Forslag af 16. Februar 1880 til Lov om Universitetets Lærerkrafter, jfr. Univ. Aarb. for 1881—82 S. 120. At der dog maatte kunne blive Spørgsmaal om at indrette et Professorat i Zoologi foruden det hidtilværende, syntes allerede i den bestaaende Tilstand at være antydnet, forsaavidt der ifølge kgl. Resolution af 9. Oktober 1885 under Udgiftsposten til videnskabelige Formaals Fremme udrededes et aarligt Honorar af 600 Kr. til en Medhjælper til Professoren i Zoologi ved Undervisningen i dette Fag. Hvad dernæst Botaniken angik, var der vel ved Budgettet for 1887—88 blevet normeret et Professorat i Plantefysiologi foruden Professoratet i Botanik; men de Betragtninger, der i Univ. Aarb. f. 1881—82, navnlig Side 97—99, 100—101 og 119—20, vare anførte til Gunst for at indsatte 2 Professorater i Botanik, endog bortset fra Undervisningen i Plantefysiologi, syntes at finde en Støtte i de bestaaende Forhold, idet Professoren i Botanik under den samlede Lønningssum havde en med 800 Kr. om Aaret lønnet Assistent ved Undervisningen i Planteanatomi og af de lægevidenskabelige Studerende, hvortil kom, at der under Udgiftsposten til videnskabelige Formaals Fremme blev udredet et aarligt Honorar af 2000 Kr. til en særegen Docent for at holde botaniske Forelæsninger og Øvelser for de farmaceutiske Studerende. Det syntes saaledes alene at være Zoologi og Botanik, hvortil der vilde kunne gives Henvisning overfor et eventuelt Spørgsmaal om, i hvilke bestemte Forgreninger af de under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet henhørende Videnskaber et nyt

Professorat efter frit Valg maatte kunne blive at indsætte, ogsaa efter en eventuel Gjennemførelse af det fremsatte Forslag til Lov om Lærerpersonalet ved den polytekniske Læreanstalt. Tillige vilde Forslaget om et nyt Professorat efter frit Valg i det heromtalte Fakultet ikke egentlig kunne have sin Styrke i saadanne Forhold som dem, der her for Zoologiens og Botanikens Vedkommende vare berørte, og i deres fulde Gyldighed maatte føre til Oprettelsen af nye Professorater i disse bestemte Fag, men derimod, som i Konsistoriums Motiver udtalt, i den Mulighed overhovedet, at der i den omfattende og betydningsfulde Række af Lærefag under dette Fakultet kunde forekomme et Savn, medens udenfor Universitetet den fornødne Kraft til at afhjælpe dette var til Raadighed.

I Anledning af det fornævnte Forslag til Lov om Lærerpersonalet ved den polytekniske Læreanstalt skulde Kvæstor komme tilbage til et Spørgsmaal, hvorom han i en ved Konsistoriums Skrivelse af 23. Juni 1886 til Ministeriet indsendt Erklæring af 6. s. M. havde udtalt sig, nemlig om Ansættelsen ved Universitetet af den Lærer i Fysik, der for Tiden var ansat ved Læreanstalten. Naar han i denne Erklæring havde fundet det utilraadeligt at søge Vederlaget til en Docent i Fysik overført fra Læreanstaltens til Universitetets Budget, var det under Henvisning til de gjældende Regler for Dækningen af Underskudet for disse to Fonds og til den bestaaende Fordeling mellem Universitetets og Læreanstaltens Kasser af Vederlag til saadanne Lærere, hvis Virksomhed faldt ind saavel under Universitetets som under Læreanstaltens Omraade, en Fordeling, som formentlig burde opretholdes, saalænge indtil der maatte kunne anføres reelle Grunde til at fravige den. Den hidtil bestaaende Fordeling af Lønninger for saadanne Lærere mellem Universitetets og Læreanstaltens Kasser vilde imidlertid blive forandret ved det under 13. Februar 1888 fremsatte Forslag til Lov om Lærerpersonalet ved Læreanstalten, endog ganske bortset fra den heri foreslaaede Omdannelse af en Lærerplads med Honorar i Fysik til et Professorat i dette Fag, idet der nemlig ved Læreanstalten var foreslaaet oprettet Lektorater i Kemi og Mineralogi. Hertil kom, at Kvæstors tidligere Udtalelse imod at overføre til Universitetet det hidtil Læreanstalten paahvilende Vederlag til en Lærer i Fysik udtrykkelig var knyttet til, at denne Lærer var stillet som Docent. Naar denne Lærer derimod af Ministeriet var foreslaaet til at være Professor, maatte der formentlig indtræde en forandret Opfattelse af det foranførte Spørgsmaal. I saa Henseende skulde først bemærkes, at de paatænkte Lektorater i Kemi og Mineralogi, om de end vare Lærerpladser i de under Universitetet henhørende Grundfag, dog som Lærerpladser af mindre Betydning og Omfang end Professorater vilde have deres rette Sted ved Læreanstalten og ikke ved Universitetet, hvis normerede Lærerpladser alle vare tænkte indrettede til Professorater. Derimod maatte det paatænkte Professorat i Fysik være tænkt i Betydning og Omfang at svare til det allerede bestaaende Professorat i samme Fag, idet den indbyrdes Fordeling mellem de to Professorer af Forretningerne ved Universitetet og Læreanstalten aldeles ikke vilde staa i Forbindelse med deres Ansættelsesmaade — jfr. Ministeriets nugældende Resolution af 2. Juli 1886 angaaende Fordelingen af Forretningerne mellem Universitetsprofessoren og Læreanstaltens Docent saaledes, at det er Professoren, der holder de planmæssige Forelæsninger ved Læreanstalten, og at det er Docenten, der læser for de lægevidenskabelige Studerende. Efter de for Universitetet og Læreanstalten foreliggende Lønningsforslag vilde imidlertid Begyndelseslønnen

for Universitetsprofessoren blive 4400 Kr., for Lærestaltens Professor derimod 3200 Kr., og om end det nu end maatte indrømmes, at der ogsaa for de eventuelle 3 Professorer i Mathematik, nemlig de to ved Universitetet og en ved Lærestalten, vilde opstaa en lignende Forskel i Lønningen — en Forskel, som dog kun svarede til den allerede hidtil bestaaende Lønningsforskel for Universitetets Professorer i Mathematik og Lærestaltens faste Lærer i dette Fag, saa var der dog en Omstændighed, som vilde gjøre det mere betænkeligt at fordele de to Professorater i Fysik paa Universitetet og Lærestalten og dermed indføre en Forskel i Lønningsmaaden og Forretningsgangen for de paagjældende Professorer. Herved tænkte paa Bestyrelsen og Benyttelsen af den for Universitetet og Lærestalten fælles fysiske Samling, idet det i denne Henseende vilde have særlig Betydning, at selve Ordningen af Lærerkrafterne i det Hele indrettedes paa at fremme det kollegiale Forhold mellem de to Lærere. Fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet havde der vistnok en Udtalelse imod at ansætte to Professorer i Fysik ved Universitetet, nemlig i Skrivelse af 25. August 1879, jfr. Univ. Aarb. for 1881—82 S. 118, idet Fakultetet heri endog havde erklæret en saadan Ordning for ikke at være mulig, saalænge Universitetet og Lærestalten tilsammen kun havde en Samling af fysiske Apparater, tilmed anbragt i et temmelig indskrænket Lokale. Derimod udtalte Fakultetet sig dengang for Ansættelsen ved Universitetet af en Lektor i Fysik, ligesom det senere i Skrivelse af 30. April 1886, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 26—27, havde andraget paa Universitetets Ansættelse for den ekstraordinære Docent i Fysik ved Lærestalten. Fra Fakultetets Side havde der saaledes ikke været nogen Tvivl om det Ønskelige i, at begge Lærerne i Fysik fik Ansættelse ved Universitetet, ligesom ogsaa Lærestaltens Bestyrelse i Skrivelse af 6. Oktober 1879, jfr. Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 295, stærkt fremhævede den samme Opfattelse. Det var mod Ligestilling af disse to Lærere i Fysik, at det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet i forannævnte Skrivelse af 25. August 1879 saa bestemt udtalte sig; men i denne Henseende forelaa nu i Ministeriets Fremsættelse under 13. Februar 1888 af Lovforslaget om Lærerpersonalet ved Anstalten en Afgjørelse for, at begge Lærerne i Fysik burde være Professorer, og af foranførte Grunde burde de i saa Fald helst begge være Professorer ved Universitetet.

Til § 3.

Forsaavidt Forpligtelsen for Universitetslærere til at holde de Forelæsninger i den polytekniske Lærestalt, som henhøre under deres Fag, var indskrænket til at gjælde de Universitetslærere, som vare ansatte inden 1. April 1858, maatte denne Tidsbestemmelse ansees for uforuden, da ingen af de nuværende 4 Universitetslærere med Ansættelse før det nævnte Tidspunkt, nemlig Professorerne Ussing, Mehren og Saxtorph samt normeret Docent, Professor Stephens, havde noget Fag under Lærestaltens Omraade

Til § 5.

I Forslaget af 1883 for Universitetet, Kommunitet og den polytekniske Lærestalt var den tilsvarende Bestemmelse optaget under Bestemmelserne for Lærestalten, nemlig i § 15. I Skrivelse til Ministeriet af 22. Oktober 1888

angaaende Lønningsforholdene ved Lærestalten, havde Kvæstor allerede havt Lejlighed til at berøre, at den her ommeldte § 5 i Konsistoriums Forslag vistnok ogsaa nu vilde have havt sin bedste Plads i Lønningsforslaget for Lærestalten.

Til § 6, 1ste Stykke.

I Konsistoriums oprindelige Forslag af 6. Oktober 1879 var Lønningen for samtlige Professorer ved Universitetet foreslaaet til 4400 Kr. med Stigning efter hvert 5. Aars Tjenestetid, nemlig de første 3 Gange et Tillæg af 600 Kr. og de derefter følgende 2 Gange et Tillæg af 400 Kr., saaledes at Lønningen ikke kunde overstige 7000 Kr. Derimod havde det af Ministeriet i Rigsdags-samlingen 1880—81 forelagte Forslag og ligeledes de efterfølgende, senest det under 3. Oktober 1883 fremsatte, indeholdt Forslag om Lønning af samtlige Professorer ved Universitetet med 4400 Kr. med et Tillæg af 600 Kr. for hver 5. Aars Tjenestetid, dog at Lønningen ikke kunde overstige 6800 Kr., altsaa samme Begyndelseslønning som af Konsistorium i sin Tid opført, men med 4 Stigninger paa 600 Kr., saaledes at Slutningslønnen var bleven 200 Kr. lavere end af Konsistorium foreslaaet. Dette Forslag var nu optaget af Konsistorium. I den foreliggende Motivering S. 625 havde der indsneget sig en mindre heldig Redaktion, forsaavidt Lønningen, 6000 Kr., for en Professor ordinarius ved de svenske Universiteter var betegnet som Begyndelseslønning, idet det netop hørte med til den gennemgribende Forskjel mellem disse Universiteters Lønningsforhold og de her gjældende, at der ved de svenske Universiteter ikke gaves Alderstillæg, jfr. den udførlige Fremstilling i Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 24.

Da der i Budgettet for 1888—89 var indkommet en Bestemmelse om, at de fast ansatte ekstraordinære Docenter, i Kunsthistorie Dr. Jul. Lange, i slaviske Sprog Dr. Verner og i Geografi Dr. Löffler, for Fremtiden benævnes Professores extraordinarii, vilde det formentlig være rettest i den foreliggende § 6, 1ste Stykke, istedenfor »Samtlige Professorer« at indsætte »Samtlige normerede Professorer«.

Til § 6, 2det Stykke.

Med Hensyn til Beregningen af Tjenestetiden var der i Forslaget af 1883 i Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling og i Tilslutning til Lønningsloven af 25. Marts 1871 § 3 optaget følgende to Bestemmelser:

»For de nu ansatte Lektorer og normerede Docenter, som paa den Tid, da denne Lov træder i Kraft, ikke have været i deres Stilling over 5 Aar, regnes Tjenestetiden i Henseende til de ovenfor fastsatte Stigninger fra den Dag, Loven træder i Kraft; for dem, der have været i deres Stilling længere end 5 Aar, fra 5 Aars Dagen efter deres Ansættelse i denne.

For de nuværende Professorer, der ere rykkede op fra Lektorstilling, regnes Tjenestetiden i ovennævnte Henseende fra deres Udnævnelse til Professorer, hvis de have tjent som Lektorer i kortere Tid end 5 Aar, og fra 5 Aars Dagen efter deres Ansættelse som Lektorer, hvis de have været i denne Stilling i 5 Aar eller længere Tid«.

I Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 32—33 fandtes disse Bestemmelser motiverede ved en Udvikling af, at den ifølge Lov af 25. Marts 1871 § 3 for de

normerede Universitetslærere bestaaende Lønningsforskjel ikke uden videre eller i Almindelighed kunde siges at have været ligesaa unaturlig tidligere, som den var det nu, og at i hvert Fald ingen Lov kunde stille sig til Opgave at tilintetgjøre alle tidligere Virkninger af et Forhold, der nu erkjendtes at være uretfærdigt. Saafremt de foranførte Bestemmelser i Forslaget af 1883 nu maatte have været at gjentage, maatte dog med Hensyn til Redaktionen bemærkes, at der nu ved Universitetet kun var en Lektor, nemlig Dr. Bohr med Ansættelse fra den 23. Februar 1886, saaledes at Tjenestetiden som eventuel Professor uden videre for ham burde indtræde fra den Dag, da den nye Lønningslov traadte i Kraft, og kun en normeret Docent, nemlig Professor Dr. Stephens med Ansættelse fra den 13. April 1851, for hvem allerede Lov af 25. Marts 1871 § 3 indeholdt et særligt Forbehold om at stige op til ældst Professorlønning; endvidere at af de to nuværende Professorer, der havde havt Stilling som normerede Docenter, nemlig Dr. Sundby og Dr. H. Møller, den førstnævnte havde sin Tjenestetid som Professor i Henseende til Lønningstillæg særlig bestemt ved Budgettet for 1887—88, medens den sidstnævnte var normeret Docent i kortere Tid end 5 Aar, saaledes at han efter de i Forslaget af 1883 gennemførte Principer uden videre vilde falde ind under Hovedregelen, nemlig Beregningen af Tjenestetid fra Udnævnelsen til Professor. De foranførte Bestemmelser vilde formentlig herefter nu være at gjengive paa følgende Maade:

»For de nuværende Professorer, der ere rykkede op fra Lektorstilling, regnes Tjenestetiden i Henseende til de ovenfor fastsatte Stigninger fra deres Udnævnelse til Professorer, hvis de have tjent som Lektorer i kortere Tid end 5 Aar, og fra 5 Aars Dagen efter deres Ansættelse som Lektorer, hvis de have været i denne Stilling i 5 Aar eller længere Tid. Der forbeholdes hidtilværende normeret Docent, Professor Stephens Retten til at stige op til ældst Professorlønning, saaledes at hans Tjenestetid med Professorlønning regnes fra 5 Aars Dagen efter hans Ansættelse som normeret Docent«.

De her fremsatte Principer for Tjenestetidens Beregning i Henseende til Lønningstillæg vare imidlertid i Konsistoriums foreliggende Forslag blevne forladte, saaledes at der var indsat følgende Bestemmelse:

»Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Ansættelse regnes, hvor ikke Andet særligt er bestemt, fra Vedkommendes første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet.«

Anledningen til at optage denne Bestemmelse var, som bekjendt, givet derved, at der i Finanslovforslaget for 1888—89 som Anmærkning i Texten til Universitetets Udgiftspost 1 a var indsat:

»Samtlige ordinære Universitetslærere lønnes, fra 1 April 1888 at regne, som Professorer med Anciennitet fra den første Ansættelse som fast Universitetslærer eller fast Lærer ved den polytekniske Lærestanstalt. De Lektorer og normerede Docenter, der som Følge heraf blive at lønne med Professorlønning, kunne ansættes som Professorer.«

Denne Anmærkning i Texten var udgaaet ved Finanslovens 2den Behandling i Folketinget, jfr. Finansudvalgets Betænkning i Rigsdagstidende for 1887—88 Tillæg B. Sp. 229—30, hvori dets Forslag i saa Henseende var støttet paa, »at Spørgsmaalet bør afgjøres gennem Behandlingen af Lønningsloven«. Da Spørgsmaalet saaledes ingenlunde kunde siges at være blevet afvist fra Folke-

tingets Side, var det forklarligt, at det nu fra Universitetets Side ønskedes undergivet den Forhandling, hvortil Folketingets Finansudvalg selv havde givet Henvisning. Det vilde imidlertid være af Betydning netop for en saadan Forhandling, at der var Klarhed paa den store Forskjel, der vilde indtræde, idet Forslaget fra en isoleret Stilling paa Finansloven overførtes til en Lønningslov som Led i en Lønningsforbedring i det Hele. Med Hensyn til den formelle Affattelse af Forslaget bemærkede Kvæstor først Følgende:

De i Regelen om Tjenestetidens Beregning indsatte Ord »hvor ikke Andet særligt er bestemt« kunde synes at være overflødige, idet en Henvisning til den almindelige Lønningslovgivning, navnlig Reglerne i Lov af 26. Marts 1870 § 4, var uforuden, og endvidere en saadan singularær Finanslovbestemmelse som den, at Professor N. N.'s Lønning fra en vis Datum beregnedes, som om han var bleven ansat som Professor fra en vis tidligere Datum, uden videre vilde bestaae, uanset at der udkom en ny Lønningslov. Det var saaledes blevet anset for uforuden i Lønningsloven af 25. Marts 1871 at optage nogen Bestemmelse til Sikring af de 6 Aars Tjenestealder, som ved Finansloven for 1866—67 vare blevne tillagte Professor Johnstrup. Der syntes da ogsaa nu kun at være to bestaaende Lønningsbestemmelser, for hvis Skyld det vilde være hensigtsmæssigt i den nye Bestemmelse om Tjenestetiden at tage et særligt Forbehold. Idet der nemlig i Budgettet for 1888—89 var optaget Bestemmelse om, at Lektor i normal Anatomi Chievitz kunde, fra 1. April 1888 at regne, ansættes som Professor, var der under Hensyn til, at han blev ansat som Lektor den 20. December 1881, i det nævnte Budget blevet tilføjet, at hans Lønning som Professor blev at beregne, som om han var bleven ansat fra 1. Januar 1887 at regne, altsaa efter den nu for det lægevidenskabelige Fakultet gjældende Regel fra Udløbet af 5 Aar efter hans Udnævnelse til Lektor. Denne til den gjældende Lovgivning om Tjenestetiden knyttede særlige Bestemmelse for Professor Chievitz burde selvfølgelig bortfalde i Forbindelse med hin Lovgivning, og forsaavidt Tjenestetiden burde føres tilbage til første faste Ansættelse som Universitetslærer, altsaa ogsaa som extraordinær Docent, vilde fremdeles den for Professor Dr. V. Thomsen ved Budgettet for 1887—88 normerede Beregning af Professorlønning fra den 1. Juni 1876 være at føre tilbage til den 1. April 1875 som Tidspunktet for hans første faste Ansættelse som Universitetslærer. Den nye Bestemmelse om Tjenestetiden skulde herefter foreslaaes affattet saaledes: »Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse regnes, hvor der ikke ved Lov er givet særlig gunstigere Bestemmelse, fra Vedkommendes første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet.« Der var i denne Affattelse henvist til særlig Bestemmelse ved Lov, for at undgaa enhver Formodning om, at der skulde være tænkt paa nogen særlig administrativ Bestemmelse.

Om den saaledes affattede Bestemmelse bemærkede Kvæstor, at den, indføjet i en Lønningslov, vilde kunne have en uheldig Indvirkning paa dennes Behandling i det Hele, medens den tilsvarende Bestemmelse i Finanslovsforslaget for 1888—89, der var optaget som »en midlertidig Nødhjælp, indtil en ny Lønningslov gennemføres«, maatte staa og falde med sig selv. Det vilde da først ses, at der i Bilag I. til Konsistoriums Forslag var som Følge af Tjenestetidens Beregning fra første faste Ansættelse opført en forøget Lønningsanciennitet for ialt 17 Professorer, medens dog denne forøgede Anciennitet for 9 af dem,

nemlig Ussing, Mehren, Saxtorph, Goos, With, Jul. Thomsen, Holm, Reisz og Stephens, var til ingen Nytte, da de allerede efter deres nugældende Anciennet vilde naa den foreslaaede Slutningslønning. Medens saaledes det ommeldte Forslag var uheldigt, forsaavidt det efter sin Ordlyd havde større Omfang, end det praktiske Formaal krævede, kunde der heller ikke ses bort fra den betydelige Stigning, som Bestemmelsen vilde fremkalde for dem, paa hvilke den i Virkeligheden fik Anvendelse. Kun Professor Stadfeldt var nemlig allerede efter sin nugældende Anciennetet saa nær ved Slutningslønningen, at den forøgede Anciennetet for ham kun vilde medføre en Lønningsforøgelse for April Maaned 1889 med ialt 50 Kr., medens derimod Professorerne Warneke, Gædeken, Plum, Lange, Chievitz og Møller, der efter Lønningsforslaget allerede med deres nugældende Anciennetet hver fra 1. April 1889 vilde opnaa en Lønningsforøgelse med 1200 Kr. aarlig, efter Bestemmelsen om den forøgede Tjenestetid vilde opnaa en Forøgelse hver med 1800 Kr. aarlig. I det Hele vilde Bestemmelsen om Tjenestetidens Beregning fra første faste Ansættelse som Lærer, saaledes som den efter Folketingsfinansudvalgets Henvisning var indføjet i det foreliggende Lønningslovforslag, medføre en forøget Udgift for 1889—90 af 3650 Kr. Herunder var der endda ikke indbefattet nogen Stigning i Lønning for Professor V. Thomsen, omend han ogsaa, som foran berørt, vilde faae sin Lønningsberegning ført tilbage fra 1. Juni 1876 til 1. April 1875, idet Virkningen heraf først vilde vise sig i Finanslovforslaget for 1890—91.

Forslaget af 1883 havde ikke i sine Bestemmelser angaaende Tjenestetidens Beregning taget Hensyn til tidligere Ansættelse ved den polytekniske Læreanstalt. Dette var heller ikke Tilfældet med Konsistoriums nu foreliggende Forslag, medens derimod det i Finanslovforslaget for 1888—89 optagne Forslag udtrykkelig tog som Udgangspunkt den første Ansættelse som fast Universitetslærer eller fast Lærer ved Læreanstalten, idet dette Forslag overhovedet henviste til de særlige Bestemmelser i Budgettet for 1887—88 om Lønningsberegning for navngivne Professorer, derunder for Professor Jul. Petersen fra hans første Ansættelse som Lærer i Matematik ved Læreanstalten. Det syntes nu, at naar Gjenoptagelsen af Forslaget om Tjenestetidens Beregning fra første faste Ansættelse overhovedet var medført af den af Folketingets Finansudvalg givne Henstilling til Lønningslovens Behandling, saa burde ogsaa nu Ansættelse ved Læreanstalten medtages, dog kun, forsaavidt Forholdene siden Fremsættelsen af Finanslovforslaget for 1888—89 vare uforandrede. Der var imidlertid indtraadt en Forandring, idet der paa dette Tidspunkt kun var Tale om de 3 faste Lærere ved Læreanstalten ifølge Lønningsloven af 25. Marts 1871, medens der i Forslaget af 13. Februar 1888 til Lov om Læreanstaltens Lærerpersonele var skjelnet mellem Professorer og Lektorer, og det saaledes, at Lektorbetegnelsen var grundet paa den paa-gældende Lærergjernings mindre Omfang og Betydning, saa at den ikke kunde sammenstilles med den hidtilværende Lektorbetegnelse ved Universitetet. Forudsætningen for ved dette at beregne Tjenestetiden fra første faste Ansættelse var imidlertid, at allerede den tidligere Lærergjerning kunde stilles lige med en normeret Professors Virksomhed, og den foreliggende Bestemmelse om Beregning af Tjenestetiden syntes derfor vel at burde medtage som Udgangspunkt første faste Ansættelse ved Læreanstalten, men dog kun Ansættelse ved denne som Lærer i Henhold til Lov af 25. Marts 1871 § 3 eller som Professor. Hvad

Lektorerne ved Læreanstalten angik, vilde en eventuel Overgang for dem til Professorater ved Universitetet være nærliggende, og det syntes derfor, at der vel ogsaa for dette Tilfælde burde gives en Bestemmelse, men kun saaledes, at den paagjældende Lektor i saa Fald sikredes mod at gaa ned i Lønning. For Finansaaret 1889—90 vilde en Tilføjeelse, der som Udgangspunkt for Tjenestetidens Beregning i Henseende til Lønningstillæg medtog første faste Ansættelse ved Læreanstalten, ikke medføre forøget Lønningsudgift, da der kun var en Universitetslærer, der tidligere havde været fast ansat Lærer ved Læreanstalten, nemlig Professor Jul. Petersen, og for ham var Tjenestetiden allerede ifølge særlig Bestemmelse i Budgettet for 1887—88 at regne tilbage til denne hans første faste Ansættelse ved Læreanstalten.

Under den ved den foreslaaede Beregning af Tjenestetiden bevirkede Merudgift af 3650 Kr. for 1889—90 var dog ikke indbefattet en Merudgift, som kunde blive Følgen af ekstraordinære Professorers Overførelse fra Udgiftspost 7 a til at være normerede Professorer. I Bilag I til Konsistoriums Forslag vare nemlig det nynormerede Professorat i Geografi ligesom ogsaa de nye Professorater efter frit Valg i det filosofiske Fakultet opførte hver med 4400 Kr.; Professor extraordinarius Løffler havde imidlertid sin første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet fra 1. April 1883, og med hans Indtræden i en normeret Professorplads var derfor efter Konsistoriums Forslag givet en Lønning for ham i 1889—90 til Beløb 5000 Kr., altsaa 600 Kr. udover Beregningen i Bilag I. Fremdeles havde Professores extraordinarii Jul. Lange og Verner fast Ansættelse som Lærere ved Universitetet henholdsvis fra 1. April 1875 og 1. Januar 1883; Lønningen for dem vilde, hvis de mulig begge gik over i normeret Professorplads, i 1889—90 ikke blive 4400 Kr., som i Bilag I efter Planen for den deri indholdte Opgjorelse var opført, men henholdsvis 5600 Kr. og 5000 Kr., saa at der ialt ved ekstraordinære Professorers Overgang til at være normerede kunde opstaa en Merudgift af 2400 Kr. for 1889—90 udenfor den forommeldte Merudgift af 3650 Kr. Den nuværende Lønning uden lovbestemt Stigning for Professores extraordinarii var 3200 Kr., saaledes at den af Konsistoriums Forslag følgende Lønningsforbedring for disse vilde blive særlig stor, og Forslaget gik i dette Punkt udover, hvad der i Finanslovsforslaget for 1888—89 var tilsigtet. Den heri optagne Anmærkning om Anciennitet i Lønningsberegning fra første faste Ansættelse gjaldt nemlig udtrykkelig samtlige ordinære Universitetslærere, altsaa dog kun dem, der indenfor den bestaaende Lønningslov beklædte normerede Lærerpladser, og naar det i de nu foreliggende Motiver ogsaa om overtallige Professorer bemærkedes, at de maatte forudsættes at have røgtet en Lærergjerning af samme Omfang og Betydning som en normeret Professor, vilde en saadan ubetinget Forudsætning om Professorer, hvis Stilling helt beroede paa en for hver enkelt af dem givet Finanslovbestemmelse, i Virkeligheden ikke være befojet. Efter Kvæstors Mening burde derfor det foreliggende Forslag i dette Punkt begrænses og den i 2det Stykke af § 6 indeholdte Bestemmelse om Tjenestetidens Beregning affattes saaledes:

»Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse regnes, hvor der ikke ved Lov er givet særlig gunstigere Bestemmelse, for de nuværende normerede Professorer ved Universitetet fra den første faste Ansættelse som Lærer ved dette eller ved den polytekniske Læreanstalt. For de normerede Professorer ved

Universitetet, der ansættes, efterat denne Lov er traadt i Kraft, regnes Tjenestetiden i den nævnte Henseende fra den første faste Ansættelse som normeret Lærer ved Universitetet eller som Lærer i Henhold til Lov af 25. Marts 1871 § 3 ved den polytechniske Lærestalt eller som Professor ved denne. Naar en Lektor ved Lærestalten beskikkes som normeret Professor ved Universitet, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i den Lønning, han som Lektor oppebar.

Naar der hermed sammenholdtes den i Forslaget af 13. Februar 1888 om Lærerpersonalet ved den polytechniske Lærestalt indeholdte Bestemmelse om Tjenestetiden, vilde det ses, at denne vistnok, forsaavidt Universitetet angik, tog fast Ansættelse som Lærer ved dette som Udgangspunkt, altsaa ikke blot fast Ansættelse i normeret Lærerplads, men det vilde tillige bemærkes, at der overhovedet kun vilde kunne blive Spørgsmaal om extra ordinære Professorers Overgang fra Universitetet til Lærestalten, medens derimod efter de givne Lønningsforhold en normeret Universitetsprofessor aldrig vilde søge Ansættelse ved Lærestalten. Det vilde nu ikke findes ubilligt, at en ekstraordinær Universitetsprofessor ved sin Overgang til Lærestalten medtog sin Tjenestetid, medens det derimod vilde være en helt anden Sag, om han kunde medtage sin Tjenestetid ved Overgangen til normeret Professorplads ved Universitetet.

Til § 6, 3die Stykke.

Om Friboliger, Huslejeportioner og Embedsboliger var gjenoptaget den i Forslaget af 1883 indholdte Bestemmelse, dog saaledes at der i Henhold til den paagjældende Bevilling i Budgettet for 1888—1889 var opført 12 Huslejeportioner, og at der i Redaktionen af det hele Stykke var foretaget nogle Forandringer, som vilde fremgaa af efterfølgende Gjengivelse af Forslaget af 1883, saaledes at de herhenhørende Steder deri vare udhævede. »Foruden Lønning efter ovenstaaende Regler tillægges der, som hidtil, de ældste af Professorerne, efter deres Embedsalder ved Universitetet, enten Fribolig i de endnu tilbageværende to Professorresidenser eller en af de 8, istedenfor Bolig i de tidligere Professorgaarde, oprettede Huslejeportioner. De Professorer, med hvis Embede der særlig er forbundet Bestyrelse af videnskabelige Samlinger eller Anstalter, tilstaaes der Benyttelse af de Friboliger, som af denne Grund følge med Embederne».

For at holde de ekstraordinære Professorer udenfor denne Bestemmelse, saaledes som den nu var affattet af Konsistorium, foreslog Kvæstor, at der istedenfor Professorerne i det første Punktum indsattes de normerede Professorer.

Antallet af Friboliger, som vare tilstaaede Professorer, med hvis Embede der var forbundet Bestyrelse af videnskabelige Samlinger eller Anstalter, var for Tiden 7, nemlig for Universitetslærerne i Kemi, Astronomi, Mineralogi, Zoologi, Anatomi og Fysiologi samt for Regensprovsten, hvortil kom 2 Boliger paa Frederiks Hospital for kliniske Universitetslærere og en Bolig paa Fødselsstiftelsen for den Professor, som var ansat ved denne. Hertil vilde i en nær Fremtid komme 2 Boliger for den botaniske Haves Direktør og for Professoren i Plantefysiologi, og endvidere vare 2 Embedsboliger i den nye polytechniske Anstalt ifølge Motiverne til det i Folketinget den 23. November 1882 fremsatte Lov-

forslag om en ny Bygning for Lærestalten, se Rigsdagstidende for 1882—83 Tillæg A. Sp. 2189, udtrykkelig bestemte for de Lærere i Fysik og Kemi, som bestyrede den fysiske Samling og Anstaltens kemiske Laboratorium, dog med den Tilføjelse, at disse Boliger ikke nødvendigvis behøvede at være Friboliger. Der vilde dog næppe blive Tale om at paalægge de paagældende Beboere at betale Lejeafgift, da en saadan Ordning vilde være i Strid med den overleverede Regel for Embedsboliger ved Universitetet. Til Sammenligning skulde anføres, at der i det den 2. Oktober 1888 fremsatte Lovforslag for Landbohøjskolen var optaget en Bestemmelse om, »at 2 af de fast ansatte Lærere have fri Bolig paa Højskolen«, altsaa en Bestemmelse, hvorefter der ikke toges det Hensyn til Samlingers Bestyrelse, som ved den polytekniske Lærestalt havde været Udgangspunktet for overhovedet at indrette Lærerboliger.

Til § 7.

Af den tilsvarende Bestemmelse i Forslaget af 183 var udgaaet det deri paaregnede Honorar af 3000 Kr. for en Docent i Ophthalmologi, idet denne Lærersplads nu var gaaet over til at være et normeret Professorat. De nu i Konsistoriums Forslag opførte Tal, 4000 Kr. og 8000 Kr., maatte derimod, som foran ved § 2 bemærket, forøges til henholdsvis 6000 Kr. og 10000 Kr., nemlig med 2000 Kr. som Honorar for en Docent, der bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Sindssygdomme og Sygdomme i Hjernen og Nervesystemet.

Til § 8.

Under Henvisning til Motiverne bemærkede Kvæstor:

For Gartneren ved den botaniske Have var i Forslaget af 1883 opført en Pengelønning af 2800 Kr., stigende med 4 Stigninger til 4400 Kr., medens Konsistorium nu havde gjenoptaget sit oprindelige Forslag om 3000 Kr., stigende med 4 Stigninger til 4600 Kr.

For hver af de 2 Inspektorer ved det zoologiske Museum var i Forslaget af 1883 optaget en Begyndelseslønning af 2800 Kr., stigende med 5 Stigninger til 4800 Kr., medens Konsistorium nu havde opført en Begyndelseslønning af 3000 Kr. og, i Overensstemmelse med Ministeriets Forslag allerede i det i Rigsdagssamlingen 1880—81 fremsatte Lønningsforslag, havde indsat 5 Stigninger, saaledes at Lønningens Maximum blev 5000 Kr.

Den af Konsistorium foreslaaede Forbedring i de anførte Lønninger vilde, naar der saaes hen til den nu i § 8 optagne Bestemmelse om Oprettelse af 5 nye Embeder, kun være et Led i en af Konsistorium foreslaaet Forbedring i Stillingerne for dem, der vare ansatte ved Universitetets naturvidenskabelige Apparat, idet den Omsorg, der i saa Henseende traadte frem allerede i det oprindelige Lønningsforslag af 1879, havde maattet stige under Hensyn til den Udvikling af det naturvidenskabelige Apparat og den Forhøjelse i Antallet af Studenter, der siden den Tid havde fundet Sted. Med Hensyn til Redaktionen af Slutningsbestemmelsen af § 8 bemærkede Kvæstor, at »1 Inspektør ved botanisk Have«, saaledes som det ogsaa fremgik af Motiverne, burde rettes til »1 Inspektør ved botanisk Haves Museum«, jfr. Ministeriets Skrivelse af 19. April 1883. Forsaavidt der i Motiverne om den lovbestemte Adgang til Opnaaelse af Lønningstillæg var udtalt, at den følgerigtige Gjennemførelse af denne

Tanke vilde være at anerkjende de paagjældende Stillinger som medførende Pensionsberettigelse, vilde der ved denne Udtalelse endnu ikke være sikret Pensionsret for de 5 nye Embeder. Det syntes dog ikke tilraadeligt, i Lønningsloven at optage en Bestemmelse om kongelig Udnævnelse for disse Embedsmænd og derved indføre en fuldstændig Forandring i den hidtilværende Besættelsesmaade for disse Stillinger, medens det derimod vilde være uden Betænkelighed, i Slutningen af § 8 at sætte et Komma samt tilføje »og have Ret til Pension«.

Til § 9.

Kvæstor havde været tilkaldt ved de forberedende Forhandlinger i det af Konsistorium nedsatte Udvalg om de i denne og den forrige Paragraf omhandlede Lønninger. Det var kun moderate Lønninger, der vare bragte i Forslag for de ikke videnskabelige Bestillingsmænd, naar der saaes hen til, hvad en dygtig Arbejder i Almindelighed vilde kunne fortjene, og for de videnskabelige Assistenters Vedkommende vilde det ikke miskjendes, hvilken særdeles Betydning for Undervisningen det vilde kunne have, især under den nuværende Tilstrømning af Studenter, at der kunde sikres Universitetslærerne en paalidelig videnskabelig Assistance, ligesom det da ogsaa tildels var i disse Stillinger, at yngre Mænd med Anlæg for Virksomhed som Universitetslærere maatte søges fastholdte. Med ikke faa Bestillinger, ikke blot under det lægevidenskabelige Fakultet, men ogsaa ved Universitetets øvrige Laboratorier og Samlinger, var der fortiden forbunden en for Helbredden mislig Beskæftigelse. Medens det ved den polytekniske Lærestalt allerede nu var gennemført, at de Bestillingsmænd, der havde fri Bolig, tillige oppebar frit Brændsel, var en saadan Ordning hidtil kun for en Del iværksat ved Universitetet, medens den dog i Regelen maatte anses for hensigtsmæssig. Kvæstor foreslog derfor, at der i Motiverne til det eventuelle Lønningsforslag udtaltes som Ministeriets Hensigt, i Regelen at søge frit Brændsel eller Erstatning derfor indtil 80 Kr. tillagt de Bestillingsmænd under den samlede Lønningssum, der havde fri Bolig, om fornødent ved forhøjet Bevilling paa Finansloven.

Med Hensyn til den formelle Affattelse af den foreliggende Paragraf burde der rettest efter Beløbet 63268 Kr. indsættes »— hvoraf 2124 Kr. ere tillagte bestemte Personer —«, hvilket sidste Beløb var hele den bestaaende Lønning 2000 Kr. for videnskabelig Medhjælper ved det zoologiske Museum Dr. phil. H. J. Hansen, naar dertil lagdes 100 Kr. af den ligeledes bestaaende Lønning for Konservator ved samme Museum Hansen og 24 Kr. for Nattevagten paa Regensen. En saadan Udsondring var i sig selv korrekt, og der vilde tillige i det saaledes udskilte Beløb have en Stamme, hvortil Forslag til personlige Bevillinger i kommende Finanslovsforslag kunde knyttes, idet saadanne Forslag ikke vilde kunne udeblive, naar den samlede Lønningssum, som her, var anslaaet alene paa Grundlag af de Lønninger, som Stillingerne selv udkrævede, uden noget samlet, i Fremtiden disponibelt Beløb til Alderstillæg.

Til § 11.

Det i Forslaget af 1883 opførte Beløb til Examenkommissioner, 19800 Kr. aarlig, var, som af Konsistorium motiveret, nu nedsat til 18000 Kr. Til faste Censorer var der istedenfor 15800 Kr. aarlig, som i Forslaget af 1883, nu opført 16800 Kr., altsaa 1000 Kr. mere, nemlig de ved Budgettet for

1885—86 for den lægevidenskabelige Examen tilkomne 200 Kr. og som nyt Forslag 800 Kr. for de retsvidenskabelige Examinere. Den i Forslaget af 1883 om de faste Censorer indeholdte Bestemmelse, at de beskikkedes for 3 Aar ad Gangen, var udeladt i Konsistoriums nu foreliggende Forslag.

For Fyldigheds Skyld foresloges, da Paragrafens Indhold var udvidet, at den sidste Sætning »Udgifterne afholdes af Statskassen«, affattedes saaledes: »Udgifterne ifølge denne Paragraf afholdes af Statskassen«.

Til § 12.

Som det i Motiverne nærmere var begrundet, var der istedenfor, som i Forslaget af 1883, 1 Underbibliothekar opført 2 Underbibliothekarer, idet derhos Lønningen, der i det nævnte Forslag var 2800 Kr., stigende med 3 Stigninger til 4000 Kr., nu, som i Konsistoriums oprindelige Forslag, var opført med 3000 Kr., stigende med 3 Stigninger til 4200 Kr.

Til § 13.

For de ved Universitetsbibliotheket under den samlede Lønningssum ansatte Bestillingsmænd, der havde fri Bolig, foresloges Tilvejebringelsen af frit Brændsel eller Erstatning derfor indtil 80 Kr.

Kvæstor fremsatte herefter følgende Forslag til Ændringer i det af Konsistorium indsendte Lønningsforslag:

1. At i § 2 under det lægevidenskabelige Fakultet den Docent, som bestyrede en for Undervisningen egnet Børneklinik, opførtes under Lit. d., medens der under Lit. c. indsattes »en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Sindssygdomme og Sygdomme i Hjernen og Nervesystemet.«

2. At der i samme § 2 under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, istedenfor 11, normeredes 12 Professorater i bestemte Fag, og at der i Forbindelse dermed, istedenfor 1 Professor i Fysik, indsattes 2 Professorer i dette Fag, saaledes at paa Grund heraf det i Forslag til Lov om Lærerpersonalet ved den polytekniske Lærestalt af 13. Februar 1888 optagne Professorat i Fysik faldt bort.

3. At der i § 6, 1ste Stykke, istedenfor »Samtlige Professorer« indsattes »Samtlige normerede Professorer«.

4. At § 6, 2det Stykke, i det Hele blev affattet saaledes: »Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse regnes, hvor der ikke ved Lov er givet særlig gunstigere Bestemmelse, for de nuværende normerede Professorer ved Universitetet fra den første faste Ansættelse som Lærer ved dette eller ved den polytekniske Lærestalt. For de normerede Professorer ved Universitetet, der ansættes, efter at denne Lov er traadt i Kraft, regnes Tjenestetiden i den nævnte Henseende fra den første faste Ansættelse som normeret Lærer ved Universitetet eller som Lærer i Henhold til Lov af 25. Marts 1871 § 3 ved den polytekniske Lærestalt eller som Professor ved denne. Naar en Lektor ved Lærestalten beskikkes som normeret Lærer ved Universitetet, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i den Lønning, han som Lektor oppebar«.

5. At der i § 6, 3die Stykke, 1ste Punktum, istedenfor »Professorerne« indsattes »de normerede Professorer«.

6. At der i § 7 istedenfor Beløbene 4000 Kr. og 8000 Kr. indsattes henholdsvis, 6000 og 10000 Kr.

7. At der i § 8, 3die Stykke, istedenfor »1 Inspektør ved botanisk Have« indsattes »1 Inspektør ved botanisk Haves Museum«.

8. At der i samme Paragraf 8, 3die Stykke, i Slutningen sættes Komma samt tilføjes »og have Ret til Pension«.

9. At der i Motiverne til det eventuelle Forslag til Lønningslov under § 9 maatte blive udtalt som Ministeriets Hensigt, i Regelen at søge frit Brændsel eller Erstatning derfor indtil 80 Kr. aarlig tillagt de Bestillingsmænd under de samlede Lønningssummer for Universitetet og Kommunitetet — derunder den i Forslagets § 13 for Universitetsbibliotheket fastsatte — der have fri Bolig, om fornødet ved forhøjet Bevilling paa Finansloven.

10. At der i § 9 efter Beløbet 63268 Kr. indsattes »— hvoraf 2164 Kr. ere tillagte bestemte Personer«.

11. At i § 11 den sidste Sætning »Udgifterne afholdes af Statskassen« affattedes saaledes: »Udgifterne ifølge denne Paragraf afholdes af Statskassen«.

12. At der i Slutningen af § 12 tilføjes: »Naar en Underbibliothekar beskikkes som Bibliothekar, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i den Lønning, han som Underbibliothekar oppebar«.

Den til Konsistoriums Forslag knyttede Rekapitulation over de forøgede Udgifter, nemlig:

Forøgelse paa Universitetets Udgiftspost 1 a.....	96050 Kr.
— " — " 1 b.....	7064 —
— " — " 1 c.....	12640 —
— " Universitetets samlede Honorarsum	1100 —
— " Kommunitetets Udgiftspost 4 b.....	134 —
	<hr/>
	116988 Kr.

vilde efter de foranstaaende Ændringsforslag være at udfylde paa følgende Maade:

Som virkelig Merudgift vilde tilkomme:

1. Lønning for en Professor i Fysik udover det i Finanslovsforslaget for 1889—90 under den polytek-niske Læreanstalt opførte Honorar 2400 Kr. for en ekstraordinær Docent i Fysik	2000 Kr.
2. For Overlægen ved den ene kirurgiske Afdeling paa Frederiks Hospital, ekstraordinær Docent, Dr. Bloch, Honorarforøgelse	800 —
3. Honorar for en Docent, som bestyrer en Børne-klinik	2000 —
	<hr/>
	4800 —

Tilsammen... 121788 Kr.

Som virkelig Mindreudgift eller dog som sparet til anden Anvendelse vilde derimod kunne afgaa:

1. Honorar for en hidtilværende ekstraordinær Docent i medicinsk Bakteriologi	1200 Kr.
---	----------

At overføre... 1200 Kr. 121788 Kr.

Transport...	1200 Kr.	121788 Kr.
2. Honorar for en hidtilværende extraordinær Docent i klassisk Filologi	2700 —	
3. Honorar for en hidtilværende extraordinær Docent i nordisk Filologi.....	2000 —	
4. Lønning for en af de extraordinære Professorpladser i slaviske Sprog og Kunsthistorie	3200 —	
5. Lønning for en extraordinær Professor i Geografi .	3200 —	
		12300 —

saaledes at den ved Lønningsforslaget bevirkede virkelige Merudgift udover Finanslovsforslaget for 1889—90 vilde blive ..... 109488 Kr.

Naar derimod Spørgsmaalet var om den Forøgelse, der som Følge af Lønningsforslaget vilde indtræde paa selve Universitets og Kommunitets Budgetter for 1889—90, maatte til foranførte Forøgelse lægges det paa Finanslovsforslaget for det nævnte Finansaar under den polytekniske Lærestalt optagne Honorar for en extraordinær Docent i Fysik..... 2400 Kr. Derimod vilde ifølge Lønningsforslagets § 10 afgaa de i Finanslovsforslaget til Lærere ved Pastorseminariet paa-regnede ..... 2400 Kr. samt ifølge Lønningsforslagets § 11 de i Finanslovsforslaget til Honorarer til faste Censorer eller Examenskommissioner opførte..... 20000 —

22400 —
÷ 20000 —

saaledes at Forøgelsen ifølge Lønningsforslaget paa Universitets og Kommunitets Budgetter for 1889—90 vilde blive ..... 89488 Kr.

Saafermt den foran forklarede, som det maatte indrømmes, betydelige Merudgift under denne Sags Behandling skulde føre til en Reduktion i de foreslaaede Lønninger, vilde det vistnok findes, at en saadan Reduktion, naar den skulde betyde Noget, nærmest maatte anvendes paa de for de normerede Universitetslærere under Udgiftspost 1 a opførte Lønninger, medens det dog i Motiverne til det indsendte Forslag, i Tilknytning til den udførlige Udvikling af Universitetslærernes Lønningsforhold i Univ. Aarb. for 1881—82 S. 19—29 forud for Konsistoriums oprindelige Forslag, var paavist, at Universitetslærernes egentlige Løn nu i det Hele var normeret lavere, end den blev det for 30 Aar siden ved Lov af 12. Januar 1858. Til den i disse Motiver givne Paavisning af, at Professorerne maatte føle sig trykkede i økonomisk Henseende ved den utilstrækkelige Lønning, der nu for Tiden var tildelt dem i en Række af Aar fra deres Ansættelse, skulde bringes i Erindring, at en nærmere Sammenstilling med Lønningsvilkåarene ved Universiteterne i Norge og Sverige vilde vise, hvorledes den anførte betydelige Ulempe for Universitetsvirksomheden allerede ved den nyere Lovgivning var afhjulpen ved disse Universiteter. Vel var der ved disse og navnlig ved de svenske Universiteter en Lønningslov, der var saa gennemgribende forskjellig fra vor, at det var noget vanskeligt med faa Ord at fremhæve de betegnende Momenter i den. Allerede Forskjellen i Pensionsreglerne for

de danske, svenske og norske Universitetslærere maatte saaledes ved en udforlig Paaavisning af disse Forhold komme paa Bane. Tillige maatte det til Sommerligning anføres, at der hverken ved Universitetet i Christiania, Upsala eller Lund havdes de Embedsboliger, Friboliger eller Huslejeportioner, der tildels af historiske Grunde ved Københavns Universitet afgave et saa vigtigt Lønningsmoment, især for de i Embedsalder noget fremrykkede Professorer. Imidlertid lod den Lønningsordning, der i Aaret 1878 blev indført for Universitetslærerne i Christiania, fremdeles blive staaende den for dette Universitet ejendommelige Bestemmelse om Andel for de ældste Universitetslærere, i et Antal af indtil 20, i Jorden under den Universitetet tilhørende Gaard »Tøien« eller om Erstatning derfor til Beløb 600 Kr. (jfr. navnlig kgl. Resol. af 22. Juni 1863). Bortset fra dette Beneficium, de saakaldte Professorløkker, blev Lønningen for 50 ordinære Professorer i Christiania i 1878 bestemt til 4500 Kr., stigende med 500 Kr. hvert 5te Aar til 6000 Kr. Hvad dernæst angik Universiteterne i Upsala og Lund var den paa Grundlag af kongelige Statuter af 10. Januar 1876 bestaaende Lønningsordning, bortset fra, at Professorer under de theologiske Fakulteter vare aflagte med Præbende-Pastorater og derved tildels vare gunstigere stillede end deres Kolleger i de øvrige Fakulteter, nærmest at betegne paa følgende Maade. Omtrent en Trediedel af Professorerne vare ekstraordinære og beklædte, om end Tjenestepigten for dem var mindre end for de ordinære Professorer, dog saadanne Lærerpladser, som ved vort Universitet allerede nu vare overdragne normerede Professorer. Disse ekstraordinære Professorer vare aflagte med en Lønning af 4000 Kr., højst 4500 Kr., uden nogen Stigning. Derimod oppebar de ordinære Professorer, der udgjorde omtrent to Trediedel af samtlige Professorer, en fast Løn, uden Stigning, af 6000 Kr. Gjennem de her berørte Lønningsforhold ved Universiteterne i Norge og Sverige fremlyste, hvor forskellige de end indbyrdes vare, altsaa dog den fælles Opfattelse, at den hidtil for de herværende Professorer i en Række af de første Tjenestear normerede Lønning var for lav, og det var derfor i Univ. Aarb. for 1881—1882 S. 23 med Rette udtalt, at en klækkelig Forøgelse af Universitetslærernes Begyndelsesløn maatte være Hjørnestenen i Udvalgets Forslag, saaledes som det da ogsaa nu i de foreliggende Motiver til Konsistoriums Forslag var paavist.

Det af Konsistorium indsendte Forslag blev, efterat der af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet var foretaget nogle Forandringer deri, forelagt i Rigsdagssamlingen 1888—89, som nedenfor anført.

Forslag til Lov

om

de Universitetet og Kommunitetet vedkommende Lønningsforhold.

I.

Universitetet og Kommunitetet.

§ 1.

Ved Universitetet normeres 57 Professorater efter de i § 2 nærmere indeholdte Regler.

Adgangen til Professoraterne og til andre Lærerpladser ved Universitetet skal ikke være indskrænket ved nogen Examen.

§ 2.

Det theologiske Fakultet normeres med 6 Professorater.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet normeres med 9 Professorater, nemlig 6 i Lovkyndighed samt 3 i Statsekonomi og Statistik.

Det lægevidenskabelige Fakultet normeres med 12 Professorater. Desuden medvirke under dette Fakultet som ordinære Docenter:

a) eventuelt Overlægerne ved den ene medicinske og den ene kirurgiske Afdeling ved Frederiks Hospital, naar disse Poster ikke maatte være besatte med Professorer i det lægevidenskabelige Fakultet;

b) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Syfilis og Hudsygdomme;

c) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Klinik for Sindssygdomme og Sygdomme i Hjerne- og Nervesystemet;

d) en Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Børneklinik.

Det filosofiske Fakultet normeres med 15 Professorater i bestemte Fag, nemlig:

2 i Filosofi,

3 i Historie,

3 i klassisk Filologi,

2 i nordisk —

1 i romansk —

2 i germansk —

1 i semitisk —

1 i indisk —

samt 3 Professorater, der efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter kunne besættes med Lærere i saadanne filosofiske, historiske og sproglige Fag, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet normeres med 11 Professorater i bestemte Fag, nemlig:

2 i Matematik,

1 i Fysik,

2 i Kemi,

1 i Astronomi,

1 i Zoologi,

1 i Botanik,

1 i Mineralogi,

1 i Plantefysiologi,

1 i Geografi,

samt 1 Professorat, der efter Trangen til enhver Tid og de forhaanden værende Kræfter kan besættes med en Lærer i saadanne Forgreninger af de under Fakultetet henhørende Videnskaber, som ikke maatte findes tilstrækkelig repræsenterede ved de specielt normerede Pladser.

§ 3.

De Universitetslærere, som ere ansatte efter 1. April 1871, saavel som de tidligere ansatte, der efter deres Bestallingers Indhold maa finde sig i de Forandringer, som maatte blive gjorte med Hensyn til Forelæsningshonorarer, ere pligtige til, uden noget yderligere Vederlag, at holde alle Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser, der udgjøre en Del af de fastsatte Planer for Embedsstudierne.

Fremdeles ere alle Universitetslærere forpligtede til at holde alle de Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser i den polytekniske Lærestanstalt, som henhøre under deres Fag.

Den fortrinlige Adgang til kongelig Fritagelse for at holde Forelæsninger, som ved Universitetsfundatsen af 7. Mai 1788 C. I. § 16 er tillagt Universitetets Senior, er bortfalden.

§ 4.

De ved Universitetets forenede naturhistoriske Museer ansatte Inspektorer ere forpligtede til at holde offentlige Forelæsninger om deres specielle Afdelinger uden særligt Vederlag.

§ 5.

Samtlige normerede Professorer ved Universitetet lønnes med 4400 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaaes et Tillæg af 600 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 6800 Kr.

Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse regnes, hvor der ikke ved Lov er givet særlig gunstigere Bestemmelse, for de nuværende normerede Professorer ved Universitetet fra den første faste Ansættelse som Lærer ved dette eller ved den polytekniske Lærestanstalt. For de normerede Professorer ved Universitetet, der ansættes, efterat denne Lov er traadt i Kraft, regnes Tjenestetiden i den nævnte Henseende fra den første faste Ansættelse som normeret Lærer ved Universitetet eller som Lærer i Henhold til Lov af 25. Marts 1871 § 3 ved den polytekniske Lærestanstalt eller som Professor ved denne. Naar en Lektor ved Lærestalten beskikkes som normeret Professor ved Universitetet, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i den Lønning, han som Lektor oppebar.

Foruden Lønning efter ovenstaaende Regler tillægges der de ældste af de normerede Professorer efter deres Embedsalder ved Universitetet enten Fribolig i de endnu tilbageværende Professorgaarde eller en af de 12, istedenfor Bolig i de tidligere Professorgaarde, oprettede Huslejeportioner. De Professorer, med hvis Embede der er forbundet Bestyrelse af videnskabelige Samlinger eller Anstalter, tilstaaes der Benyttelse af de Friboliger, som af denne Grund følge med Embederne.

Med Hensyn til Adgang til at optere Friboliger eller Huslejahjælp samt til at indtræde i Konsistorium forbeholdes der de nu ansatte normerede Professorer den Plads i Aldersrækken, som de vilde have, bortset fra Ansættelser i de ved denne Lov oprettede nye Professorater.

§ 6.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 6000 Kr. eller, naar

og saa længe som den i § 2, tredje Stykke, Litr. a. omtalte Eventualitet maatte foreligge, 10000 Kr. til Honorarer for de ordinære Docenter.

§ 7.

Gartneren ved Universitetets botaniske Have lønnes med 3000 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4600 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig.

To Inspektorer ved Universitetets zoologiske Museum lønnes hver med 3000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5000 Kr.

1 Inspektør ved botanisk Haves Museum, 1 Inspektør ved mineralogisk Museum, 1 Inspektør ved kemisk Laboratorium og 1 Viceinspektør ved zoologisk Museum samt Observatoren ved astronomisk Observatorium lønnes hver med 2000 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 3600 Kr., og have Ret til Pension.

§ 8.

Til Ministeriets Raadighed stilles en samlet Sum af 63268 Kr.*) for dermed at lønne samtlige øvrige ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Bestillingsmænd og Betjente samt til Medhjælp ved de med begge Stiftelser forbundne særlige Instituter og Samlinger med Undtagelse af Universitetsbibliotheket og Universitetskvæsturen.

§ 9.

Som Honorar fastsættes en samlet Sum af 7300 Kr. til inspectores quæsturæ, referendarius consistorii, Universitetets Arkivar, Lærerne ved Pastoralseminariet, Medlemmerne af Stipendiebestyrelsen, Regensprovsten samt Lægen ved Regensen og Kollegierne; af Beløbet afholdes 3000 Kr. til Lærerne ved Pastorseminariet af Statskassen.

§ 10.

Til Afholdelse af den theologiske, den retsvidenskabelige og den statsvidenskabelige Embedsprøve ved Examenskommissioner fastsættes en Sum af indtil 18000 Kr. aarlig.

Indtil Examenskommissioner kunne indrettes, kan der anvendes indtil 16800 Kr. aarlig til at lønne de faste Censorer ved Universitetets Embedsexamina. Censorerne, som beskikkes for 3 Aar ad Gangen, deltage i Bestemmelsen af de skriftlige Opgaver, og Karakteren for hvert enkelt Fag ved den mundtlige Prøve gives af to Censorer og den examinerende Professor. Til Vederlag for Censorer ved Skoleembedsexamen og Tillægsexamen efter Adg. 25. Oktober 1883 anslaaes et Beløb af 3000 Kr. Udgifterne ifølge denne Paragraf afholdes af Statskassen.

II.

Universitetsbibliotheket.

§ 11.

Bibliothekaren lønnes med 4000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjeneste tilstaaes et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige

*) jfr. Noten S. 21.

6000 Kr.; 2 Underbibliothekarere lønnes hver med 3000 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaaes et Tillæg af 400 Kr. aarlig; dog kan Lønningen ikke overstige 4200 Kr.

§ 12.

Til den fornødne Medhjælp ved Besørgelsen af Forretningerne stilles 5700 Kr. aarlig til Ministeriets Raadighed.

§ 13.

For de af de i nærværende Lov omhandlede Medhjælpssummer lønnede gifte Bestillingsmænd afkortes 5 pCt. i deres Lønninger for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan imidlertid finde Sted, forsaavidt det for Finansministeren godtgjøres; at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelserente i vedkommende af Staten garanterede Livsforsikringsanstalt, skal Tegningen af saadan Overlevelserente finde Sted under samme Vilkaar, som ifølge Loven af 5te Januar 1851 gjælder med Hensyn til de af Embedsmænd for deres Enker tegnede Overlevelserenter.

Af det paagjældende Instituts Kasse godskrives Bestillingsmanden et til 5 pCt af hans Lønning-svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse for vedkommende Bestillingsmand selv. Det saaledes opsparede Beløb bliver imidlertid inddraget til Fordel for det paagjældende Institut, naar Bestillingsmanden opnaar pensionsberettiget Ansættelse, naar han afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Stats-tjenesten, samt naar han dør; dog kan der i sidste Tilfælde, forsaavidt han maatte efterlade sig umyndige Børn, deraf tilstaaes disse Understøttelse til deres fyldte 18de Aar.

Indtil anderledes ved Lov bestemmes, fastsættes de nærmere Regler med Hensyn til Gjennemførelsen af de ovenstaaende Bestemmelser angaaende det i Lønningen afkortede og det af det paagjældende Instituts Kasse tilskudte Beløb af Finansministeren

Midlertidig Bestemmelse.

§ 14.

Indtil Lønningerne for de under Universitetskvæsturen ansatte Embeds- og Bestillingsmænd nærmere ved Lov ere fastsatte, lønnes Kvæstor og Bogholderen ved Universitetskvæsturen efter de i Loven af 25de Marts 1871 § 6 indeholdte Regler.

Indtil samme Tidspunkt stilles en samlet Sum af 19516 Kr. til Ministeriets Raadighed for dermed at lønne de under Kvæsturen ansatte Bestillingsmænd.

§ 15.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1889.

Det forelagte Lønningsforslag var ledsaget af Ministeriets Bemærkninger og de foran S. 640—661 meddelte Fortegnelser (Bilag I—V) samt af følgende Rekapitulation.

Bilag I. Forøgelse paa Universitets Udgiftspost 1 a.....	96050 Kr.
— II. — — — — 1 b.....	7064 —
— III. — — — — 1 c.....	12640 —
— IV. — — Universitets og Kommunitets samlede Honorarsum.....	1100 —
— V. — — Kommunitets Udgiftspost 4 b.....	134 —
	<hr/> 116988 Kr.

Som virkelig Merudgift vil tilkomme;

1. For Overlægen ved den ene kirurgiske Afdeling paa Frederiks Hospital, extraordinær Docent, Dr. Bloch Honorarforøgelse	800 Kr.
2. Honorar for en Docent, som bestyrer en Berne- klinik	2000 —
	<hr/> 2800 —
	<hr/> 119788 Kr.

Som virkelig Mindreudgift eller dog som sparet til anden Anvendelse vil derimod kunne afgaa:

1. Honorar for en hidtilværende extraordinær Docent i medicinsk Bakteriologi	1200 Kr.
2. Honorar for en hidtilværende extraordinær Docent i klassisk Filologi	2700 —
3. Honorar for en hidtilværende extraordinær Docent i nordisk Filologi.....	2000 —
4. Lønning for en af de ekstraordinære Professorpladser i slaviske Sprog og Kunsthistorie.....	3200 —
5. Lønning for den ekstraordinære Professor i Geografi	3200 —
	<hr/> 12300 —

saaledes at den ved Lønningslovforslaget bevirkede virkelige Merudgift udover Finanslovforslaget for 1889—90 vil blive..... 107488 Kr.

Naar derimod Spørgsmaalet er om den Forøgelse, der som Følge af Lønningsforslaget vil indtræde paa selve Universitets og Kommunitets Budgetter for 1889—90, vil ifølge Lønningsforslagets § 10 afgaa de i Finanslovforslaget til Lærere ved Pastoralseminariet paaregnede	2400 Kr.
samt ifølge Lønningsforslagets § 11 de i Finanslovforslaget til Honorarer til faste Censorer eller Examenskommissioner opførte.....	20000 —
	<hr/> 22400 —

saaledes at Forøgelsen ifølge Lønningsforslaget paa Universitets og Kommunitets Budgetter for 1889—90 vli blive.. 85088 Kr.

I ovennævnte af Ministeriet forelagte Lønningsforslag findes følgende Afgivelser fra det af Konsistorium under 1. Juni 1888 indsendte Forslag:

I § 2, 3die Stykke, er tilføjet som c. en Docent, som bestyrer en for Un-

dervisningen egnet Klinik for Sindssygdomme og Sygdomme i Hjerne- og Nervesystemet; den i Konsistoriums Forslag under c. opførte Docent, som bestyrer en for Undervisningen egnet Børneklinik, er i Ministeriets Forslag opført under d.

I § 3, 2det Stykke, er udeladt Ordene: »som ere ansatte siden 1. April 1858«.

§ 5 i Konsistoriums Forslag er udeladt i Ministeriets Forslag.

I § 5 (Konsistoriums § 6), 1ste Stykke, er istedenfor: »Samtlige Professorer« sat »Samtlige normerede Professorer.«

I samme § er istedenfor 2det Stykke optaget Følgende:

»Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse regnes, hvor der ikke ved Lov er givet særlig gunstigere Bestemmelse, for de nuværende normerede Professorer ved Universitetet fra den første faste Aarrække som Lærer ved dette eller ved den polytekniske Læreanstalt. For de normerede Professorer ved Universitetet, der ansættes, efterat denne Lov er traadt i Kraft, regnes Tjenestetiden i den nævnte Henseende fra den første faste Ansættelse som normeret Lærer ved Universitetet eller som Lærer i Henhold til Lov af 25de Marts 1871 § 3 ved den polytekniske Læreanstalt eller som Professor ved denne. Naar en Lektor ved Læreanstalten beskikkes som normeret Professor ved Universitetet, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i den Lønning, han som Lektor oppebar.«

I samme §'s 3die Stykke er i Linie 2 foran »Professorer« indsat Ordene: »de normerede«.

I § 6 (Konsistoriums § 7) ere Tallene »4000 Kr.« og »8000 Kr.« forandredede til: »6000 Kr.« og »10000 Kr.«

I § 7 (Konsistoriums § 8) er i sidste Stykke istedenfor: »1 Inspektør ved botanisk Have« sat: »1 Inspektør ved botanisk Haves Museum« og efter »3600 Kr.« tilføjet: »og have Ret til Pension«.

I § 10 (Konsistoriums § 11) er i 2det Stykke, Linie 2 efter »Censorerne« tilføjet Ordene: »som beskikkes for 3 Aar ad Gangen«, og i Slutningen af § en efter »Udgifterne« Ordene: »ifølge denne Paragraf«.

I Bemærkningerne til Lovforslaget er foretaget følgende Forandringer:

Side 623 er istedenfor Linierne 10—12 f. o.: »er der fra ..... Professorater« optaget: »er der fra 1ste April d. A. kommet 47 normerede Professorer, 1 Lektor, 1 normeret Docent og 3 ekstraordinære Professorer. Disse 52 Lærerpladser foreslaaes nu alle normerede som Professorater«.

Side 624 Linie 17—18 f. o. ere Ordene: »paa det nu vedtagne Finanslovforslag« forandrede til: »paa Budgettet for Finansaaret 1888—89«.

Side 625 Linie 15—16 f. o. ere Ordene: »hvor Begyndelseslønnen for Professorer ordinarii er henholdsvis 4500 Kr. og 6000 Kr.«, forandrede til: »hvor Lønnen for Professorer ordinarii er henholdsvis 4500 Kr. som Begyndelsesløn og 6000 Kr.«

Til § 2. Side 627 Linie 23 f. o. er Tallet »11« rettet til »12« og Linie 24 f. o. efter »romansk«, tilføjet: »1 i germansk,«.

Til § 2 Side 627 Linie 5—9 f. n. ere Ordene: »Naar Forslaget ..... foreslaaede«, forandrede til: »naar Forslaget endvidere har optaget endnu 1 Professorat i germansk Filologi, skal dette kun af det ovenfor ad § 1 fremhævede Hensyn træde istedenfor den nu normerede Docent i Engelsk. Naar begge Professorer ere foreslaaede«.

Til § 3. Side 628 er Følgende tilføjet: »Dog er i 2det Stykke Ordene: »som ere ansatte siden 1ste April 1858« udeladte, idet ingen af de nuværende 4 Universitetslærere med Ansættelse før det nævnte Tidspunkt har noget Fag under polyteknisk Læreanstalts Omraade.«

Til Konsistoriums § 5. Da denne § er udeladt i Ministeriets Forslag, ere Bemærkningerne til § 5 Side 629 ikke optagne.

Til § 5 (Konsistoriums § 6). Side 629 Linie 16 f. n. ere Ordene: »der er ganske overensstemmende med tidligere forelagte Forslag« udeladte. Side 629 Linie 13 f. n. — 5 f. n. er istedenfor: »overensstemmende med ..... turde der være« optaget Følgende: »overensstemmende med hvad der allerede foresloges i Finanslovforslaget for 1888—89, men da af Folketingets Finansudvalg blev henvist til at afgjøres gennem Behandlingen af Lønningsloven, Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggets Fastsættelse for de nuværende normerede Professorer ved Universitetet beregnet fra Vedkommendes første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet eller ved den polytekniske Læreanstalt. Denne Beregningsmaade af Lønningsanciennet er ogsaa allerede bragt til Anvendelse paa Finansloven for 1887—88 i Henseende til forskellige Professorer, som Professor Jørgensen, Professor Zeuthen, samt for Professor Jul. Petersen (som forhen ansat ved den polytekniske Læreanstalt), og for Professor R. Pedersen er hans Lønning endog beregnet fra hans første midlertidige Ansættelse ved Universitetet. Til Beregningsmaaden fra den første faste Ansættelse ved Universitetet turde der«. Side 629 Linie 1 f. n. ere Ordene: »eller som overtallig Professor« ikke medtagne i Ministeriets Motiver. Side 630 Linie 8 f. o. ere Ordene: »i § 6, andet Stykke« udeladte.

Endelig er til Bemærkningen til § 5 tilføjet Følgende:

»Iøvrigt bemærkes, at de fleste Professorer, der ved den foreslaaede Beregning erholde en forøget Lønningsanciennet, allerede efter den nugældende Anciennet ville naa den foreslaaede Slutningslønning. I Virkeligheden vil Medregning af Tjeneste som Lektor eller normeret Docent kun være til Nytte for Professorerne Stadfeldt, Warneke, Gædeken, Plum, Lange, Chievitz og Møller, saaledes at den foreslaaede Bestemmelse for 1889—90 ikkun vil medføre en Merudgift af 3650 Kr. I 1890—91 vil det for Professor V. Thomsen faa Betydning, at Tilbageførelsen af hans Lønningsanciennet til hans første faste Ansættelse som extraordinær Docent forøger denne hans Anciennet med 14 Maaneder, og for denne normerede Professors Vedkommende tør det ogsaa anses for utvivlsomt, at han som extraordinær Docent har udfyldt en normeret Professors Plads.

Om de extraordinære Docenter i Almindelighed vil derimod en tilsvarende Opfattelse ikke uden videre kunne forudsættes at være den rette, idet de paa-gældende Universitetslæreres Stilling helt vil bero paa en for hver enkelt af dem given Finanslovbestemmelse. Derfor er Tjenestetidens Beregning i Henseende til Lønningstillæg for de normerede Professorer ved Universitetet, der ansættes, efter at denne er traadt i Kraft, ikkun ført tilbage til den første faste Ansættelse som normeret Lærer ved Universitetet. Den Tjenestetid ved den polytekniske Læreanstalt, der medregnes, vil fremtidig kun have været enten som Lærer i Henhold til Lov af 25de Marts 1871 § 3 eller som Professor i Henhold til det nu forelagte Forslag om Læreanstaltens Lønningsforhold. De foreslaaede nye Lektorater ved den polytekniske Læreanstalt har man derimod

ikke ment at burde tillægge den førommeldte Begunstigelse ved eventuel Overgang til Professorater ved Universitetet, da deres Lærergjerning ikke kan stilles lige med en normeret Professors Virksomhed, medens man derimod har ment at burde drage Omsorg for, at en saadan Overgang, der vil stille sig som en ved Forholdene given Fremrykning i Embedsstilling, ikke skal medføre Afgang i den i Lektorstillingen oppebaarne Lønning.»

Til § 8 (Konsistoriums § 9). 4. Den botaniske Have. Side 634 Linie 9 f. n. er »6 Medhjælpere« rettet til »5 Medhjælpere«. Som Følge deraf er Lønnen til 6te Medhjælper udgaaet. Side 634 Linie 1—2 f. n. ere Ordene: »Desuden nyder den første Fribolig og de 5 følgende hver en Fribolig for en Ugift« forandrede til: »Desuden nyde de 2 første Fribolig og de 3 følgende hver en Fribolig for en Ugift«. Det følgende Stykke Side 635 Linie 1—5 f. o.: »Forslaget . . . . . Gift« er udgaaet og istedenfor optaget: »Forslaget gaaer nu i Overensstemmelse med Direktørens Indstilling ud paa Følgende:« I Slutningen af Stykket om botanisk Have er tilføjet: »Det bemærkes, at den tidligere 6te Medhjælperplads fra 1ste April 1888 er inddraget. Af den denne Bestillingsmænd tillagte Lønning 780 Kr., hvoraf Havens Konto udredede 770 Kr., ere 396 Kr. henlagte til Forøgelse af 2den Medhjælperes Lønning, som derved er bragt op paa 1500 Kr., medens Resten 384 Kr. er henlagt til Havens Konto til Dagløn for Arbejdere. Herom er det Fornødne optaget i Finanslovsforslaget for 1889—90, jfr. Anm. S. 274, ligesom en lignende Bemærkning vil indeholdes i Forslaget til Lov om Tillægsbevilling for 1888—89.«

Til § 8 (Konsistoriums § 9). Universitetets Bestillingsmænd. Side 637 er tilføjet Følgende: »Det er Ministeriets Hensigt i Regelen at søge frit Brændsel eller Erstatning derfor indtil 80 Kr. aarlig tillagt de Bestillingsmænd under de samlede Lønningssummer for Universitetet og Kommunitetet — derunder den i Forslagets § 12 for Universitetsbibliotheket fastsatte — der have fri Bolig, om fornødent ved forhøjet Bevilling paa Finansloven«.

Ved Skrivelse af 27. November 1888 indsendte Kvæstor til Kirke- og Undervisningsministeriet nedenstaaende Forslag med Motiver og Bilag.

Forslag til Lov

om

Lønninger for Universitetskvæsturen og Sorø Akademis Kontor
i Sorø samt de ved Sorø Akademis Skovvæsen
ansatte Embedsmænd og Betjente.

§ 1

Kvæstor lønnes med 5600 Kr. aarlig; for hver 5 Aars Tjenestetid tilstaaes der ham et Tillæg af 400 Kr. aarlig, dog kan Lønningen ikke overstige 6800 Kr.

§ 2.

Bogholderen og Kassereren ved Universitetskvæsturen lønnes hver med 4000 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5600 Kr.

Kassekontroløren og Forvalteren ved Universitetskvæsturen lønnes hver med 3200 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 4400 Kr. Naar en af disse to Embedsmænd beskikkes som Bogholder ved Universitetskvæsturen eller som Kasserer ved samme, indtræder han paa et saadant Lønningstrin, at han ikke lider Afgang i sin hidtil oppebaarne Lønning.

Kassereren, Kassekontroløren og Forvalteren ved Universitetskvæsturen have Ret til Pension.

Tjeneste med Lønning af samlet Medhjælpssum medregnes kun ifølge særlig Bevilling i Tjenestetiden for de alt nu i disse tre Stillinger ansatte Embedsmænd.

§ 3.

Bogholderen ved Sorø Akademis Kontor i Sorø, som tillige er Forvalter, lønnes med 3600 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5200 Kr. Desuden tillægges der ham fri Bolig.

§ 4.

Til Ministeriets Raadighed stilles to samlede Summer af 15940 Kr. — hvoraf 140 Kr. ere tillagte en bestemt Person — og 4700 Kr. for dermed at lønne samtlige øvrige, henholdsvis ved Universitetskvæsturen og ved Sorø Akademis Kontor i Sorø ansatte Bestillingsmænd og Betjente.

§ 5.

For de af de i nærværende Lov omhandlede Medhjælpssummer lønnede gifte Bestillingsmænd afkortes 5 pCt. i deres Lønninger for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan imidlertid finde Sted, forsaavidt det for Finansministeren godtgøres, at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelserente i vedkommende af Staten garanterede Livsforsikringsanstalt, skal Tegningen af saadan Overlevelserente finde Sted under samme Vilkaar, som ifølge Loven af 5te Januar 1851 gjælder med Hensyn til de af Embedsmænd for deres Enker tegnede Overlevelserenter.

Af Universitetets Kasse godskrives Bestillingsmanden et til 5 pCt af hans Lønning svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse for vedkommende Bestillingsmand selv. Det saaledes opsparede Beløb bliver imidlertid inddraget til Fordel for Universitetet, naar Bestillingsmanden opnaaer pensionsberettiget Ansættelse, naar han afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Statstjenesten, samt naar han dør; dog kan der i sidste Tilfælde, forsaavidt han maatte efterlade sig umyndige Børn, deraf tilstaaes disse Understøttelse til deres fyldte 18de Aar.

Indtil anderledes ved Lov bestemmes, fastsættes de nærmere Regler med Hensyn til Gjennemførelsen af de ovenstaaende Bestemmelser angaaende det i Lønningen afkortede og det af Universitetets Kasse tilskudte Beløb af Finansministeren.

§ 6.

Samtlige Udgifter ifølge foranførte §§ 1—5 udredes af Universitetet, mod at Kommunitet og Sorø Akademi ved Regnskabsaarets Udgang hvert erstatte en Trediedel af de afholdte Udgifter.

§ 7.

Der stilles til Ministeriets Raadighed en samlet Sum af Sorø Akademis Kasse indtil . . . Kr., for dermed at lønne de ved Akademiets Skovvæsen ansatte Embedsmænd og Betjente.

§ 8.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1889.

Motiver til foranstaaende Lovforslag.

Formuebestyrelsen og Regnskabsførelsen under Universitetskvæsturen omfatte for Tiden foruden Universitetet og Kommunitetet samt de med Universitetet forbundne Legater og Fonds endvidere Sorø Akademi, den almindelige Skolefond og det lærde Skolevæsens Hovedregnskab samt Metropolitanskolen, den polytekniske Lærestanstalt, Seminariefonden og Døvstumme-Institutterne i Kjøbenhavn samt Fredericia.

Dette Omfang af de under Universitetskvæsturen henlagte Forretninger er i det Væsentlige blevet bestemt ved Finansloven for 1862—1863, jfr. Anmærkningerne til Finanslovsforslaget S. 197—200, idet det Sorøske Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen samt det lærde Skolevæsens Hovedregnskab da bleve henlagte under Kvæsturen. Efter Regnskabet for 1862—1863 udgjorde de af Kvæstor under Indstilling til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet eller til Konsistorium bestyrede rentebærende Kapitaler ialt omtrent 14 Millioner Kroner, og dette Beløb var i 1878—1879, altsaa forud for det senest udarbejdede Lønningsforslag for Kvæsturen, steget til henved 17 Millioner Kroner, medens det efter det nu foreliggende Budget for 1889—1890 vil udgjøre over 18½ Million Kroner. Herved er endda et bemærke, at som Følge af Konverteringsforholdene et Beløb af noget over 1700000 Kr. er gaaet over fra at være anbragt i kongelige og offentlige Obligationer til at anbringes i Prioritetsobligationer, altsaa til en for Bestyrelsen mere omstændelig Anbringelsesmaade. Naar der til foranførte rentebærende Kapital efter Budgettet for 1889—1890, ligeledes efter dette Budget, lægges de kapitaliserede Forpagtningsafgifter, over 800000 Kr., og de kapitaliserede Arvefæsteafgifter samt Tiendeindtægter, tilsammen henved 14 Millioner Kroner, vil som den samlede under Universitetskvæsturen henlagte Formue udkomme over 33 Millioner Kroner. At Universitetskvæsturen paa Grund af de nedadgaaende Konjunkturer langt mere end tidligere har de med Bestyrelsen af et egenligt Pengeinstitut forbundne Vanskeligheder at overvinde, vil endnu være at anføre for at betegne den Forskel i Forholdene, der er indtraadt siden Forelæggelsen i 1883 af et Lønningsforslag vedrørende Universitetskvæsturen.

For Kvæstors Vedkommende kan endnu bemærkes, at han efter sin Stilling maa i økonomisk Henseende blive Raadgiver i Bevillingsspørgsmaal for Bestyrerne af de under Universitetet henhørende Instituter, og at denne hans Virksomhed har maattet stige med den i Aarenes Løb tiltagende Forgrening af Finanslovens Bevillinger. Ved Lov af 25. Marts 1871 § 6 er Lønningen for Kvæstor bestemt til 4400 Kr., stigende med 4 Stigninger paa 400 Kr. til 6000 Kr. Af Konsistorium blev hans Lønning i 1879 foreslaaet til 5600 Kr., stigende med 4 Stigninger til 7200 Kr. Den derefter i sin Tid af Ministeriet optagne

Lønning af 5200 Kr., stigende til 6800 Kr., er nu efter den foran forklarede Udvikling i Forholdene forandret til 5600 Kr., stigende med 3 Stigninger til 6800 Kr.

Bogholderen ved Universitetskvæsturen lønnes efter Loven af 25. Marts 1871 § 6 med 3200 Kr., stigende indtil 4400 Kr. I Overensstemmelse med Konsistoriums Forslag af 1879 har der af Ministeriet for denne Embedsmand, der paa eget Ansvar bestyrer Aflæggelsen af Kvæsturens, siden 1883—1884 trykte Hovedregnskaber, været opført en Begyndelseslønning af 4000 Kr., men, medens der hidtil af Ministeriet har været foreslaaet en Stigning til 5200 Kr., er der nu i Overensstemmelse med Konsistoriums oprindelige Forslag og under Hensyn til det for Bogholderen tiltagne Arbejde opført en Stigning til 5600 Kr. Det bemærkes her, at 4 Stigninger overhovedet ere at anbefale ikke blot for denne Embedsmand, men ogsaa for Kassereren i Universitetskvæsturen og for Bogholderen ved Kontoret i Sorø, som tillige er Forvalter, naar der henses til, at Avancement ikke vil kunne paaregnes for disse 3 Embedsmænd.

Om fast Ansættelse for Kassereren, Kassekontroløren og Forvalteren i Universitetskvæsturen har der, som Forhandlingerne forud for det i Rigsdagssamlingen 1880—1881 fremlagte Lønningsforslag udvise det, allerede tidligere været Spørgsmaal. Naar disse Embedsmænd ifølge Lovgivningsmagtens Afgjørelse ved Loven af 25. Marts 1871 forbleve staaende med Lønninger af samlet Medhjælpssum, og de i det nu foreliggende Lønningsforslag ere opførte med fast Ansættelse, da er dette sket under Hensyn til den store Forandring i Forholdene, der siden Loven af 1871 er indtraadt. Til det, som foran i disse Motiver er anført i saa Henseende, skal her føjes en Henvisning til de tiltagne Udgiftsbudgetter for de under Kvæsturen henhørende Fonds. For Kassereren vil det saaledes tiltagne Pengeansvar utvivlsomt begrunde fast Ansættelse, og for Kassekontrolørens Vedkommende bemærkes, at hans Tilsyn under eget Ansvar med, at enhver enkelt Udgift eller Indtægt er rigtigt udregnet og falder indenfor de normerede Konti og Underkonti, er betydeligt tiltaget sammen med Stigningen i Udgifter og Indtægter. Angaaende Forvalteren i Universitetskvæsturen, der blandt sine øvrige Forretninger har hele Beregningen af Jordebogsafgifter, ogsaa af de Beløb, der indkræves ved Kontoret i Sorø, tilføjes til Oplysning, at Antallet af dem, der udrede Jordebogsafgifter, paa Grund af Udstykninger og Delinger er steget fra omtrent 13000 i 1862 til henved 17000 i 1887. I det nu foreliggende Lovforslag træder den Opfattelse, at det er nye Forhold, der begrunde fast Ansættelse for de forommeldte 3 Embedsmænd, frem deri, at deres hidtilværende Tjeneste med Lønning af samlet Medhjælpssum ikke kommer i Betragtning hverken ved deres Lønningstillæg eller deres Pensionsret, medmindre særlig Bevilling i saa Henseende maatte blive givet. Paa Finanslov tør imidlertid en saadan ventes opnaaet, naar der henses til, at Kassereren, Kassekontroløren og Forvalteren have en virkelig Tjenestetid i en af de her nævnte Stillinger af henholdsvis 24, 17 og 12 Aar.

Med Hensyn til de nu opførte Lønninger bemærkes, at Kassereren hidtil har været foreslaaet til en Begyndelseslønning af 3600 Kr., men at han, saaledes som Pengeomsætningen i Kvæsturen nu stiller sig, ikke synes at burde opføres med en lavere Begyndelseslønning end 4000 Kr. For Kassekontroløren og Forvalteren i Kvæsturen er der foreslaaet Begyndelseslønning 3200 Kr., stigende til

4400 Kr., altsaa kun med 3 Stigninger, idet for dem et Avancement vil kunne paaregnes.

Bogholderen ved Sorø Akademis Kontor i Sorø, som tillige er Forvalter, har overhovedet ved det tiltagne Regnskabsvæsen og som Universitets- og Kommunitets-Forvalter ved stigende Opkrævning erholdt en saadan Forøgelse i sit Arbejde og Ansvar, at der, foruden det foran Anførte om, at der fra hans Stilling ikke kan paaregnes Avancement, haves al Grund til at søge ham, der ifølge Lov af 25de Marts 1871 § 10 er ansat med en Pengelønning af 2800 Kr., stigende til 4000 Kr., tillagt en Pengelønning af 3600 Kr., stigende til 5200 Kr. Den i de tidligere Lønningsforslag indeholdte Bestemmelse om en alternativ Erstatning for den ham tillagte fri Bolig, til Beløb 500 Kr., er nu udeladt, idet der ikke er nogensomhelst Udsigt til, at Bolig in natura ikke skulde kunne anvises denne Embedsmand.

Til Oplysning om de ved forommeldte Forslag indtrædende Forøgelser i de faste Lønninger er vedlagt en Opgjørelse af Kvæsturens Bogholder, ligesom ogsaa de hosfølgende Opgjørelser af ham ville udvise, hvorledes de foreslaaede samlede Lønningssummer ere udkomne. Nærmere skal i denne Henseende bemærkes:

Som ny Post er tilkommet en Inspektør ved Universitetet, idet der under den tiltagende Frekvens mere og mere er savnet en Mand til at føre dagligt og virksomt Tilsyn med Universitets- og Kommunitetsbygningen — et Tilsyn, som Bygningsvæsenet efter Sagens Natur ikke kan paatage sig — samt med Inventariet, ligesom den eventuelle Inspektør ogsaa som nærmest Foresat vilde have at føre et ideligt Tilsyn med, at Portner og Fyrbøder udføre deres Gjerning paa rette Maade. For den samlede Inspektør-Virksomhed, der vil komme til at omfatte de nye Universitetslokaler i St. Pederstræde, er der under Hensyn til, at Bolig for Tiden ikke kan tillægges ham, opført en Lønning af 2000 Kr.

For Bogholderen i Kvæsturen, der ifølge Finansloven for 1862—63 fik en Skriver til Medhjælp, er der i Forbindelse med den stegne udførlige Regnskabsaflæggelse siden da bestemt en forøget Medhjælp, saaledes at han nu raader over en Fuldmægtig og en Assistent. Derimod ere Assistanceforholdene i Kvæsturen iøvrigt uforandrede siden 1862—63, og navnlig har Kvæstør til særlig Medhjælp endnu bestandig kun en Fuldmægtig, en Assistent og en Skriver, saaledes at der nu som ny Post maa opføres endnu en Skriverplads med 1100 Kr. til Kvæstørs Raadighed. For Kvæsturens Embedsmænd i det Hele — og det bemærkes her, at Forvalteren maa tilbringe en Tid af omtrent en Maaned i hvert Aar paa Embedsrejser — have vistnok de forandrede Forhold i det Hele bevirket Trang til forøget Medhjælp, og særlig for Kassereren er det til sine Tider, og da navnlig paa Gageudbetalingsdage uoverkommeligt alene at besørge Ind- og Udbetalinger. Allerede herved vil det være tilstrækkeligt begrundet at lade den for Kassereren og Forvalteren fælles Skriver gaa over til at blive Assistent med en Forhøjelse af 300 Kr. i sin hidtilværende Lønning, medens ogsaa den Hjælp, han idelig maa yde Forvalteren ved Expeditionen, med Rette maa betegnes som Assistance. Iøvrigt vil det ikke være fornødent at indrette eller omdanne Bestillinger i Kvæsturen; men til Hjælp for samtlige Regnskabsførere, ogsaa for Kassekontroløren, som hidtil er uden al Medhjælp, paa en-

kelte Tider af Aaret, navnlig de 4 Terminer og Tiden til Regnskabsaflæggelse, maa det, for at Forretningerne kunne gaa deres behørig Gang, anses for særdeles ønskeligt at have til Disposition et samlet Beløb af 1200 Kr., hvoraf allerede nu 200 Kr. haves til Raadighed for Forvalteren til Udregning.

Hvad angaaer Kontoret i Sorø, skal særlig bemærkes, at den derværende Kasserer fremdeles maa opfattes som ligestillet med Fuldmægtige i Universitetskvæsturen og derfor er opført med en Lønning af 2500 Kr., hvorhos der af Hensyn til det ogsaa her paa bestemte Tider af Aaret overvældende Arbejde er til Disposition opført et samlet Medhjælpsbeløb af 400 Kr.

Af de fremsendte Opgjørelser vil fremgaa, at der ifølge det foreliggende Lønningsforslag for Universitetskvæsturen og Sorø Akademis Kontor i Sorø vil indtræde følgende Forøgelse udover, hvad der i Finanslovforslaget for 1889—90 er opført:

Paa faste Lønninger for Universitetskvæsturen og Sorø Akade-	
mis Kontor i Sorø	2900 Kr. » Ø.
Paa samlet Medhjælpssum for Universitetskvæsturen	4700 — » —
— samlet Medhjælpssum for Sorø Akademis Kontor i Sorø ..	705 — 34 —

ialt... 8305 Kr. 34 Ø.

Fra Finansloven for 1862—63 har bestaaet den Fordeling af forømmeldte Lønningsudgifter, at Sorø Akademi foruden at udrede de Kontoret i Sorø vedkommende Udgifter, hvorved er at bemærke, at den derværende Forvalter tillige er Universitets- og Kommunitets-Forvalter, ikkun har deltaget i de paa Kvæstor og Universitetskvæsturen faldende Lønningsudgifter, forsaavidt hele Lønningen for Kvæstors Fuldmægtig er udredet af Akademiet. Naar det imidlertid betænkes, hvorledes det Arbejde nu stiller sig, der som Følge af Henlæggelsen af Akademiets Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen under Kvæsturen er bleven overdraget denne — og her skal kun anføres, at Akademiet ejer henimod 9 Millioner af de nu under Kvæstors Bestyrelse beroende 18½ Millioner i rentebærende Kapitaler — kan hin Fordeling ikke længere anses for billig mod Universitetet og Kommunitetet, der hidtil have maattet dele de tilbageblivende Lønningsudgifter for Kvæsturen. Paa Grund heraf er i det foreliggende Lønningsforslag indsat Bestemmelsen i § 6, om hvis effektive Betydning en vedlagt Opgjørelse fra Universitetskvæsturens Bogholder vil give Oplysning.

Bilag I.

Oversigt

over de under Universitetskvæsturen henlagte rentebærende
Kapitaler i Finansaaret 1862—63.

Universitetet	2060904 Kr.
Universitetets Legater og Fonds	1694632 —
J. L. Smiths Legat	420198 —
Frue Kirkes ekstraordinære Bygningsfond	28800 —
Kommunitet	1637166 —
Den polytekniske Læreanstalt	339000 —
Sorø Akademi	6757284 —
Den almindelige Skolefond	638232 —
Metropolitanskolen	67600 —
Seminariefond	171928 —
Døvstummeinstitutet	125450 —

Tilsammen . . . 13941194 Kr.

Bilag II.

Oversigt

over de under Universitetskvæsturen henlagte rentebærende Kapitaler
og kapitaliserede Arvefæsteafgifter og Tiendeindtægter
samt Forpagtningsafgifter.

	1878—79.	1889—90.			
	Rentebærende Kapitaler.	Rentebærende Kapitaler.	Kapitaliserede Arvefæsteafgifter og Tiendeindtægter.	Kapitaliserede Forpagtningsafgifter.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Universitetet	1617416	631225	5637500	205000	6473725
Universitetets Legater og Fonds	1984200	2920000	"	"	2920000
J. L. Smiths Legat	537800				
Kommunitet	3523194	5121495	5195000	"	10316495
Sorø Akademi	7756315	8835413	2435000	612500	11882913
Den almindelige Skolefond	1204603	764961	335000	"	1099961
Metropolitanskolen	67500	72100	240000	"	312100
Seminariefond	45599	47399	"	"	47399
Kjøbenhavns Døvstummeinstitut	135421	154421	"	"	154421
	16872048	18547014	13842500	817500	33207014
		33207014 Kr.			

Bilag III.

Oversigt

over Kapitaler i kongelige og offentlige Obligationer, som ved Udgangen af Finansaaret 1884—85 opførtes i Universitetskvæsturens Regnskaber, men senere ere indfrieede eller afhændede for at anbringes i almindelige Prioritetsobligationer.

Universitetet.	66600 Kr.
Universitetets Legater og Fonds.	660100 —
Kommunitet.	453200 —
Sorø Akademi	214000 —
Den almindelige Skolefond	124600 —
Metropolitanskolen	60000 —
Seminariefond.	44600 —
Kjøbenhavns Døvstummeinstitut.	106250 —

Tilsammen . . . 1729350 Kr.

Bilag IV.

Oversigt over

Lønninger, der udredes af Universitetets Udgiftspost 1. b. og Sorø Akademis Udgiftspost 1. a. 2 for Finansaaret 1889—90 efter Lønningsloven af 25. Marts 1871 og efter Kvæstors Forslag.

		Lønning for Finansaaret 1889—90.				
Navn.	efter Lov 25de Marts 1871.		efter Kvæstors Forslag.		Anmærkninger.	
	Lønning.	Lønning	Personligt Tillæg.	Ialt.		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
Kvæstor Hørring:						
$\frac{1}{4}$ 1889- $\frac{30}{6}$						
1889 à 4400						
Kr. .... 1100 Kr.						
$\frac{1}{7}$ 1889- $\frac{31}{3}$						
1890 à 4800						
Kr. .... 3600 —						
	4700.					
$\frac{1}{4}$ 1889- $\frac{30}{6}$						
1889 à 5600						
Kr. .... 1400 Kr.						
$\frac{1}{7}$ 1889- $\frac{31}{3}$						
1890 à 6000						
Kr. .... 4500 —						
		5900.	"	5900.	Halvdelen af Univer- sitetet, Halvdelen af Kommunitetet. Desuden 300 Kr. som Honorar for særlige Forretnin- ger som Medlem af Almanakkomi- teen.	
Lateris...	4700.	5900.	"	5900.		

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90.				Anmærkninger.
	efter Lov 25de Marts 1871.	efter Kvæstors Forslag.			
	Lønning.	Lønning.	Personligt Tillæg.	Ialt.	
Transport...	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Bogholder i Kvæsturen Holck: 1/4 1889-30/6 1889 à 3200 Kr. .... 800 Kr. 1/7 1889-31/3 1890 à 3600 Kr. .... 2700 Kr.	4700.	5900.	"	5900.	
1/4 1889-30/6 1889 à 4000 Kr. .... 1000 — 1/7 1889-31/3 1890 à 4400 Kr. .... 3300 —	3500.				Halvdelen af Univer- sitetet, Halvdelen af Kommunitetet.
		4300.	"	4300.	
Bogholder og Forvalter ved Sorø Akademi Sarauw	3200.	4000.	"	4000	Fribolig. Lønningen udredes af Sorø Akademi.
Kasserer i Kvæsturen Frydensberg.	"	4000.	"	4000.	Oppebærer nu af Uni- versitetets og Kom- munitetets samle- de Lønningssum- mer hver med Halv- delen, 3900 Kr., hvoraf 204 Kr. per- sonligt Tillæg.
Kassekontrolør i Kvæ- sturen Lund	"	3200.	88.	3288.	Oppebærer nu af Uni- versitetets og Kom- munitetets samle- de Lønningssum- mer hver med Halv- delen, 3288 Kr.
Forvalter i Kvæsturen Wilse	"	3200.	88.	3288.	Ligeledes.
Ialt...	11400.			24776.	
Foregelse 13376 Kr.					
Deraf vil imidlertid komme til Afgang paa Universitetets og Kom- munitetets samlede Løn- ningssummer					
10476 Kr.					
Virkelig Foregelse.....					
2900 Kr.					

Bilag V

Sammenligning

mellem

Lønninger under Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis samlede Lønningssummer efter Lønningsloven af 25. Marts 1871 og efter Kvæstors Forslag.

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—1890. efter Lov 25. Marts 1871.				efter Forslaget.			Anmærkninger.
	Lønning.	Finanslov- tillæg 1873—74.	Finanslov- tillæg 1875—76.	Ialt	Lønning.	Personligt Tillæg.	Ialt.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Inspektør ved Uni- versitetet	.....	.....	.....	.....	2000	.....	2000	Ny Post.
Kvæstors Fuldmæg- tig Clausen	1720	204	276	2200	2500	.....	2500	Lønningen udredes af Sorø Akademi.
Kvæstors Assistent.	1400	.....	.....	1400	1400	...	1400	Lønningen udredes af Uni- versitetet og Kommunitet- et, hver med Halvdelen.
Kvæstors Skriver Dettmer	996	163	81	1240	1100	140	1240	Af Universitetet udredes hen- holdsvis 498 Kr. + 93 Kr. + 49 Kr. (hvoraf 90 Kr. personligt Tillæg). Af Kommunitetet udredes henholdsvis 498 Kr. + 70 Kr. + 32 Kr. (hvoraf 50 Kr. personligt Tillæg).
Kvæstors Skriver ..	.....	.....	.....	.....	1100	.....	1100	Ny Post.
Bogholderens Fuld- mægtig Jørgensen	1744	337	419	2500	2500	...	2500	Af Universitetet udredes henholdsvis 872 Kr. + 179 Kr. + 225 Kr. (hvoraf 150 Kr. person- ligt Tillæg). Af Kom- munitetet udredes hen- holdsvis 872 Kr. + 158 Kr. + 194 Kr. (hvoraf 150 Kr. personligt Til- læg)
At overføre...	5860	704	776	7340	10600	140	10740	

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90. efter Lov 25. Marts 1871. efter Forslaget.							Aumærkninger.
	Lønning.	Finanslov- tillæg 1873—74.	Finanslov- tillæg 1875—76.	Ialt.	Lønning.	Personligt Tillæg.	Ialt.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Overført...	5860	704	776	7340	10600	140	10740	
Bogholderens Assi- sistent Jansen..	1228	100	72	1400	1400	....	1400	Lønningen udredes af Uni- versitetet og Kommunitet- tet, hver med Halvde- len.
Skriver hos Kasserer og Forvalter Bruhn.	948	98	54	1100	.....	....	....	Af Universitetet udredes henholdsvis 474 Kr. + 38 Kr. + 38 Kr. Af Kommunitetet udredes 474 Kr. + 60 Kr. + 16 Kr.
Assistent hos Kas- serer og Forvalter.	.....	.....	.....	.....	1400	....	1400	Skriverposten foreslaaes nor- meret som Assistent- post.
Kvæsturens Bud An- dersen	1100	75	25	1200	1200	....	1200	Af Universitetet udredes hen- holdsvis 580 Kr. + 25 Kr. + 25 Kr (hvoraf 80 Kr. med Forpligtelse til at bo i Nærheden af Universitetet). Af Kom- munitetet udredes hen- holdsvis 520 Kr. + 50 Kr. (hvoraf 20 Kr med Forpligtelse til at bo i Nærheden af Universi- tetet).
Forvalteren i Kvæ- sturen til Udreg- ning	200	.....	.....	200	.....	.....	.....	Halvdelen af Universitetet, Halvdelen af Kommuni- tetet.
At overføre...	9336	977	927	11240	14600	140	14740	

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90							Anmærkninger.
	efter Lov 25. Marts 1871.				efter Forslaget.			
	Lønning.	Finanslov- tillæg 1873—74.	Finanslov- tillæg 1875—76.	Ialt.	Lønning.	Personligt Tillæg.	Ialt.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Overført...	9336	977	927	11240	14600	140	14740	
Til extraordinær Assistance for Bogholder, Kasserer, Kassekontrolør og Forvalter.	.....	.....	.....	.....	1200	.....	1200	Under dette Beløb er det ovennævnte Beløb for Forvalteren til Udregning indbefattet.
Kassereren i Kvæsturen Frydensberg.....	3584	20	296	3900	.....	.....	.....	Lønningen, af hvilken 204 Kr. ere personligt Tillæg, udredes af Universitetet og Kommunitet, hver med Halvdelen. Foreslaaes overført til Universitetets Udgiftspost 1. b.
Kassekontroløren i Kvæsturen Lund	2800	200	288	3288	.....	.....	.....	Lønningen udredes af Universitetet og Kommunitet, hver med Halvdelen. Foreslaaes overført til Universitetets Udgiftspost 1. b.
Forvalteren i Kvæsturen Wilse..	2980	20	288	3288	.....	.....	.....	Ligeledes.
				Ialt...	21716	.....	15940	
Til Universitetets Udgiftspost 1 b. foreslaaes imidlertid overført				10476				
				tilbage...	11240			

hvorefter den virkelige Forøgelse bliver. . 4700 Kr.

Bilag VI.

Sammenligning
mellem

Lønninger under Sorø Akademis samlede Lønningssum efter Lønnings-
loven af 25de Marts 1871 og efter Kvæstors Forslag.

Navn.	Lønning for Finansaaret 1889—90.					Anmærkninger.
	Efter Lov 25. Marts 1871.				Efter For- slaget.	
	Lønning.	Finanslov- tillæg 1873—74.	Finanslov- tillæg 1875—76.	Ialt.	Løn- ning.	
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr.	
Kasserer Hartmann ...	2000. »	124. »	76. »	2200. »	2500.	
Assistent Renaud	1198. 66	117. 34	84. »	1400. »	1400.	Heraf 400 Kr. person- ligt Tillæg.
Kontorbud Steen	220. »	144. 66	30. »	394. 66	400.	
Til Kontorernes Ren- holdelse	45. 34	.....	.....	45. 34	.....	Foreslaaes overført til Udgiftspost 2. b.
Til extraordinær Assi- stance	.....	.....	.....	.....	400.	
				4040. »	4700.	
Til Udgiftspost 2. b. foreslaaes imidlertid overført..				45. 34		
			tilbage...	3994. 66		
hvorefter den virkelige Forøgelse bliver.....					705 Kr. 34 Ø.	

Bilag VII.

Udgifterne til Kvæsturens Administration afholdes i Finansaaret 1888— 89 af:
Universitetet til Lønninger til Embedsmænd..... 3800 Kr.

— — — under den samlede Lønningssum ..... 9834 —
13634 Kr.

Kommunitetet til Lønninger til Embedsmænd..... 3800 Kr.

— — — Lønninger under den samlede Lønnings-

sum..... 9682 —

13482 —

At overføre... 27116 Kr.

	Overført...	27116 Kr.
Sorø Akademi til Lønning til en Embedsmand		3200 Kr.
— — — Lønninger under den samlede Lønnings-		
sum.....	6240 —	
		9440 —

Den samlede Udgift til Kvæsturens Administration bliver da... 36556 Kr.

Efter Forslaget ville Udgifterne udgjøre 24776 Kr. + 15940 Kr. + 4700 Kr., tilsammen 45416 Kr. Delt i 3 lige Dele vil paa hvert Institut falde $15138\frac{2}{3}$ Kr.

Forslaget har ikke været forelagt Rigsdagen.

Efterat Forslaget til Universitetets Lønningslov har været til Behandling i Rigsdagen, er der blevet givet følgende Bevillinger. Paa Ministeriets Budget for 1889—90 er der tillagt Inspektør, Dr. phil. Meinert Lønning, at beregne, som om han var bleven ansat 1ste April 1878, og bevilget til Assistance i Kvæsturen 1100 Kr. til en ny Skriverplads og 300 Kr. til Lønningsforhøjelse til Skriverpladsen for Kassereren og Forvalteren, saaledes at denne Plads normeres som en Assistentplads. Paa Ministeriets Budget for 1890—91 er blevet bevilget Lektor, Dr. Bohrs Ansættelse som Professor i Fysiologi, 800 og 900 Kr., henholdsvis til en Assistent og en Portner ved det botaniske Laboratorium, 600 Kr. til en klinisk Assistent paa Frederiks Hospital og Forhøjelse af Honoraret for Censorerne ved de juridiske Examinere fra 600 Kr. til 800 Kr. aarlig for hver.

2. Bevilling til Rejser i videnskabeligt Øjemed til Udlandet for de statsvidenskabelige Professorer og Forslag om en lignende Bevilling til alle Universitetslærerne.

I Februar 1889 indgav de statsvidenskabelige Professorer et Andragende til Kirke- og Undervisningsministeriet om at erholde en fast aarlig Bevilling til Rejser til Udlandet i videnskabeligt Øjemed. I Andragendet bemærkedes, at der ved Siden af den Trang, som de fleste Universitetslærere mere eller mindre følte til af og til at gjøre længere eller kortere Ophold i Udlandet for at gjøre sig nøjere bekendte med Videnskabens Fremskridt, var der for de statsvidenskabelige Professorer en særlig Trang til for deres Videnskabs Skyld at holde sig nogenlunde á jour med den økonomiske og sociale Udvikling i de forskellige Lande. Den fornødne Kjendskab hertil maatte langt mindre hentes fra Bøger, som ogsaa kunde anskaffes herhjemme, end ved Piecer, Brochurer, Artikler i Tidsskrifter, som slet ikke holdtes her, og lignende Litteratur, som man kun kunde blive bekendt med ved et Ophold paa Stedet og ved Samtaler med Kolleger og Andre, som vare tilstrækkelig fortrolige med den hele Bevægelse. Personlige Forbindelser med Folk i Udlandet vare derfor af Vigtighed, og saadanne var der ogsaa ofte Lejlighed til at knytte ved Møder og Kongresser, hvortil der oftere var modtaget Indbydelser, som af Mangel paa Midler ikke havde kunnet efterkommes. Til at erholde en særlig Bevilling i sligt Øjemed vilde der hyppigt ikke engang være Lejlighed. Ved en fast Bevilling paa 1000

à 1200 Kr. vilde der kunne gives enhver af de statsvidenskabelige Professorer Lejlighed til hvert tredje Aar at gjøre et 4—6 Ugers Ophold i forskellige fremmede Lande, saaledes at Beløbet stod til deres Disposition skiftevis efter Anciennet, dog at det stod dem frit for at træffe anden Aftale herom, eftersom de dels folte Trang, dels havde Lejlighed til at gjøre en saadan Rejse. Ved tredje Behandling i Folketinget af Finanslovforslaget for 1889—90 blev der af Kirke- og Undervisningsministeriet stillet Forslag om en Forhøjelse af § 21 VI. A. 5. 1, Rejseunderstøttelser til Videnskabsmænd og Kunstnere, med 1000 Kr. til Rejseunderstøttelser til de statsvidenskabelige Professorer. Ministeriet bemærkede, at det maatte betragtes som særdeles ønskeligt, at Universitetslærerne i det Hele jævnlig fik Lejlighed til at foretage Rejser i Udlandet — om muligt oftere end det under de nuværende Forhold lod sig udføre — ligesom det maatte erkjendes, at der til en virkelig frugtbringende Behandling af de statsøkonomiske Videnskaber behøvedes andre Hjælpemidler end de literære, og navnlig et paa Selvsyn støttet fortroligt Kjendskab til Samfundsforholdene i de forskellige større Stater. Den eventuelle Bevilling vilde af Ministeriet hvert Aar blive fordelt mellem de vedkommende Professorer paa den i Andragendet antydede Maade. Efterat Forslaget var blevet bevilget af begge Rigsdagens Ting, blev Bevillingen optaget paa Kirke- og Undervisningsministeriets Budget for 1889—90.

— I Skrivelse af 25de April 1889 opfordrede Konsistorium Fakulteterne til at tage under Overvejelse, om der ikke burde søges bevilget et aarligt Beløb til Rejser til Udlandet for alle Universitetslærerne. I de fra Fakulteterne medtagne Erklæringer bemærkede det theologiske Fakultet, at det vilde være i høj Grad ønskeligt, om der blev givet dets Medlemmer Lejlighed til at rejse til Udlandet, da der vanskelig paa Grund af vort Lands afsides Beliggenhed uden saadanne Rejser kunde vedligeholdes et personligt Samarbejde samt en frisk og levende Forbindelse med Alt, hvad der paa Theologiens Omraade rørte sig i andre Lande i vore Dage. Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet maatte anse det for ligesaa ønskeligt, at der gaves de juridiske som de statsvidenskabelige Medlemmer Lejlighed til at foretage videnskabelige Rejser til Udlandet; det vilde kunde bidrage meget til at holde det Fælles og Almene i den juridiske Videnskab paa den det tilkommende Plads i den danske Retsundervisning, naar de juridiske Docenter mere umiddelbart, end det hidtil havde kunnet ske, bleve satte istand til at følge Udviklingen i Lovgivning og Videnskab andetsteds. Nogenlunde jævnlige Rejser til de vigtigste Centra for Udviklingen i Udlandet vare en Betingelse herfor, og Fakultetet ansaa det derfor for i høj Grad ønskeligt, om det kunde opnaaes, at ogsaa Fakultetets juridiske Medlemmer ved en efter Forholdet mellem Docenterne Tal — for Øjeblikket 5:3 — fastsat Bevilling sattes istand til at foretage videnskabelige Rejser til Udlandet. Det lægevidenskabelige Fakultet, der ogsaa fandt Tilvejebringelsen af Beløb til videnskabelige Rejser for de medicinske Universitetslærere særdeles ønskelig, henlede Opmærksomheden, at en af Sum af 1000 Kr. aarlig ikke nær vilde være fyldestgørende for Øjemedet i et saa stort Fakultet som det lægevidenskabelige, af hvis Medlemmer aarlig 5 til 6 foretog videnskabelige Udenlandsrejser. Det filosofiske Fakultet udtalte, at det vistnok fra alle Sider i fuldt Maal anerkjendtes, at Udenlandsrejser, navnlig i et lille Land som vort, vare af største Værd for Universitetets Professorer, ikke mindst netop inden-

for det filosofiske Fakultet, — og det hvad enten Ojemedet var umiddelbar Stofindsamling, som f. Ex. ved Studier af fremmede Sprog, Arbejder i Udlandets større Samlinger eller Bibliotheker og Lignende, eller det var at følge Videnskabens Udvikling ved dens større Arnesteder i Udlandet, gennem Samværen og Tankeudvexling med Fagkolleger der — og en lettere Adgang for Universitetets Professorer til saadanne Rejser vilde derfor utvivlsomt være et væsentligt Gode. Ud fra dette Synspunkt kunde Fakultetet ganske tiltræde Tanken om, at en Sum — og da naturligvis en temmelig rundelig Sum — i dette Ojemed søgtes bevilget. Kun maatte Fakultetet herved som en nødvendig Forudsætning skarpt fremhæve, at en saadan eventuel Bevilling ikke paa nogen Maade, ved at opfattes som et Slags Tillæg til Professorernes Lønning, maatte træde hindrende ivejen for Virkeliggjørelsen af de berettigede Ønsker om en Forbedring af denne, der stadig maatte fastholdes som en Hovedsag, vigtigere end den her omhandlede Bevilling, og at denne paa den anden Side heller ikke maatte komme til at udelukke Adgangen til anden Understøttelse ogsaa for Universitetets Professorer, ligesom hidtil, til allehaande Rejser i særlige Ojemed. Det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet anførte, at det i sine Overvejelser havde set bort, for det Første fra personlige Rejseunderstøttelser, der maatte gives ekstraordinært for at gjenvinde et svækket Helbred eller for at opnaa Rekreation efter overanstrengt Embedsvirksomhed eller deslige; for det Andet fra saadanne Rejseunderstøttelser, der maatte gives i et eller andet særligt Ojemed, f. Ex. naar det gjaldt om at gjøre sig bekendt med Indretninger af Museer, Laboratorier o. s. v., for bedre at kunne deltage i Udarbejdelsen af Planer til analoge Institutioner herhjemme. Heller ikke havde Fakultetet havt de Rejser for Oje, som selve Faget umiddelbart krævede, f. Ex. botaniske, zoologiske eller geologiske Undersøgelser i vort eget Land eller dets Bilande. Der var hidtil blevet sørget og maatte fremdeles paa anden Maade sørges for saadanne Rejser, og disse betragtedes derfor som ikke vedkommende den nærværende Sag, der kun drejede sig om Rejser til Udlandet. Fakultetet havde heller ikke fundet det rigtigt at indlade sig paa en Drøftelse af Graden af den uden Tvivl meget forskellige Trang, der maatte være for de forskellige Videnskabsfag indenfor eller udenfor Fakultetet, til gennem Rejser at træde i et livligere Vexelforhold til Udlandet. Det maatte fremhæves i al Almindelighed, at det for de allerfleste Universitetsprofessorer af Fakultetet vilde være i allerhøjeste Grad ønskeligt, hyppigt at kunne foretage i alt Fald kortere Rejser til Udlandet. Hvad enten Professorerne vare Bestyrere af mineralogiske, zoologiske eller botaniske Museer og Undervisningsanstalter, af kemiske og fysiske Laboratorier eller af astronomiske Observatorier, havde det sin store Betydning, at de ved Autopsi kunde blive bekendte med de nye Indretninger, Metoder og Opfindelser, der i vore Dage fulgte saa hurtig ovenpaa hinanden, med nye Fabrikker for Instrumenter, nye Kilder til Erhvervelse af Præparater, zoologiske og palæontologiske Specimina o. s. v. — et Bekjendtskab, som kun erhvervedes langsomt og ufuldkomment gennem Literatur og Korrespondance. Universitetslæreren i Geografi skulde ganske vist hente sit væsentligste Stof af Literaturen, men det vilde være meget uheldigt, om der ikke gaves ham ret jævnlig Lejlighed til, ved Rejser og Udflugter (til den lettere tilgængelige Del af hans Omraade) at skaffe sig en selvstændig Opfattelse af Naturforhold og saadanne Kulturforhold, der blive Gjenstand for Behandling ved den geogra-

fiske Undervisning. Under Fakultetets Forhandlinger var ogsaa blevet fremhævet, at som Forholdene nu vare, vilde en Universitetslærer paa den ene Side ikke kunne gjøre Regning paa at faae den ansøgte Rejseunderstøttelse i det Aar, da han bedst kunde anvende den, og paa den anden Side vilde han ofte føle sig trykket af Hensynet til yngre Videnskabsmænd udenfor Fakultetet, for hvem han nødigt vilde træde ivejen; Resultatet af begge Dele vilde ofte være, at han slet ikke kom til at gjøre slige for ham og hans Fag saa ønskelige Udflugter, eller dog langt sjældnere, end heldigt var; ganske anderledes vilde det stille sig, naar man dog saa nogenlunde kunde beregne, i hvilket Aar Rejsestipendiet vilde tilfalde En. Fakultetet ansaa derfor Gjennemførelsen af Forslaget for i høj Grad til de fleste af det repræsenterede Fags Tarv. Ved Indsendelsen til Kirke- og Undervisningsministeriet af Fakulteternes Erklæringer bemærkede Konsistorium i Skrivelse af 12te Oktober 1889, at der i den Skrivelse til Folketingets Finansudvalg, hvori Kirke- og Undervisningsministeriet havde bragt Bevillingen til Rejser til Professorerne i Statsvidenskab i Forslag, til Begrundelse af denne var blevet anført, at Ministeriet maatte betragte det som særdeles ønskeligt, at Universitetslærerne i det Hele jævnlig fik Lejlighed til at foretage Rejser til Udlandet — om muligt oftere end det under de nuværende Forhold lod sig udføre. Konsistorium kunde for sit Vedkommende fuldtud tiltræde Rigtigheden af denne Anskuelse, og da det dernæst yderligere maatte fastholde, at Adgang til videnskabelige Rejser havde samme Betydning og Vigtighed for andre Universitetslærere som for de statsvidenskabelige Professorer, og at der tillige var gennemgaaende samme Trang til Bevillinger i dette Øjemed, da Professorlønningerne i de forskellige Fakulteter vare de samme, havde Konsistorium fundet sig foranlediget til at indhente de forskellige Fakulteters Erklæringer om Sagen og androg i Henhold hertil om, at der paa Universitetets Budget for 1890—91 maatte blive søgt en Bevilling paa 10000 Kr til Rejseunderstøttelser for Universitetslærerne udenfor det statsvidenskabelige Fakultet. Konsistorium bemærkede, at ligesom det gik ud fra, at Spørgsmaalet om de statsøkonomiske Professorers Lønning i og for sig og i Forhold til de øvrige Universitetslærere ikke var paavirket af Rejsebevillingen, saaledes forudsattes det ogsaa, at den samme Opfattelse vilde blive gjort gjældende i Henseende til den attraaede Bevilling, saaledes at Arbejdet for Gjennemførelsen af den Lønningsreform, hvorom Universitetet Aar efter Aar havde andraget, ikke vilde blive hindret eller paavirket i nogen Maade ved Opnaaelsen af dette Gode for den akademiske Undervisning. Konsistorium antog det tillige for givet, at den ansøgte Bevilling, naar den gaves, tilsigtede en Forbedring, ikke en Forværrelse i Universitetslærernes Kaar, og at de derfor ved dens Opnaaelse ikke vilde blive afskaarne fra at konkurrere ved Bortgivelsen af den almindelige Bevilling til Rejser i videnskabeligt Øjemed. Der vilde være saa meget bedre Grund dertil, som den attraaede Bevilling ikke vilde kunne gjøre Fyldest for de Universitetslærere, hvem deres Undervisningsfag, som klassiske Antikviteter, Kunsthistorie og deslige, nødte til at foretage forholdsvis hyppigere Studierejser. Konsistorium havde derfor ogsaa forudsat, at de smaa Summer til Rejser, som alt vare bevilgede enkelte Universitetslærere, f. Ex. Professoren i Mineralogi, vedblivende vilde blive forbeholdt dem, naahængigt af den attraaede Bevilling, i hvis Opnaaelse Konsistorium vilde se et stort Gode for den akademiske Undervisnings alsidige, tidssvarende Fremme.

Sagen er foreløbig stillet i Bero, idet Ministeriet ikke fremsatte Forslag til Bevillingen under Behandlingen af Finanslovforslaget for 1890—91.

3. Regnskabet for Professorernes Enkekasse.

I Skrivelse af 18de Juni 1888 meddelte Eforus for Professorernes Enkekasse, Professor, Dr. phil. Thiele, at Revisor ved Revisionen af Eforiprotokollen for Enkekassen havde fremsat Bemærkning om, at der formentlig ikke var Grund til at bevare Eforiregnskabet for Enkekassen som selvstændigt Regnskab og som saadant indstille det til Decision og Kvittance; men at det vilde være tilstrækkeligt, at Eforiprotokollen fremlagdes som Bilag til Kvæsturens Regnskab for Legatkassen, hvorunder Enkekassen regnskabsmæssig var henlagt. Da Eforus ønskede at sikre sig Overensstemmelse med Konsistorium, før han besvarede Revisionens Bemærkning, tilskrev Konsistorium, efterat have indhentet Erklæring fra Kvæstor, under 11te Februar 1889 Eforus, at man var enig med ham i, at Eforiregnskabet forsaavidt havde en fra Kvæsturens Regnskab vedrørende Enkekassen forskjellig Karakter, som det — i Modsætning til Kvæsturens, der væsentlig opfattedes som rettet til de offentlige og kontrollerende Myndigheder — maatte betragtes som en Redegjørelse og Regnskabsaflæggelse for Interessenterne i Enkekassen. Konsistorium ansaa det derfor for rigtigst, at Eforiregnskabet fremtidig, ligesom hidtil, med Hensyn til Revisionen behandledes som et selvstændigt Regnskab. Forsaavidt Revisionen havde henvist til Konsistoriums Afgjørelse af 6te Oktober 1887, hvorved det havde givet sit Samtykke til, at Eforiregnskabet for J. L. Smiths Legat maatte ophøre at revideres som selvstændigt Regnskab, kunde dette formentlig ikke komme i Betragtning i nærværende Tilfælde, da Eforiregnskabet for Smiths Legat ikke havde det særlige og selvstændige Ojemed, som Enkekassens Eforiregnskab vistnok maatte erkjendes at have. Med Hensyn til det af Eforus berørte Spørgsmaal, om Revisionsdepartementet i sin Revision af Enkekassens Regnskabsvæsen maatte anse sig for fungerende ogsaa paa Interessenternes Vegne, bemærkede Konsistorium, at om den rette Opfattelse af dette Spørgsmaal vilde der formentlig ikkun da kunne være nogen Tvivl, dersom der, under Hensyn til, at Professorernes Enkekasse, som det var udtalt i Universitetsdirektionens Skrivelse af 2den Marts 1816, var en privat Indretning, skulde kunne paavises noget Tilfælde, hvori Efori Overskridelse af hans Beføjelse eller Tilsidesættelse af Interessenternes Tarv maatte siges at være det Offentlige fuldstændigt uvedkommende. Efterat der imidlertid var givet Lov om Embedsmænds Forpligtelse til at sikre deres Enker Overlevelsesserer af 5te Januar 1851 § 2 Nr. 3 Anvendelse paa Professorernes Enkekasse, saaledes at hin Forpligtelse modificeredes under Hensyn til, at der var sikret Universitetslærerens Enke en Indtægt af Enkekassen, syntes dog Eforens fornævnte Stilling overfor Interessenterne allerede af den anførte Grund at maatte falde ind under Revisionsdepartementets Tilsyn. Hvorledes dette Spørgsmaal end iøvrigt maatte blive besvaret, vilde det formentlig ikke have nogen Indflydelse paa det nu af Revisionen rejste Spørgsmaal; thi, at der kunde forelægges Interessenterne et selvstændigt, af Revisionsdepartementet kvitteret Eforiregnskab, derpaa syntes disse i hvert Fald at maatte kunne gøre Krav, for at de kunde være overbeviste om dettes Rigtighed indenfor de Grænser, som Revisionens Hverv eventuelt maatte erkjendes at have.

4. Udgivelse af Universitetets Matrikel.

I Skrivelse af 10de Maj 1889 anholdt Universitetsbibliothekar Birket Smith om et Tilskud fra Universitetets eller Kommunitetets Side til Udgivelsen af 1ste Bind af Universitetets Matrikel, omfattende Aarene 1611—1667. Bibliothekaren gjorde opmærksom paa det ikke ringe Værd, Universitetsmatriklen havde som historisk Kildeskrift, da den indeholdt vigtige Oplysninger om Fortidens mærkeligste Personligheder, gav den paalideligste Vejledning til at bedømme, i hvilket Omfang den akademiske Undervisning var bleven benyttet af den studerende Ungdom, og ellers indeholdt mange Bidrag til Belysning af Universitetets Historie. Den raadspurgtes derfor ogsaa overordentlig hyppigt af de historiske Forskere; men Benyttelsen af den var for de Fleste vanskelig, fordi ethvert Eftersyn af den var knyttet til Universitetsbibliothekets Bygning, og fordi Læsningen af den forudsatte et Kjendskab til Fortidens Skriftformer, som de Færreste besad. Tanken om at faa den udgivet i Trykken havde derfor været bragt frem ved Universitets-Jubilæet (jfr. Universitetets Aarbog f. 1878—79 S. 590 ff.), men opgaves paa Grund af de betydelige Udgifter. Paa Finanslovsforslaget for 1884—85 var derefter blevet stillet et Forslag om Matriklens Udgivelse, hvilket dog ikke gik igjennem. Naar Sagen nu atter bragtes frem, skete det paa et væsentlig forandret Grundlag. Planen omfattede nu kun Matriklens 1ste Bind, som gik fra 1611—1667; dette Bind var som det ældste det interessanteste, og selv om der ikke udkom flere, vilde det dog have sin store Betydning, at det kom til at foreligge i Trykken. Til Udgivelsen af dette Bind havde han allerede sikret sig nogen Understøttelse, idet den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde tilstaaet ham 30 Kr. i Honorar for hvert trykt Ark, og Boghandler Hegel havde tilbudt at ville afholde Udgifterne til Papir og Trykning, dog med en vis Indskrænkning. Da der nemlig ikke vilde kunne gjøres Regning paa at afsætte saa mange Exemplarer, at Udlæg til Papir og Trykning endog tilnærmelsesvis vilde blive dækkede, havde han forlangt et Tilskud af 10 Kr. for hver trykt Ark. Bibliothekaren ansøgte derfor om, at dette Tilskud maatte blive ydet af Universitetets eller Kommunitetets Kasse. Værket var beregnet til omtrent 45 Ark, hvoraf 20 Ark skulde udkomme om Aaret, saa at Trykningen vilde staa paa i c. 2¼ Aar. Tilskudet vilde derefter udgjøre 200 Kr. om Aaret i 2 Aar og c. 50 Kr. i det tredie Aar.

Efter Konsistoriums Indstilling bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 25de Juli s. A. at der ydedes en Understøttelse paa 450 Kr., at udrede af Kommunitetets Konto for ekstraordinære Udgifter med 180 Kr. for Finansaaret 1890—91, med 180 Kr. for Finansaaret 1891—92 og med 90 Kr. for Finansaaret 1892—93.

5. Cirkulære angaaende Professorernes Fritrykskonto.

Ved Cirkulære af 6te April 1889 til Fakulteterne fandt Konsistorium Anledning til, at bringe til Professorernes Kundskab, at Kontoen til Professorernes Fritryk, paa hvilken der tidligere havde været bevilget et bestemt Beløb, saaledes at det Bidrag, der kunde tilstaaes Forfatterne, blev afhængig af, hvor mange Ark de forskjellige Skrifter, der ønskedes udgivne i det paagældende Aar, udgjorde, første Gang paa Finansloven for 1887—88 var affattet paa følgende Maade: »Til Professorernes Fritryk anslaaes 2500 Kr.«; nemlig med et under Forudsætning af 100 Ark aarlig anslaaet Beløb af 2500 Kr. Til Kontoens Anvendelse var

der derhos, ligesom tidligere, knyttet den Bestemmelse, at af Beløbet anvendes mindst Halvdelen fortrinsvis til Haandbøger ved Professorernes Forelæsninger, saaledes at, hvad der ikke af Beløbet benyttes i dette Øjemed, kan anvendes efter Kontoens almindelige Bestemmelse.« Konsistorium tilføjede, at Andragender om Fritryk, ligesom tidligere, saavidt muligt vilde være at indsende til Konsistorium før det første Møde, der afholdtes i September, for at det deraf kunde erfares, hvor stor en Sum, der kunde forventes at ville medgaa til Haandbøger ved Professorernes Forelæsninger, og hvilket Beløb der derefter havde til Raadighed til andre Skrifter.

6. Akademisk Disciplin.

Under 23de December 1888 tilstillede Stipendiebestyrelsen Konsistorium forskellige Aktstykker angaaende det forargelige Optrin, der havde fundet Sted fra et Regensvindue, da Jubilæumsfanetoget den 15de Novbr. s. A. drog forbi Regensen. Det var herefter oplyst, at Regensianerne fralagde sig al Andel i dette Optrin; men at det skyldtes en Student, som nylig havde forladt Regensen, stud. mag. N. N., idet denne havde tilladt sig at hysse ved den nævnte Lejlighed. Endvidere havde en anden forhenværende Regensianer, der ogsaa havde været tilstede, cand. mag. N. N., forklaret, at han, der kun havde bevaret en uklar Erindring om Sagen, vel ikke kunde erklære at have hysset, men dog ikke turde nægte Muligheden af, at hans Følelser kunde have henrevet ham til uvilkaarlig Deltagelse i Hysningen. Stipendiebestyrelsen havde paalagt Regensprovsten at tilkjendegive stud. mag. N. N., at han ved sin højst usømmelige Adfærd ved denne Lejlighed havde forbrudt den Ret, som Tillæget til Forholdsreglernes § 8 indrømmede forhenværende Regensianere til endnu i de 3 første Aar at indfinde sig ved Regensianernes Møder og Fester uden særligt Samtykke af Stipendiebestyrelsen, samt at han som Følge heraf i paakommende Tilfælde vilde blive bortvist. Endvidere var det blevet paalagt Regensprovsten, at tilkjendegive Cand. mag. N. N., af hvis Forklaring det fremgik, at der for hans Vedkommende manglede den Betyggelse for sømmelig Opførsel, som den i Tillæget til Forholdsreglernes § 8 hjemlede Ret forudsatte, at denne Ret fratoges ham, og at han som Følge heraf ligeledes i paakommende Tilfælde vilde være at bortvise. I den af Stipendiebestyrelsen udstedte Bekjendtgørelse til Regensalumnerne tilføjedes, at det ikke kunde undgaaes, at Optrin af den her foreliggende Art alvorlig skadede Regensen i den almindelige Dom, som ikke var istand til at se, om de hidrørte fra Alumner eller Gjæster. Skulde det ikke blive nødvendigt ganske at ophæve den omtalte Ret til at være Gjæst paa Regensen, hvad der ved Gjentakelse vilde blive uundgaeligt, burde det derfor være Alumnerne magtpaaliggende at gjøre Alt, hvad der stod i deres Magt for at afværge, at noget Saadant foregik; dette var ikke mindre en Pligt for Regensens Alumner end det, at afholde sig fra enhver Deltagelse og at standse slige Optrin strax, naar de maatte forefalde.

— I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Kjøbenhavns Politi Udskrifter af Sager, som ved Kjøbenhavns Kriminal- og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er da, forsaavidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller havde Bolig paa Kollegierne, af Konsistorium tildelt disse Studerende en Irettesættelse.

I en fra Politidirektøren modtagen Udskrift af Københavns Kriminal- og Politirets 4de Kriminelkammers Protokol oplystes det, at Studd. med. N. N. og N. N., der begge oppebar Regens- og Kommunitetsstipendiet, en Nat i Slutningen af Januar 1889 i beruset Tilstand havde forladt en Restauration og derpaa havde nægtet at efterkomme vedkommende Politibetjents Opfordring til at passere Gaden, hvorhos den Ene af dem tillige havde grebet fat i Betjenten. Ved ovennævnte Kriminelkammer havde de derhos tilbudt at betale Bøder paa 40 Kr. og 30 Kr. Efter Konsistoriums Beslutning af 27de Marts s. A. blev der af Rektor i Overværelse af Referendarius consistorii og Stipendiebestyrelsen tildelt Studenterne en alvorlig Irettesættelse og de dem tillagte Stipendier indtagne for 3 Maaneder fra 1ste April 1889 at regne. Da der af fornævnte Studenter blev indgivet Andragende om, principielt at denne Berøvelse af Stipendierne fuldstændig maatte eftergives dem, subsidiært om dens Henlæggelse til Sommerferiemaanederne, og da der fra vedkommende Kriminalretsassessor var modtaget en Erklæring om Sagens nærmere Omstændigheder, besluttede Konsistorium under 1ste Maj s. A., af Hensyn til de i Erklæringen indeholdte Oplysninger, at Resten af ovennævnte Straf eftergaves Andragerne.

Da Stud. med. N. N., der oppebar Kommunitetsstipendiet, ifølge Meddelelse fra Københavns Politi, i Februar 1889 i den offentlige Politiret var blevet anset med en Bøde for at have foraarsaget Gadeuorden, blev der af Konsistorium gennem Regensprovsten tildelt ham en Irettesættelse og paalagt ham for Fremtiden at befitte sig paa en ulastelig Opførsel, da han i modsat Fald vilde miste den ham tildelte akademiske Understøttelse.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

1. Midlertidig Docentplads under det lægevidenskabelige Fakultet.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 19de Marts 1889 et Andragende fra Dr. med. Julius Petersen om midlertidig at maatte erholde et Honorar for Forelæsninger under det lægevidenskabelige Fakultet. Som Privatdocent havde han med Foraarshalvaaret 1889 i 5 Halvaar holdt Forelæsninger over medicinsk-historiske Æmner, idet han, efter tidligere at have doceret i to sammenhængende Halvaar og derpaa offentliggjort de paagjældende Forelæsninger, fra Begyndelsen af 1888 og nærmest efter Tilskyndelse fra medicinske Kredse havde gjenoptaget sine Forelæsningskursus. I disse havde han særlig sigtet paa at behandle saadanne historiske Specialæmner, som havde fremtrædende praktisk Interesse, og hvis nærmere Forfølgelse efter hans Opfattelse kunde bidrage til en dybere Forstaaelse af aktuelle Forhold paa Lægevidenskabens Omraade. Det var hans Agt fremdeles i Forelæsningsrækker at behandle forskellige medicinsk-historiske Specialæmner og at søge at give Oversigter over Medicinens almindelige Historie i større eller mindre Tidsperioder. Fakultetet anbefalede varmt Dr. Petersens Ansøgning, idet det oplyste, at der for Tiden ikke holdtes systematiske Forelæsninger over Medicinens Historie ved Universitetet, saaledes at Dr. Petersens Forelæsninger udfyldte et Savn, og